

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

05.06.2023 kl. 10.15

Møterom **448, JUS2**

Innkalles:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Hilde Hauge (vara) (a)

Guri Lindblad (b)

Maria Sandtorv Møller (c)

Alexandra Nepstad Bengson (d)

Lars Henrik Rytter Øberg (d)

Sekretær: Ingvild J. Strand

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

ePhorte 2023/1

Neste møte: *dag * 2023, kl. 09:15 i 546.

Saksliste

Sak 21/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Dagsorden:
Sak 22/23	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 24.04.2023. Godkjent på sirkulasjon 27.04.2023.
2	Fullmaktsvedtak: a) Sak 22/23-2-a Fullmaktsvedtak endring av litteraturliste JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse b) Sak 22/23-2-b Fullmaktsvedtak presisering av obligatoriske arbeidskrav i JUS232 Rettshistorie og komparativ rett c) Sak 22/23-2-c Fullmaktsvedtak endring av litteraturliste JUS397 Masteroppgave (70 sp) d) Sak 22/23-2-d Fullmaktsvedtak endring av litteraturliste JUS241 Strafferett e) Sak 22/23-2-e Fullmaktsvedtak endring av litteraturliste JUS231 Obligasjonsrett <i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget.jurfa@uib.no</i>
3	Evalueringsprosjekt om tosensorordning som prøveprosjekt på JUS136 Obligasjonsrett
4	Fakultetsstyresak 47/23 Oppnevning av ekstern fagfelle ved Det juridiske fakultet for perioden 2023-2027
5	Rapport fra UiO Retningslinjer for fastsettelse av anbefalt litteratur ved Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo (må lastes ned via lenken)
Sak 23/23	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Ny strategi for Det juridiske fakultet 2023-2030
SU uttaler	

2	Reform av femte studieår
SU uttaler	
3	Delvis revisjon av utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen
SU uttaler	Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta de foreslåtte endringene i Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet.
4	Nedlegging av JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies og oppretting av JUS2313/JUS3513 Human Rights and Welfare Policies
SU uttaler	Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies etter studieåret 2022/2023 og i staden oppretta JUS2313/JUS3513 Human Rights and Welfare Policies som skal undervisast første gong haustsemesteret 2023, og til å vedta overgangsordningar og tal på vurderingsforsøk som skildra.
5	Nedlegging JUS285-2-A og oppretting JUS2315 og JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law
SU uttaler	Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law og istaden oppretta JUS2315 EU and EEA Public Procurement Law og JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law som skal undervisast første gong vårsemesteret 2024, og til å vedta overgangsordningar og tal på vurderingsforsøk som skildra.
6	Nedlegging av JUS292-2-A Introduction to Chinese Law og oppretting av JUS2321 Introduction to Chinese Civil and Commercial Law
SU uttaler	Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS292-2-A Introduction to Chinese Law etter studieåret 2022/2023 og i staden oppretta JUS2321 Introduction to Chinese Civil and Commercial Law som skal undervisast første gong vårsemesteret 2024, og til å vedta overgangsordning og tal på vurderingsforsøk som skildra.
7	Nedlegging av JUS330-A-A EEA Moot Court Preliminary og JUS330-A-B EEA Moot Court Advanced og oppretting av EEA Moot Court
SU uttaler	Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emna JUS330-A-A EEA Moot Court Preliminary og JUS330-A-B EEA Moot Court Advanced og i staden oppretta JUS330-A EEA Moot Court som skal tilbys første gong vårsemesteret 2024.
8	Nedlegging av JUS288-2-A International Criminal Law og oppretting av JUS3523 International Criminal Law
SU uttaler	Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS288-2-A International Criminal Law etter studieåret 2022/2023 og i staden oppretta JUS3523 International Criminal Law som skal undervisast første gong haustsemesteret 2024, og til å vedta overgangsordning og tal på vurderingsforsøk som skildra.
9	Nedlegging av JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State og oppretting av JUS2322 og JUS3522 Health and Human Rights in the Welfare State (må tas på sirkulasjon)
SU uttaler	
Vedtaksaker	
Sak 24/23	Endring av gjeldande krav til studierett i dei engelskspråklege valfrie emna på bachelornivå
Vedtaksforslag	Studieretten særskilt studierett til spesialemne gjev ikkje tilgang til valfrie emne på 3. studieår av masterprogrammet i rettsvitenskap. Emneskildringane for engelske emne på bachelornivå blir endra ved at <i>Granted admission to elective</i>

courses at the Faculty of Law under overskrifta *Krav til studierett/Access to the course* blir teke bort.

<u>Sak 25/23</u>	Søknader om forskningstermin 2023
Vedtaksforslag	Studieutvalget finner ikke at fakultetets undervisningsbehov er til hinder for å innvilge søknadene.
<u>Sak 26/23</u>	Uttelling for klagesensur i undervisningsregnskapet
Vedtaksforslag	Klagesensur skal gi samme uttelling i undervisningsregnskapet som ordinær sensur, med unntak av vurderinger med vurderingsuttrykk bestått/ikke bestått som gir 0,5 t. Engangstillegg for de som ikke har deltatt i ordinær sensur er på 2 t.
<u>Sak 27/23</u>	Endring av emneskildring JUS334 Chinese Law Clinical Programme
Vedtaksforslag	Emneskildringa for JUS334 Chinese Law Clinical Programme vert endra som foreslått.
<u>Sak 28/23</u>	Emnet JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse i studieordninga av 2021
Vedtaksforslag	1. Emnet JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse kan inngå som valfritt emne i mastergraden i rettsvitenskap enten på 3. studieår eller på 5. studieår. 2. Emneskildringa for JUS329 vert endra som føreslått.
<u>Sak 29/23</u>	Justeringar i emneskildringane for JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets, JUS2311/JUS3511 International Climate Law, JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses og JUS2398 Miljørett
Vedtaksforslag	Emneskildringane for JUS2398 Miljørett, JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets, JUS2311/JUS3511 International Climate Law, og JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses vert endra som føreslått under overskrifta Studiepoengsreduksjon/Credit reduction due to course overlap.
<u>Sak 30/23</u>	Endring av emnebeskrivelsen for JUS212 Avtalerett
Vedtaksforslag	Under overskrifta «Obligatorisk undervisningsaktivitet» i emnebeskrivelsen for JUS212 Avtalerett legges følgende til som et nytt punkt: «6. Godkjent obligatorisk undervisningsaktivitet er gyldig for semesteret den gjennomføres og semesteret etter, til og med gjennomført kontinuasjonseksamen».
	<i>Evt. også: Nåværende punkt 6 fjernes.</i>
<u>Sak 31/23</u>	Godkjenning av litteratur i emnene JUS2309 Competition Law og JUS3509 Competition Law.
Vedtaksforslag	Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2309/JUS3509 Competition law godkjennes
<u>Sak 32/23</u>	Godkjenning av litteratur i emnene JUS2316 og JUS3516 Law of the Sea and its Uses
Vedtaksforslag	Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2316 Law of the Sea and its Uses og JUS3516 Law of the Sea and its Uses godkjennes.
<u>Sak 33/23</u>	Godkjenning av litteratur i emnene JUS2310 og JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets
Vedtaksforslag	Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2310 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets og JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets godkjennes.
<u>Sak 34/23</u>	Godkjenning av litteratur i JUS2317 og JUS3517 Comparative European Constitutional Law

Vedtaksforslag	Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2317 Comparative European Constitutional Law og JUS3517 Comparative European Constitutional Law godkjennes.
Sak 35/23	Endring av emneskildringar - Tillegg om obligatorisk undervisningsaktivitet i engelske emne på bachelornivå
Vedtaksforslag	<ol style="list-style-type: none"> 1) Emneskildringane for engelske emne på bachelornivå blir endra ved at blir lagt til «Compulsory attendance at lectures/seminars» under overskrifta <i>Obligatorisk undervisningsaktivitet/Compulsory Assignments and Attendance</i>. 2) Endringa trer i kraft frå og med vårsemesteret 2024. 3) Framlegg til endringar i emneskildringane som synleggjer korleis dei engelskspråklege emna bidreg til å oppnå læringsmåla på programnivå knytt til internasjonalisering, skal leggest fram for studieutvalet i løpet av hausten 2023. 4) SU vil få ei ny sak i løpet av hausten om kor stort avvik frå full deltaking som skal godtakast for valfrie engelskspråklege emne på 3. studieår.
Sak 36/23	Felles praksis og regler for kontinuasjonseksamen og frivillig gjentak av allerede bestått eksamen i engelskspråklige valg- og spesialemer
Vedtaksforslag	
Sak 37/23	Endring av emnebeskrivelse for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje
Vedtaksforslag	Emnebeskrivelsen for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje endres som foreslått.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen
Leder

Ingvild J. Strand
Sekretær

Evaluering av tosensorordning som prøveprosjekt i JUS136 Obligasjonsrett

Tosensorordningen som prøveprosjekt i JUS136 *Obligasjonsrett* ble første gang evaluert våren 2022 (sak 34/22-6).

Fakultetsstyret vedtok 2. februar 2021 (sak 8/21) å slå sammen JUS131 *Kontraktsrett II* og JUS132 *Pengekravsrett* til det nye emnet JUS136 *Obligasjonsrett*. Studentrepresentantene i fakultetsstyret fulgte opp med et forslag om at sensuren i JUS136 *Obligasjonsrett* skulle gjennomføres med to sensorer på hver besvarelse (sak 21/21). Punkt 3 i fakultetsstyrets vedtak lyder:

Fakultetsstyret ber om å få utredet et forslag om et prøveprosjekt med to sensorer per besvarelse på JUS136 på neste styremøte. Samtidig ber styret om et overslag over kostnadene og administrative konsekvenser.

Som en følge av dette vedtaket ble det fra høsten 2021 gjennomført et prøveprosjekt med to sensorer i JUS136 *Obligasjonsrett*. Formålet var å finne ut om to sensorer gir kvalitativt bedre sensur enn dagens ordning hvor enesensorer kombineres med en omfattende nivåkontroll.

Den opprinnelige planen var å kombinere tosensorordningen med digitale sensormøter, men dette viste seg vanskelig å gjennomføre i praksis høsten 2021. Etter avtale med studiedekanen ble det i stedet gjennomført en mer begrenset nivåkontroll høsten 2021. Høsten 2022 ble det gjennomført digitalt sensormøte, og det samme ble gjort i klagerunden.

Høsten 2022 var første gang vi hadde gjentakstudenter til eksamen i JUS136 *Obligasjonsrett*, som kan forklare at det da var over 100 flere studenter som leverte eksamen. Høsten 2022 er også første gang vi har tallmateriale fra klagerunden i JUS136 som kan brukes til sammenligning i prøveprosjektet.

JUS136 *Obligasjonsrett* er en videreføring av JUS131 *Kontraktsrett II* og JUS132 *Pengekravsrett*. For enkelthetens skyld holdt vi oss til tall fra sensuren i JUS131 *Kontraktsrett II* for perioden 2017-2020 som sammenligningsgrunnlag i sak 34/22-6, da forrige evaluering ble foretatt.

Gjennomsnittlig antall klager i JUS131 i sammenligningsperioden er på 22,07 %, som er omtrent tilsvarende antallet klager i JUS136 på 22,18 % høsten 2021. Høsten 2022 er det imidlertid en bemerkelsesverdig økning i klageprosenten, som er på 37,21 %. Dette kan knyttes til at vi har gått over til klage via Studentweb, som gjør det enklere for studentene å klage på karakterfastsettingen. En annen forklaring kan være karakterfordelingen fra ordinær sensur høsten 2022, der det er færre studenter i øvre sjikt enn vi normalt regner med.

Det er ingen betydelige forskjeller på prosent av klage som har ført til karakterendring, og dermed også ikke store forskjeller på prosent uendrede karakterer. I perioden 2017-2020 har i gjennomsnitt hele 43,29 % av klage i JUS131 blitt endret etter klagebehandling, men i JUS136 høsten 2021 var det 45,9 % og faktisk en enda høyere prosent på hele 47,92 % høsten 2022.

Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur skal det nå opprettes kontrollkommisjon, der utdanningsinstitusjonen foretar ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes. Kontrollkommisjoner ble innført 1. juli 2018, og vi har derfor sammenlignet tall fra

perioden 2018-2020 i JUS131. I gjennomsnitt 4,32 % av klagerne i JUS131 har i sammenligningsperioden blitt behandlet i kontrollkommisjon, mens det i JUS136 høsten 2021 var på 6,56 % og høsten 2022 på 2,78 %. I gjennomsnitt de siste to årene ligger vi på 4,67 % klager som har blitt behandlet i kontrollkommisjon i JUS136, som er omtrent tilsvarende som i sammenligningsperioden i JUS131.

Ut fra dette ser det ikke ut til at tosensorordningen i JUS136 *Obligasjonsrett* har hatt noen positiv virkning, hverken på klagetall eller utfall av klagerne, som også konkludert ved forrige evaluering.

JUS136 Obligasjonsrett H22		Prosent
Klager (av 387 besvarelser)	144	37,21 %
Uendret	75	52,08 %
Endring	69	47,92 %
Til gunst	47	32,64 %
Til ugunst	22	15,28 %
Til kontrollkommisjon	4	2,78 %

JUS136 Obligasjonsrett H21		Prosent
Klager (av 275 besvarelser)	61	22,18 %
Uendret	33	54,10 %
Endring	28	45,90 %
Til gunst	22	36,07 %
Til ugunst	6	9,84 %
Til kontrollkommisjon	4	6,56 %

JUS131 Kontraktsrett II 2017-2020		Prosent
Klager		22,07 %
Uendret		56,36 %
Endring		43,29 %
Til gunst		32,02 %
Til ugunst		10,16 %
Til kontrollkommisjon (2018-2020)		4,32 %

[Tilbake til saklisten](#)

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 47/23
Møtedato: 09.05.2023
Journalnummer: 2023/1803

Oppnevning av ekstern fagfelle ved Det juridiske fakultet for perioden 2023-2027

Ifølge Retningslinjer for eksterne fagfeller ved Universitetet i Bergen¹ er fakultetet pålagt å ha en ekstern fagfelle som har særskilte oppgaver knyttet til evaluering av studieprogrammet. Eksterne fagfeller oppnevnes for fire år av gangen.

Det juridiske fakultet i Bergen har pleid å ha to eksterne fagfeller til enhver tid, en sentral aktør fra det praktiske norske rettsliv og en erfaren professor i rettsvitenskap fra et av våre naboland.

I sak 76/19 oppnevnte fakultetsstyret professor Torbjörn Andersson som den ene av to eksterne fagfeller. Andersson har nå bedt om å få fratrukket som fagfelle, og dette er innvilget av dekanen. Vi foreslår derfor at professor Claes Martinson fra Göteborgs universitet² oppnevnes som ekstern fagfelle.

På bakgrunn av endringene skyves frist for innlevering av rapport for 2023 til våren 2024. I sak 76/19 ble fungeringsperioden for eksterne fagfeller satt til 2020-2023. Vi vil derfor samtidig forlenge den andre av våre to eksterne fagfeller, førstelagmann Magni Elsheim ut 2024.

Av UiBs retningslinjer for ekstern fagfelle går det frem at det er programstyret (Studieutvalget) som hvert år skal angi hvilke sider ved studietilbudet som ønskes vurdert, og at det er «fakultetet» som oppnevner fagfeller. Dekan og fakultetsdirektør foreslår at Studieutvalget for fremtiden også oppnevner eksterne fagfeller.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Professor Claes Martinson oppnevnes som ekstern fagfelle for 2023-2027
2. Førstelagmann Magni Elsheims oppnevning som ekstern fagfelle forlenges ut 2024
3. For fremtiden oppnevner Studieutvalget eksterne fagfeller

[Tilbake til saklisten](#)

UNIVERSITETET I BERGEN
DET JURIDISKE FAKULTET

Notat til SU

Presentasjon av ny strategi for Det juridiske fakultet 2023-2030

Innledning

Forskningsutvalget og studieutvalget får i denne saken et endelig utkast av fakultetets nye strategi 2023-2030 *Rettsvitenskap i front* til gjennomsyn (vedlegg 1) sammen med en kort oppsummering av strategiprosessen. Det skal i løpet av strategiperioden velges ny dekan og nytt styre og det åpnes i den forbindelse opp for revidering av strategien i 2026.

I saken legges det også fram en plan for implementering av strategien med utvikling av to handlingsplaner, én for forskning og én for utdanning, for perioden 2023-2025. Handlingsplanene skal dekke sentrale aspekter ved strategien og begge skal inneholde tiltakspunkter for internasjonalisering, rekruttering, mangfold og likestilling og formidling.

Strategiutkastet og planen for implementering skal legges fram for fakultetsstyret til godkjenning og vedtak 13. juni 2023. Eventuelle kommentarer fra FU og SU til det vedlagte strategidokumentet og planen for implementering vil presenteres i saksframlegget til fakultetsstyret.

Bakgrunn

Fakultetsstyret la rammene for arbeidet med ny strategi i mai 2022 ([fakultetsstyresak 37/22](#)). FU, SU og fakultetsstyret har blitt orientert jevnlig om status, gjennomførte og planlagte aktiviteter og foreløpige vurderinger (fakultetsstyresakene [90/22](#), [104/22](#) og [5/23](#)).

Gjennom strategiprosessen er alle ledd i organisasjonen gitt anledning til å bidra med synspunkter og innspill blant annet på allmøter, skriftlig høringsrunde og dialogmøter for de ulike ansattgruppene og studentene. Fakultetet har gjennom prosessen også vært i dialog med eksterne samarbeidspartnere fra privat og offentlig sektor om sentrale aspekter ved strategien (se aktivitetsoversikten i vedlegg 3). Med evalueringen av rettsvitenskap i Norge (JUREVAL) foreligger det grundige analyser av fakultetets rolle og posisjon, styrker og utfordringer nasjonalt og internasjonalt i perioden 2010-2019. Dette har vært et sentralt kunnskapsgrunnlag i utvikling av ny strategi.

Sentrale prioriteringer i strategiarbeidet

Strategiutkastet som nå foreligger er et resultat av en grundig prosess med bred involvering. I tillegg til kunnskapsgrunnlaget fra JUREVAL, interne og eksterne kunnskapspolitiske prosesser og erfaringer fra nylige omstillingsprosesser ved fakultetet deriblant utvikling av ny studieordning og omlegging og faglig utvikling av ph.d.-programmet, er det tatt hensyn til fortløpende endringer i løpet av strategiprosessen. Her har vi særlig tatt hensyn til den økonomiske situasjonen for UH-institusjonene, opprettelsen av nye masterutdanninger, økt

rettsvitenskapelig kunnskapsbehov særlig med tanke på bærekraftig utvikling og globale samfunnsutfordringer, og ikke minst endring knyttet til rask teknologisk utvikling. Sentrale prioriteringer som er gjort i strategiarbeidet er som følger:

1. **Faglige tyngdepunkt:** I diskusjon på allmøter og i de skriftlige innspillene kom det fram at både de ansatte og de eksterne samarbeidspartnerne ønsket en tydeligere faglig prioritering i strategien, som skulle være retningsgivende for strategisk styring og ressursbruk. De faglige tyngdepunktene *Klima- og energirett, Rettstat og internasjonalt rettsamarbeid og Rammevilkår for næringsverksemd og nyskaping* er utviklet for å åpne rom for økt samarbeid på tvers av rettsdisipliner/forskergrupper og med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Tyngdepunktene kan potensielt legge til rette for at forskning i større grad skjer/utvikles i et faglig fellesskap internt ved fakultet og med eksterne samarbeidspartnere.
2. **Rekruttering og kritisk masse:** Fakultetet er mer avhengig av eksterne midler for å rekruttere enn tidligere. Skal fakultetet opprettholde solide fagmiljøer i de sentrale rettsområdene må eksternfinansiering bli en mer naturlig del av forskningsaktiviteten.
3. **Levende campus:** En omorganisering og styrking av 5 studieår er viktig for å unngå fjernstudier og evt. «brain drain» fra regionen både til forskning og til arbeidslivet.
4. **En mer bærekraftig organisering:** Fakultetet har vokst både når det gjelder ansatte, studenter og faglig aktivitet. Til tross for dette har styringsstrukturen og antall faglige ledere vært uendret. Faglig fellesskap, tilstedeværelse og faglig ledelse fordelt på flere har vært drøftet.
5. **Mangfold og internasjonalisering:** Fakultetet har hatt en identitet av å være nasjonalt orientert, og det skal man i stor grad fortsette å være. I strategiprosessen var det mange som spilte inn at man samtidig bør ha et større internasjonalt fokus, særlig når det gjelder publisering og bygging av nettverk. Det ble også pekt på at man tidlig i forskerkarrieren bør innlemmes i internasjonale fagfellesskap, og at veiledere/mentorer/forskergruppene/fagmiljøene har et særlig ansvar her.

Plan for implementering

Strategiplanen følger strukturen til UiB sin strategiplan med visjoner og ambisjoner på punktene forskning, utdanning, formidling/samfunnskontakt og organisasjon. UiB har i tillegg et vedlegg til strategien med punkter for tilrettelegging for å nå ambisjonene. I tidligere utkast, deriblant første utkast som ble presentert for fakultetsstyret i februar 2023 ([fakultetsstyresak 5/23](#)), var tiltakspunkter inkludert i fakultetets strategi. Etter den skriftlige innspillsrunden ble tiltakspunktene tatt ut for å tydeliggjøre de overordnede og langsiktige prioriteringene. Tiltakspunktene som ble tatt ut av strategidokument finnes som vedlegg 2 til saken og kan nyttes som utgangspunkt for utarbeidelse av handlingsplaner.

Med en langsiktig strategiplan som utelukkende fokuserer på visjoner og ambisjoner, er det ønskelig at implementering av strategien skal være konkret og oversiktlig for kortere tidsspenn. Vi vil for perioden fram mot neste dekan- og styrevalg i 2025, utarbeide to handlingsplaner, én for forskning og én for utdanning. Begge handlingsplanene skal inneholde tiltakspunkter på strategiens gjennomgående prioriteringer: internasjonalisering, rekruttering, mangfold og likestilling og formidling.

Ved å inkludere de sentrale prioriteringene i begge handlingsplanene vil vi knytte forskning og utdanning tettere sammen, samtidig som det vil bli tydelig hvor og på hvilken måte forskningsaktiviteten og utdanningsaktiviteten må prioritere ulikt. I tillegg til de sentrale

prioriteringene kan handlingsplanen for forskning og handlingsplanen for utdanning inkludere egne punkter som er særskilt for områdene.

Handlingsplan for forskning og handlingsplan for utdanning utformes etter vedtak av den nye strategien i Forskningsutvalget og Studieutvalget. Arbeidet med utforming av de to planene ledes av henholdsvis leder av FU, Ragna Aarli og leder av SU, Halvard Haukeland Fredriksen. Handlingsplanene skal legges fram for fakultetsstyret innen utløpet av 2023.

Ragna Aarli
prodekan for forskning, leder FU

Halvard Haukeland Fredriksen
visedekan for utdanning, leder SU

Nina Østensen
nestleder studieseksjonen

Ingrid Birce Müftüoglu
seniorrådgiver, koordinator strategiprosessen

Vedlegg:

1. Strategiplan for Det juridiske fakultet 2023-2030
2. Mulige tiltakspunkter for å oppnå ambisjonene i strategiplanen
3. Oversikt over gjennomførte aktiviteter

[Tilbake til saklisten](#)

Strategi for Det juridiske fakultet 2023-2030

RETTSVITSKAP I FRONT

Det juridiske fakultet skal mot 2030 styrke sin posisjon som eit rettsvitenskapleg kunnskapssentrum. Fakultetet skal bygge vidare på forskingsmiljøa vi har utvikla for å utdanne juristar som kan ta rettssamfunnet vidare.

Rettsystemet er ein avgjerande infrastruktur for eit demokratisk samfunn tufta på menneskerettane. Ei hovudoppgåve for rettsvitenskapen er å utforske og analysere dei reglane som er vedteke. Ei anna hovudoppgåve er å utvikle rettsystemet for å kunne møte framtidige utfordringar. Dette må skje med grunnlag i ein sterk fagleg-kritisk kultur og dialog med andre vitkapsdisiplinar. Med aktivt og engasjert internasjonalt forskingssamarbeid skal vi fremme vilje, evne og mot til å gå i front for nye perspektiv og rettslege løysingar på problem og konflikhtar som oppstår i tida.

Den sentrale rolla juristane har i samfunnet og den makta dei utøver, gjer det viktig å arbeide målretta for rekruttering av studentar og forskarar med ulike erfaringar og perspektiv.

LANGSIKTIG OG NYSKAPANDE FORSKING

Forskarane og forskingsmiljøa våre bidreg til utvikling av den rettsvitenskaplege forskingsfronten.

Berekraftig utvikling av samfunnet og ny teknologi krev nye rettslege løysingar. Vi skal styrke forskinga på grunnleggjande utfordringar i rettsystemet og tidsaktuelle problemstillingar. Forskinga skal vere orientert mot den internasjonale forskingsfronten, skje over tradisjonelle disiplingrenser i rettsvitenskapen og i dialog med andre vitkapsdisiplinar.

Vi forskar på dei sentrale rettsområda som inngår i det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap, for slik å sikre forskingsbasert utdanning innan så vel privatrettslege som offentlegrettslege emne. Vi skal samstundes styrke forskinga på fagområde som peikar seg ut som særleg viktige både for rettsvitenskapen og i eit samfunnsperspektiv.

Med **tre faglege tyngdepunkt** skal vi utvikle kvaliteten på forskingsaktiviteten generelt, og gje grunnlag for å løyse viktige samfunnsutfordringar. Dei faglege tyngdepunkta er område som det skal leggast særleg vekt på å utvikle, og dei skal vere instrument i oppbygginga av og rekrutteringa til det samla forskingsmiljøet.

Det faglege tyngdepunktet **Klima- og energirett** vil ta utgangspunkt i det sterke tverrfaglege miljøet som er utvikla i samarbeid med UiB si satsing på klima og energiomstilling. Dette er eit felt som på ein særskilt måte svarer på sentrale samfunnsutfordringar som klimautfordringa og trongen for kunnskap og regelutvikling for å sikre ei berekraftig utvikling. Det er eit mål at fagmiljøet skal utvikle seg til eit senter i løpet av strategiperioden.

Det faglege tyngdepunktet **Rettsstat og internasjonalt rettssamarbeid** skal løfte dei prinsipielle perspektiva i styrking av rettsstaten aleine og i samarbeid med andre statar. Utviklinga i Europa der rettsstatar blir nedbygt og avtalar sagt opp, har skapt etterspurnad etter rettsstatleg grunnforskning og gode modellar for rettssamarbeid. Det veletablerte fagmiljøet på feltet skal ta sikte på å bli eit nordisk kunnskapssentrum for forskning og forskarutdanning i løpet av strategiperioden.

Det faglege tyngdepunktet **Rammevilkår for næringsverksemd og nyskaping** skal vidareutvikle samarbeidet med økonomiske og teknologiske forskingsmiljø. For å utvikle eit teknologi- og kunnskapsbasert samfunn som kan bære kostnadane med rettsstaten og velferdssamfunnet og gjennomføre det grønne skiftet, er det nødvendig å skape gode rettslege rammevilkår for nyskaping og initiativ. Kunnskap om komplekse nasjonale og internasjonale regelverk er avgjerande for å kunne realisere dette. Det fleirfaglege samarbeidet på feltet dannar grunnlaget for å finne gode og framtidretta løysingar for regulering av ny og sjølvlærande teknologi.

Ambisjonar mot 2030

- Vi skal ha ein akademisk kultur for fri fagleg samtale og kritikk, og vere del av den internasjonale forskingsfronten
- Vi skal dyrke ein nyskapande og samfunnsrelevant rettsvitskap, og ha god dialog med omverda og andre vitskapar
- Vi skal både publisere på norsk og i kanalar på høgt internasjonalt nivå
- Vi skal auke vår kompetanse om teknologiutvikling og digitalisering på tvers av rettsdisiplinar og faglege tyngdepunkt
- Vi skal ha ei forskarutdanning på høgt internasjonalt nivå som bygger rettsvitskapleg kjernekompetanse og inviterer til å utforske teoretisk- og metodologisk mangfald
- Vi skal auke eksternfinansieringa for å utvide forskingskapasiteten til fagmiljøa
- Vi skal fremje kunnskapen om, og forståinga av, forskningsetikk og fagleg integritet
- Vi skal synleggjere verdien av rettsvitskapleg forskning for samfunnet gjennom målretta kommunikasjon av og om forskinga ved fakultetet

UTDANNING FOR FRAMTIDA

Vi utdannar sjølvstendige og kritiske juristar som har inngåande kjennskap til samtidas rettssystem og kan møte nye utfordringar og ukjende problemstillingar, og slik sett utvikle retten.

Eit samfunn i omstilling til ny teknologi og mellommenneskeleg samhandling krev endringsdyktige juristar som kan nytte det rettsvitskapelege kunnskapsgrunnlaget klokt i praksisfeltet. Bergensmodellen med problembasert og studentaktiv læring, tett oppfølging av studentane i gruppeundervising dei første åra og målretta skrivetrening, skal være berebjelke i studieordninga. Vi bygger juridisk kompetanse gjennom ein idé om at *korleis* du lærer er nøkkelen til *kva* du lærer. Vi skal fortsette kvalitetsutviklinga av studiemodellen slik at studentane våre er førebudde på morgondagens arbeidsliv og aktivt kan bidra til samfunnsutviklinga.

Gjennom forskingsbasert undervising og varierte læringsformar skal vi utdanne juristar med fagleg tryggleik, sterkt metodisk medvit og høg etisk standard. Studentane skal sjå rettslege problemstillingar i eit heilskapleg bilete og retten i eit samfunnsperspektiv. Den overordna læringsutbyttebeskrivinga for studieprogrammet dannar grunnlaget for alt vi gjer i utdanninga.

Studieprogrammet skal ha god indre samanheng og progresjon der internasjonal erfaring er integrert i løpet. Dragefjellet skal vere ein studentaktiv campus med eit inkluderande læringsmiljø gjennom heile studieløpet.

Ambisjonar mot 2030

- Vi skal vere det leiande rettsvitskapelege utdanningstilbodet i Noreg gjennom å vidareutvikle Bergensmodellen med studentanes læring i sentrum
- Vi skal utvikle metodisk medvit om, og interesse for, sentrale dilemma i retten og stimulere til livslang læring

- Vi skal la studentane ta del i den akademiske fellesskapen og gje dei innsikt i vitenskapleg arbeidsmåte og i forskarkvardagen
- Vi skal sikre at dei vi utdannar er oppdaterte på bruk av digitale verktøy til å løyse rettslege problemstillingar
- Vi skal vere attraktive for studentar med ulike erfaringar og perspektiv, og gjere bruk av dette mangfaldet i studiet
- Vi skal synleggjere behovet for, og verdien av, dialog med andre vitenskapar for å kunne løyse rettslege og samfunnsmessige problemstillingar
- Vi skal gjere studentane i stand til å samarbeide med juristar frå andre land, og til å kunne forstå og gjere seg nytte av deira perspektiv på felles rettslege utfordringar og sjølv bidra med norske perspektiv
- Vi skal stimulere til utforskning av regionale problemstillingar i lys av internasjonal rettsutvikling, i samarbeid med aktørar i Vestlandsregionen
- Vi skal utvikle forskartalent og rekruttere sterke kandidatar til ph.d.-programmet mellom anna ved hjelp av forskarlinja

FORMIDLING OG SAMFUNNSDIALOG

God formidling av rettsvitenskapleg kunnskap skal bidra til utviklinga av demokratiet, og legitimiteten og tilliten til retten i samfunnet.

Våre vitenskapleg tilsette er tydeleg til stades som kunnskapsressursar i samfunnet, driv formidling med høg kvalitet og når breitt ut. Gjennom dialog med politiske og rettslege institusjonar skal vi bidra til betre avgjerder om korleis rettssystemet skal utviklast.

Med nyskapande formidling skal vi synleggjere fakultetet som ein forskings- og utdanningsinstitusjon med høg kvalitet og som ein attraktiv arbeids- og studiestad.

Ambisjonar mot 2030

- Vi skal bidra til opplysning og saklege debattar om retten i samfunnet med engasjement og klokskap, og synleggjere kva rolle rettsvitenskapen kan spele for samfunnsutviklinga
- Vi skal ha eit godt ytringsklima og oppmuntre forskarar på alle nivå til formidling av vitenskapleg innsikt for fagfellar og allmennheita
- Vi skal vidareutvikle den gode formidlingskulturen internt og arbeide nyskapande for å nå ut til fleire nasjonalt og internasjonalt
- Vi skal særleg arbeide med å synleggjere dei tre faglege tyngdepunkta
- Vi skal formidle innsikt i fagdidaktikk og ta initiativ til deling av erfaringar om kunnskapsutvikling innan og på tvers av det juridiske fagmiljøet

EIN ORGANISASJON I UTVIKLING

Vi er ein attraktiv, inkluderande og engasjerande arbeids- og studiestad med godt samvirke mellom tilsettegrupper som saman løyser fakultetet sitt samfunnsoppdrag.

Fakultet skal verne om universitetsdemokratiet og bidra aktivt for at Universitetet i Bergen skal nå ambisjonane som er sett ut i strategien for 2023- 2030. Vi skal utvikle ein organisasjon som kan møte den aukande etterspurnaden etter rettsvitenskapleg forskning og utdanning.

Alle i organisasjonen skal bidra til eit inkluderande arbeids- og studiemiljø. Ved å vere til stades og ta initiativ til fagleg-kritisk kulturbygging, skal vi utvikle gode møtestader mellom studentar og tilsette.

Ambisjonar mot 2030

- Vi skal arbeide for ein organisasjon med ein inkluderande kollegial kultur og eit arbeidsmiljø som speglar mangfaldet i samfunnet
- Vi skal utvikle ein organisasjon med berekraftig fagleg leiarskap og kultur for deltaking og nærvære i organisasjonen
- Vi skal tiltrekke oss fagleg sterke og engasjerte kandidatar som vil bidra til å bygge fagmiljøa og utvikling av fakultetet
- Vi skal fortsette med, og vidareutvikle det tette og gode samarbeidet mellom tilsettegruppene, og gjennom dette samarbeidet effektivisere og forenkle arbeidsprosessar og rutinar
- Vi skal styrke tiltaka for karriereoppfølging og rettleiing, særleg for å bygge opp forskarar som er tidleg i karrieren
- Vi skal støtte opp om engasjerte undervisarar som set studentane si læring i sentrum

Vedlegg 2: Mulige tiltakspunkter for å oppnå ambisjonene i strategiplanen

Langsiktig og nyskapande forskning

- Rekruttere planmessig og systematisk til faste og mellombelse stillingar for å byggje opp fagmiljøa i dei ulike rettsdisiplinane og styrke sårbare miljø
- Bruke administrative ressursar målretta for å frigjere samanhengande forskingstid
- Auke det faglege samarbeidet om prosjekt, publikasjonar og formidling både innanfor rettsvitskapen og med andre vitskapar
- Utvikle kompetanse innan forskingsleiing for å styrke den strategiske utviklinga i forskingsmiljøa
- Styrke kunnskapen om internasjonal og komparativ rett innan alle rettsområde og tematikkar for å gjere nasjonal rettsvitskapleg forskning aktuell for u og ettertrakta i u internasjonale tidsskrift av høg kvalitet
- Arbeide aktivt opp mot forskingsforvaltninga, departementa og næringslivet for å auke forståinga av verdien av rettsvitskapleg forskning
- Sørge for eit sterkt administrativt støtteapparat for søknadsarbeid og prosjektgjennomføring for å auke tilslag på søknader og kvalitet på prosjektgjennomføring

Utdanning i front

- Tilby eit studium med klar indre samanheng og fagleg-metodisk progresjon
- Arbeide med kontinuerleg forbetring av kvalitet i utdanninga basert på evalueringar og faglege diskusjonar, og sikre kvalifisert prøving på alle nivå i studiet
- Leggje til rette for kompetanseheving og samarbeid blant undervisarar
- Vidareutvikle arbeidet med å følge opp og innlemme arbeidsgruppeleiarar i læringsdesignet på dei to første studieåra
- Leggje til rette for eit inkluderande og levande læringsmiljø med kort veg til fagleg og administrativ rettleiing og støtte på alle trinn i studiet
- Arbeide for meir mangfald i studentrekrutteringa
- Arbeide målretta for å få eit Senter for Framifrå Utdanning i løpet av strategiplanperioden
- Utvikle eit attraktivt tilbod om LLM-grad og fleire tverrfaglege masterprogram.
- Fortsette å støtte studentutvalet og studentorganisasjonane og bidra til god og open dialog
- Vidareføre internasjonaliseringsarbeidet med utvekslingsavtalar av høg kvalitet og oppfordre alle studentar til å reise på utveksling som del av studiet
- Inkludere internasjonale studentar i aktivitet ved fakultetet og skape fleire gode faglege møteplassar mellom ulike studentgrupper
- Vidareutvikle forskarlinja for å inkludere fleire av dei beste studentane med forskarambisjonar

Formidling og samfunnsdialog

- Støtte og rådgje vitskaplege tilsette på alle nivå slik at formidlinga når eit breiare publikum
- Gje vitskaplege tilsette råd om val av kommunikasjonskanalar og målgrupper i karriereutvikling
- Vidareutvikle DLF som ressurs for formidlingsaktivitetar på ulike nivå i organisasjonen
- Meir samarbeid mellom Dragefjellet lærings- og formidlingssenter (DLF) og andre kommunikasjonstilsette ved fakultetet
- Arbeide systematisk med å synleggjere offentlege bidrag frå eigne forskarar både internt og eksternt
- Måling og evaluering av formidlingsbidragene, som et strategisk styringsverktøy
- Gje informasjon og opplæring i ulike formidlingsformer og teknikkar

Ein organisasjon i utvikling

- Leggje til rette for og oppfordre studentar til å nytte rettsvitskapleg innsikt til nytenking og innovasjon
- Tilby fleire nyskapande og samfunnsnyttige tilbod om etter- og vidareutdanning
- Sikre god administrativ støtte til faglege leiarar og leggje til rette for at dei kan halde fram med vitskapleg verksemd
- Gje opplæring i prosjektleiarskap, tildele administrative ressursar til søknad og drift av prosjekt og klargjere forventningane til leiarrolla i ulike former for prosjekt
- Tilby, og stille krav om, deltaking i opplæringsprogram til leiarroller
- Verne om tida dei vitskapeleg tilsette har til forskning og sørge for god balanse mellom forskningstid og undervisningsaktivitetar
- Støtte mellombels tilsette i vitskapleg stilling i arbeidet med å realisere utviklingsplanar og karriereambisjonar
- Arbeide systematisk med rolleforståing og samhandling på tvers mellom ulike arbeidstakargrupper i organisasjonen

Vedlegg 3: Gjennomførte aktiviteter i strategiprosessen

Omtale av sentrale aktivitetene kan leses på [strateginettetsiden](#).

2022	
10. mai	Organisering av arbeidet med ny strategi vedtatt i fakultetsstyret
8. aug	Oppnevning av medlemmer til det rådgivende organet
20. sept	Oppstartsmøte for prosjektgruppen og det rådgivende organet
6. okt	Allmøte for fast vitenskapelig ansatte om strategi og organisering
18. okt	Muntlig orientering om strategiprosessen i SU
28. okt	Orientering om strategiprosessen i FU
1. nov	Andre møte for prosjektgruppen og det rådgivende organ
3. nov	Nasjonalt symposium for kvalitet i juridisk forskning
4. nov	Strategimøte for eksterne samarbeidspartnere
4. nov	Allmøte for administrativt ansatte om strategi og organisering
8. nov	Allmøte for midlertidig ansatte om strategi og organisering
8. nov	Orientering om strategiprosessen i fakultetsstyret
28.nov	Orientering om strategiprosessen i FU
1. des	Orientering om strategiprosessen i SU
15. des	Orientering om strategiprosessen «midtveis» i fakultetsstyret
Nov-des	Spørreundersøkelse blant studenter via JSU
4. jan	Tredje møte i prosjektgruppen og det rådgivende organ
5. jan	Første utkast av ny strategi deles med alle ansatte
11. jan	Presentasjon og diskusjon av første utkast på allmøte på Solstrand
17. jan	Orientering om første strategiutkast og veien videre i FU
26. jan	Orientering om første strategiutkast og veien videre i SU
7. feb	Orientering om første strategiutkast og veien videre i fakultetsstyret
15. feb	Frist for innspill til strategiutkastet
2023	
4. jan	Tredje møte i prosjektgruppen og det rådgivende organ
5. jan	Første utkast av ny strategi deles med alle ansatte
11. jan	Presentasjon og diskusjon av første utkast på møte for vitenskapelig ansatte på Solstrand
17. jan	Orientering om første strategiutkast og veien videre i FU
26. jan	Orientering om første strategiutkast og veien videre i SU
7. feb	Orientering om første strategiutkast og høringsrunden i fakultetsstyret
15. feb	Frist for skriftlige innspill til første strategiutkast
16. feb	Møte i gruppe B om strategiutkastet
Uke 10	Prosjektgruppen ferdigstiller et bearbeidet strategiutkast
15. mars	Arbeidsmøte i prosjektgruppen og det rådgivende organet med fokus på ambisjoner og tiltak i bearbeidet strategiutkast
30. mars	Allmøte med presentasjon og diskusjon av nytt strategiutkast

10. mai	Lederseminar for ferdigstilling av strategidokument
5. juni	Nytt strategiutkast og plan for implementering legges fram for SU
5. juni	Nytt strategiutkast og plan for implementering legges fram for FU
13. juni	Endelig strategiplan 2023-2030 legges fram for fakultetsstyret

[Tilbake til saklisten](#)

Reform av femte studieår

Ledelsen har lagt frem et utkast til saksfremstilling for reform av femte studieår. I saksfremstillingen bes fakultetsstyret om å ta stilling til hovedtrekkene i reformen og videre saksgang. Saken ble sendt til høring til alle ansatte med frist 23. mai. Videre ble forslag til læringsutbyttebeskrivelse for opplæringsdelen til masteroppgaven gjort tilgjengelig for alle ansatte.

Saken som ble sendt til høring må lastes ned via Filesender her:

[Lenke til nedlasting av utkast til reform av 5. studieår, og forslag til emnebeskrivelse for JUS350 Problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder](#)

Ledelsen mottok tre høringsinnspill innen fristen, som ligger som vedlegg til denne saken.

Utkastet, forslaget til læringsutbyttebeskrivelse for opplæringsdelen til masteroppgaven, og de tre høringsinnspillene legges fram for Studieutvalget til uttalelse.

Vedlegg 1: Innspill fra Erling Johannes Husabø

Vedlegg 2: Innspill fra Skatterettsgruppen

Vedlegg 3: Innspill fra stipendiatene Tarjei Ellingsen Røsvoll og Martin Mindestrømmen

[Tilbake til saklisten](#)

Høyring om “Fremtidens 5. Studieår” – eit lite innspel

Dekanus og fakultetsdirektør har invitert alle tilsette til ei høyring basert på eit utkast til fakultetsstyresak om “Fremtidens 5. Studieår”. Hovudformålet er å leggja til rette for ei større fagleg fordjuping på 5. studieår og slik bidra til ei kvalitetsheving av jussutdanninga som heilskap.

Med dette framlegget peikar leiinga ut ein tydeleg kurs mot framtida, samtidig som ein er open om dei praktiske og ressursmessige utfordringane fakultet står overfor. Eg kan i all hovudsak slutta meg til dei forslaga som er sette fram. Innspelet mitt dreier seg om ei mogeleg justering innanfor dei hovuddrammene som vert føreslått.

Ein viktig brikke i forslaget er å utarbeida «spesialiserte helårslinjer» på 5. studieår, der skriving av masteroppgåva inngår. Samtidig er forslaget å redusera masteroppgåva til 20 studiepoeng og oppretta ein felles opplæringsdel på 10 studiepoeng, førebels kalla «Problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder». Den felles opplæringsdelen kan gjerne takast ved starten av 5. studieår, sjølv om masteroppgåva normalt vert skriven til slutt (sjå s. 10).

Ei innvending mot å skilja ut ein felles opplæringsdel på denne måten er at opplæring i og diskusjon av problemanalyse og metode lett kan bli vel abstrakt så lenge studenten enno ikkje har sikta seg inn mot eit spesielt fagfelt og si eiga problemstilling. Den beste måten å læra seg problemanalyse og metode på er å gjennomføra det i eit praktisk arbeid. Det vert rett nok føresett at studentane i denne opplæringsdelen skal kunna arbeida med å utvikla ei problemstilling for eit masteremne (s. 8). Men dersom studenten ikkje har starta den faglege spesialiseringa og heller ikkje har innleidd kontakt med fagmiljøet for den heilårslinja han eller ho vil velja, kan arbeidet med problemstillinga på dette stadiet bli noko i retning av eit tankeeksperiment. I dette perspektivet ville det vera betre å ha ein linjebasert opplæringsdel på 10 studiepoeng, slik arbeidsgruppa for 5. studieår føreslo.

Sjølv om det er framført gode grunnar til å gå bort frå ein linjebasert opplæringsdel, meiner eg ein bør arbeida i retning av ein «hybridmodell» her. Det kan gjerast ved at delar undervisingsopplegget for opplæringsdelen vert lagt til grupper som svarar til dei ulike heilårslinjene. Her kan fagpersonar frå dei aktuelle linjene bidra med fagspesifikke perspektiv, til dømes på aktuelle former for tverrfagleg samarbeid. Studentane vil då både få møta fagpersonar frå linja og få hjelp til å drøfta og utvikla meir konkrete problemstillingar for ei mogeleg masteroppgåve. Samla sett vil dette kunna gi det viktige sisteåret av juss-studiet eit endå meir heilskapleg preg.

Vedlegg 2: Innspill fra Skatterettsgruppen

Emne: Høringssvar - Forslag til ny studieordning på femte studieår jus

Fra: Skatterettsgruppen

Dato: 23. mai 2023

Vi vil takke for muligheten til å gi innspill til forslaget om ny studieordning på femte studieår. Vi har lest gjennom forslaget med stor interesse, og vil gjerne dele noen tanker og kommentarer.

Sammendrag:

Støtte til helårslinjer: Vi støtter forslaget om innføring av helårslinjer og fordypningsemner på 20 studiepoeng. Vi ser særlig positivt på opprettelse av en selskaps- og skatterettslinje, som består av fire fag, der studenter velger tre av dem for å sikre fordypning i enten selskapsrett eller skatterett.

Bekymring for obligatorisk engelskspråklig valgfag: Gruppen uttrykker bekymring for forslaget om et obligatorisk engelskspråklig valgfag på 10 studiepoeng på femte studieår. Dette er fordi vi mener det kan begrense studentenes muligheter for å fordype seg i felt som selskapsrett og skatterett, som i stor grad er basert på norske kilder.

Innspill til faget "Problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder": Vi uttrykker støtte til et fag i problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder, forutsatt at det ikke griper inn og tar tid fra valgfagene. Vi er imidlertid bekymret for innretningen av kurset og foreslår at det bør fokusere mer på juridisk metode og rettskildeproblematikk som studenter møter i masteroppgaveskriving og rettsforskning. Som en del av undervisningsopplegget, kan studentene typisk få deloppgaver som er relevante for deres masteroppgave, for å utvide deres metodiske perspektiver og evne til å avdekke forskningsspørsmål, underproblemstillinger og saksmønstre som er relevante for deres tema.

Helårslinje

Først og fremst vil vi uttrykke vår støtte til ambisjonen om å på sikt innføre helårslinjer, inkludert fordypningsemner på 20 studiepoeng. Vi ser positivt på en linje bestående av selskapsrett og skatterett. En slik linje kan bestå av fire fag – selskapsrett I, selskapsrett II, skatterett I og skatterett II, hvor studentene velger tre av dem, slik at de enten får 20 poeng i skatterett eller 20 poeng i selskapsrett, som da bli fordypningsfaget, og 10 poeng i motsatt felt. De som har hatt grunnleggende skatterett på tredjeåret kan t.o.m. få fordypning i både selskapsrett og skatterett med en slik ordning.

Obligatorisk engelskspråklig valgfag

Vi er bekymret for forslaget om et obligatorisk engelskspråklig valgfag på 10 studiepoeng på femte studieår, da vi er avhengig av å ha 30 studiepoeng tilgjengelig for å få gjennomført vår linje i selskapsrett og skatterett. Det er viktig å anerkjenne at emner som selskapsrett og skatterett i stor grad er basert på norske kilder, som høyesterettspraksis, og derfor må gå på norsk. Det er ikke mulig å ha et rent fag på engelsk i internasjonal skatterett, da fordypning i skatterett også krever norsk bedriftsskatterett og merverdiavgift. Et krav om engelskspråklig valgfag vil begrense studentenes muligheter til å fordype seg i skatterett da man er avhengig av å ha grunnleggende selskapsrett for å kunne ta skatterett fordypning.

Det er allerede bestemt at man skal ha et obligatorisk engelsk valgfag for de som ikke er på utveksling på tredje studieår, og da begrenser det behovet for et ytterligere krav om et engelskspråklig fag på femte studieår. Studentenes engelskkunnskaper forbedres kontinuerlig, og med utviklingen av språkteknologier, vil språkbarrieren bli mindre og mindre fremover. Om faget er på engelsk eller norsk er heller ikke en treffsikker målestokk på hvor god trening studentene får i å bruke internasjonale kilder. I skatterett må studentene forholde seg til en hel rekke internasjonale kilder knyttet til EØS-rett og

skatteavtaler, og som må kombineres med norske kilder og dommer. Målet om faglig fordypning forsvarer ikke den prioritering av engelskspråklige emner som forslaget legger opp til, og vi risikerer å bli konkurranseutsatt mot andre institusjoner som BI der opplegg skreddersys for fordypning i skatterett og selskapsrett. Om kravet om engelskspråklig valgemne skulle bli vedtatt, kan problemet løses med dispensasjon, men det vil være uheldig for planleggingen og forutsigbarheten for oss om det blir langvarig usikkerhet knyttet til dette.

Problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder

Vi er positive til et fag i problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder på femtestudieår som går parallelt med skrivingen av masteroppgaven, forutsatt at det ikke griper inn og spiser tid fra valgfagene (noe vi forstår det ikke skal gjøre).

Vi er imidlertid i tvil om den foreslåtte innretningen på faget er hensiktsmessig, hvor det oppgis at det sentrale er å opparbeide evne i å identifisere og formulere rettslige problemstillinger av «*spørsmål som ikke alt i utgangspunktet har en rettslig innretning*». Hvis målet er å trene opp studenter i metode og rettsforskning virker dette begrensende. Svært mange spennende juridiske forskningsområder er allerede behandlet og har en juridisk innretning, uten at det dermed er sagt at ikke ytterligere studier, perspektiver og forskning er verdifullt.

Vi mener at et 10-studiepoengs fag som går parallelt med en 20-studiepoengs masteroppgave bør konsentrere seg mest mulig om juridisk metode og rettskildeproblematikk som man møter i masteroppgaveskriving og rettsforskning. Studentene kan typisk få deloppgaver som er relevante for deres eget avhandlingstema, som kan handle om å identifisere nærmere forskningsspørsmål og reflektere over rettskildebruk m.v. De kan også få opplæring og oppgaver knyttet til å identifisere faktavarianter eller saksmønstre som er relevante for deres tema. Dessuten kan man ha en undervisningsdel om rettspolitiske/de lege ferenda-drøftelser, hvor studentene oppfordres til å identifisere de lege ferenda-spørsmål relevante for deres oppgave, og reflektere over hvordan de kan løses, herunder hva man kan hente fra mer generell litteratur om dette. Det er også mulig å lage egne valgfrie deler innad i kurset, som f.eks. en del om empirisk forskning, en del om spesialisering i rettsdogmatisk forskningsmetode o.l., så studentene kan fordype seg i litteratur og løse deloppgaver basert på hva de ser for seg er mest relevant for deres eget tema.

Med vennlig hilsen

Guri Lindblad, Per Morten Pind, Jacob Norvik Jervell og Henrik Skar.

Vedlegg 3: Innspill fra stipendiatene Tarjei Ellingsen Røsvoll og Martin Mindestrømmen
Høringsuttalelse til reform av femte studieår,

Fra stipendiatene Tarjei Ellingsen Røsvoll og Martin Mindestrømmen

Det vises til utkast til læringsbeskrivelse for det foreslåtte emnet JUS350 Problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder, og frist til å komme med høringsuttalelse til foreslått studiereform satt til 23.05.2023. Vi vil med dette inngi følgende høringssvar.

Utkastet til læringsbeskrivelse peker på en rekke utfordringer knyttet til forventninger om juristers evne til å navigere i tverrfaglige landskap og kritisk evaluere eventuelle bidrag fra andre vitenskapsdisipliner. Vi deler denne problembeskrivelsen, og vil i utgangspunktet uttrykke vår støtte til forslaget om et eget emne som kan gi studentene nødvendige verktøy for å håndtere den virkeligheten som møter dem i det praktiske rettsliv så vel som i rettsforskningen. Reformen av femte studieår legger opp til større akademiske krav og en sterkere innføring i *rettsvitenskapens* måte å arbeide på. Dette er vi svært positive til. Det er også avgjørende at praktikere har grep om og forstår forskjellene på praktisk-juridisk arbeid, og rettsvitenskapelig arbeid. Som veiledere av masterkandidater er vår erfaring at kandidatenes kunnskap om vitenskapelig arbeid er svært begrenset. Vi har basert på disse erfaringene noen bekymringer knyttet til det opplegg som her er skissert, og vil derfor komme med noen innspill til justeringer i det endelige opplegget, men understreker at vi i hovedsak er positiv til forslagene.

Det første innspillet er at man allerede på begynnelsen av femte studieår — kanskje også en gang i løpet av fjerde — bør få studentene til å sette i gang sin egen tankeprosess, og å tenke på den problemstillingen de vil arbeide med. Problemstillingen bør modnes for å få læringsutbytte av det nye faget, og å komme i gang raskt nok med masteroppgaven til å leve opp til de kravene som stilles til masteroppgaver. Vi er bekymret for at en innføring i problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder i starten av det samme semester masteroppgaven skal skrives, ikke vil skape tilstrekkelig rom for nødvendig refleksjon. Vår frykt er at studentene i dag har liten eller ingen kunnskap om hva rettsdogmatisk forskningsmetode går ut på. De besitter heller ingen reflektert teoretisk kunnskap om retten som objekt. For en gjennomsnittlig jusstudent er det for eksempel et ukjent fenomen at rettsvitenskapens oppgave er systematikk (eller at det materialet de har lært i fem år, har blitt systematisert *for dem* og hvilke implikasjoner dette har). Man bør være realistisk om disse utgangspunktene.

Et alternativ til en refleksjonsprosess på et tidligere stadium, kunne være å se på muligheten for å strekke selve oppgaveskrivingen over to semester. Vi tenker da at femte studieår kunne starte med JUS350 slik foreslått, og at masteroppgaven kan ha samme omfang som foreslått (20 poeng) men at studenten også må ta andre fag underveis i skriveprosessen. Lignende opplegg er etter det vi har

forstått ikke uvanlig på HF, for eksempel for de som velger å skrive 30 poengs masterprogram i filosofi (FIL4091), og vi antar det eventuelt vil kunne være mulig å høste erfaringer derfra. Innenfor andre fagfelt begynner skriveprosessen alt på fjerde studieår. Fordelen med en forlenget skriveperiode er at det vil kunne skape rom for dypere refleksjon over en lengre tidsperiode, samtidig som det legger til rette for læring av en annen ferdighet som også vil være svært nødvendig å ha tilegnet seg i det studenten trer ut i arbeidslivet; evnen til å kunne arbeide med ulike prosjekter samtidig.

Det andre innspillet er knyttet til innholdet i faget *JUS 350 Problemanalyse og rettsvitenskapelige forskningsmetoder*. Slik dette fagets innhold og rolle i reformen er beskrevet, mener vi at det kan ha en del utilsiktede virkninger, selv om intensjonene er gode. Det er positivt at man vil synliggjøre alternative tilnærminger til rettsvitenskapelig arbeid, men det ligger et stort arbeid i å lære studentene å forstå hvordan rettsvitenskap skiller seg fra praktisk juridisk metode. Rettsvitenskap er en autonom vitenskapelig disiplin, og kan derfor ikke analogiseres til å skrive en juridisk utredning, hvor man innenfor visse rammer likevel skal være lojal overfor en oppdragsgiver. Dette stiller krav til resonnementenes kvalitet og vitenskapelige stringens, og handler om langt mer enn merkelappene rettspolitikk og rettsdogmatikk. Det bør derfor understrekes at emnets sentrale mål er å gi studentene rom til å reflektere rundt hva rettsdogmatisk vitenskapelig metode er.

Vi er i forlengelsen også skeptiske til å gi studentene inntrykk av at deres oppgave i større eller mindre grad er å ta stilling til andre fagdisipliners kunnskap, fordi dette kan gi studentene den feilaktige oppfatning om at dette er noe de er i stand til. Det er de ikke, og det vil de ikke bli. Spørsmålet man da må ta stilling til er: Hvilken *holdning* skal man gi studenter overfor andre fagdisipliners kunnskap? Bør det være jurister som stoler på de faglige vurderingene til andre eksperter, eller bør det være jurister som stiller kritiske spørsmål, og er skeptisk til mulighetene for å si noe om virkeligheten? Vår vurdering er at jurister hadde hatt godt av å lære en større grad av *epistemisk pessimisme*, som vil si, lære en større skepsis til menneskets evne til å tilegne seg sikker kunnskap om verden. I den forbindelse, er det etter vår mening et stort behov for å gi studentene en innføring i ulike begrensninger knyttet til statistisk funderte analyser og de konklusjoner det er vitenskapelig holdbart å trekke på bakgrunn av dem.

[Tilbake til saklisten](#)

Delvis revisjon av utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

I sak 34/22-5 ble Studieutvalget orientert om påbegynt arbeid med revidering av Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet.

Innfasingen av studieordningen av 2021 har medført et behov for tilpassing av Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet. Studieadministrasjonen så videre et behov for en gjennomgang med fokus på struktur, språk og eventuelle materielle endringer. Formålet med gjennomgangen skulle være å sørge for at regelverket stemmer overens med etablert praksis ved fakultetet.

Endringene som er foreslått skal gjøre regelverket oppdatert med tanke på at vi nå har to studieordninger, 2003-ordningen og 2021-ordningen, i tillegg til at MAJUR-2 får en tydeligere plass i regelverket. Endringene som er inntatt som gjelder 2021-ordningen følger opp det som allerede er vedtatt av fakultetsstyret i studieplanen, og endringene som gjelder MAJUR-2 er en synliggjøring av det som allerede er praksis ved fakultetet.

Gjennomgangen har resultert i et forslag om endringer i Utfyllende regler kapittel 1, §§ 2-1 til 2-3, kapittel 3 til og med dagens § 3-4 og kapittel 5 til 7.

Deler av kapittel 2 og kapittel 3 samt hele kapittel 4 er holdt utenfor i denne gjennomgangen, fordi vi ser et behov for en større gjennomgang av det materielle innholdet i reglene. En slik materiell gjennomgang ble ansett å falle utenfor formålet med denne gjennomgangen, som var å sørge for at regelverket stemmer overens med etablert praksis ved fakultetet. En større gjennomgang av det materielle innholdet er planlagt fra høsten 2023.

Forslaget innebærer at dagens kapittel 5 om rett og plikt til godskrivning og faglig godkjenning deles inn i et kapittel 5 om faglig godkjenning (tidligere godskrivning) av utdanning fra annen norsk institusjon, og et kapittel 6 om utveksling. Videre er det foreslått å legge til et kapittel 7 om etter- og videreutdanning.

Endringene som er gjort tilhører følgende kategorier:

- Synliggjøring av MAJUR-2.
- Oppdateringer for å inkludere studieordningen av 2021 og synliggjøre der regelverket er ulikt for de to studieordningene.
- Struktur – Nye overskrifter og inndelinger for å gjøre reglene enklere å navigere i.
- Språklige oppdateringer med mål om å gjøre reglene klarere og enklere å forstå.

Gjennomgangen av utfyllende regler skulle også sees i lys av den igangværende prosessen med revisjon av UiBs grads- og studieforskrift. Det er behov for å gjøre oppdateringene som legges fram nå, selv om den nye UiB-forskriften ikke er vedtatt. Når den nye UiB-forskriften er vedtatt må vi gå igjennom våre egne utfyllende regler og se om det er nødvendig å gjøre nye tilpassinger.

Forslag til uttalelse:

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta de foreslåtte endringene i Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet.

Vedlegg: De foreslåtte endringene i Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet, med kommentarer til endringene som er gjort.

[Tilbake til sakslisten](#)

Kapittel 1. Virkeområde og regelforvaltning

§ 1-1 Hjemmel og virkeområde. Forholdet til andre regler

Reglene her er vedtatt med hjemmel i «forskrift for opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen», som gjelder for alle studier og eksamener på bachelor- og masternivå ved Universitetet i Bergen.

Reglene skal tolkes og anvendes i samsvar med overordnet regelverk i universitets- og høyskoleloven, sentrale forskrifter og UiB-forskriften.

Reglene her suppleres av «Studieplan for studieordning av 2003», «Studieplan for MAJUR Rettsvitenskap (jus), master, 5 år», «Studieplan for MAJUR-2 Rettsvitenskap, master, 2 år» og emnebeskrivelsene for de enkelte emnene ved fakultetet. For etter- og videreutdanningstilbud kan det gjelde egne regler, se § 7-1.

§ 1-2 Endringer

1. Vesentlige endringer i reglementet her eller i studieplanene vedtas av fakultetsstyret. Endringer må være vedtatt og publisert i rimelig tid før de trer i kraft. Fakultetsstyret skal i nødvendig utstrekning fastsette overgangsregler.
2. Mindre endringer i reglene her eller i studieplanene vedtas av Studieutvalget.
3. Vedtak om oppretting eller nedlegging av emner vedtas av fakultetsstyret.
4. Endringer i emnebeskrivelsene vedtas av Studieutvalget.
5. Endringer i studieplanen og i emnebeskrivelsene må være vedtatt og publisert senest fire uker før kurset starter. Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en forsvarlig måte.

§ 1-3 Terminologi

1. I reglene her er termen UiB-forskriften en kortform for «forskrift for opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen».
2. "Kurs" er å forstå som "forekomst av emne".
3. «Fakultetet» forstås i reglene her som Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen.
4. «Studieår» forstås i reglene her som de gruppene av emner som i studieplanen er oppført under overskriftene «Første studieår» til «Femte studieår».
5. MAJUR-2 er en forkortelse som brukes om det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap.
6. «Valgemner» forstås i reglene her som de valgfrie emnene på tredje studieår i studieordningen av 2021.
7. «Spesialemer» forstås i reglene her som de valgfrie emnene på femte studieår.
8. For øvrig skal termer brukt i reglene her, forstås på samme måte som i UiB-forskriften.

§ 1-1

Lagt til henvisning til de to studieplanene for 2003- og 2021-ordningen, pluss MAJUR-2.

Lagt til punkt om anvendelse i samsvar med overordnet regelverk.

§ 1-2

Rydding i språk. Fjernet utdatert punkt om endring av karaktersystem og retningslinjer for karaktersetting

§ 1-3

Endret kortform til «UiB-forskriften»

Fjernet definisjon av «studieplan» fordi det ble ansett som overflødig.

Lagt til punkt om MAJUR-2, og valg- og spesialemer

Fjernet utdatert punkt om godskriving.

§§ 2-1 til 2-3

§ 2-1 Master i rettsvitenskap og krav om engelskspråklig emne

1. Master i rettsvitenskap

- a. Fakultetet tildeler graden master i rettsvitenskap som gir rett til tilsvarende tittel, fastsatt med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-2, jf. forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 3 nr. 7. Det juridiske fakultet fastsetter i studieplanen hvilke emner som inngår i studiet og den rekkefølge emnene skal tas i.
- b. **Femårig integrert master i rettsvitenskap:** Normert studietid er fem år. Hvert studieår er 60 studiepoeng, og graden er 300 studiepoeng (ECTS).
- c. **Toårig masterprogram (MAJUR-2):** Normert studietid er to år. Hvert studieår er 60 studiepoeng og graden er 120 studiepoeng (ECTS). Masterprogrammet er sammenfallende med fjerde og femte studieår i det femårige programmet.

2. **Krav om engelskspråklig emne på studieordningen av 2003:** For studenter som ikke velger utvekslingsopphold i løpet av fjerde eller femte studieår og tar emner der undervisningsspråket er ikke-skandinavisk, skal ett av spesialemnene i graden ha engelsk som undervisnings- og eksamensspråk.

Kravet om engelskspråklig spesialemne gjelder ikke for studenter som velger å skrive masteroppgave på 60 eller 70 studiepoeng, eller for studenter som velger en av følgende kombinasjoner av spesialemner på til sammen 30 studiepoeng:

- a) JUS254-2-A Politirett og JUS255-2-A Påtalerett,
- b) JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II, JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett og JUS257-2-B Aksjeselskapsrett - fordjuping (tre av fire)
- c) JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett og JUS260-2-D Marknadsføringsrett (tre av fire)
- d) JUS325 Rettshjelp

Der JUS330-A EEA Moot Court foregår på engelsk, og emnet inngår i mastergraden i rettsvitenskap, vil det samtidig oppfylle krav til engelsk spesialemne.

3. **Krav om engelskspråklig emne på studieordningen av 2021:** For studenter som ikke velger utvekslingsopphold i løpet av tredje studieår, skal minst ett av valgemenene på tredje studieår ha engelsk som undervisnings- og eksamensspråk. For studenter som ikke velger utvekslingsopphold i løpet av femte studieår, skal minst ett av spesialemnene på femte studieår ha engelsk som undervisnings- og eksamensspråk.

§ 2-2 Ytre grense for studierett og utdanningsplan. Tilpasset utdanningsplan

1. Hovedregel om studierettens varighet og utdanningsplan

- a) Studieretten ved masterprogrammet varer i henholdsvis to år for MAJUR-2 eller fem år for femårig masterprogram, fra og med det året det er gitt opptak.

§ 2-1

Fjernet info som anses overflødig, og som dekkes av henvisning til studieplanen.

Egne punkt for 2003- og 2021-ordningen.

Endret til ny emnekode JUS330-A

Her foreslås å vedta hovedregelen og supplere med unntakene når disse blir bestemt. De som er arbeidsgrupeledere og går på 2021-ordningen vil også bli informert direkte om hva som gjelder (se sak 28/23).

Delt opp i punkter med overskrifter. Lagt til MAJUR-2.

- b) Utdanningsplanen fastsettes i henhold til studieplanen som gjelder for studieordningen studenten er tatt opp til; femårig masterprogram av 2003, femårig masterprogram av 2021, eller MAJUR-2.

2. Tilpasset utdanningsplan

- a) Fakultetet kan etter søknad fastsette en avvikende utdanningsplan for den enkelte student, for eksempel hvor vedkommende er fritatt fra visse emner på grunn av innvilget godskrivning, jf. kapittel 5, eller hvor studenten på grunn av sykdom eller andre tungtveiende grunner ikke kan eller har kunnet følge den ordinære utdanningsplanen. I disse tilfellene kan fakultetet gi forlenget studierett og dermed fravike regelen i punkt 1 ovenfor.
- b) Fakultetet kan ikke fastsette en utdanningsplan som medfører at studieretten varer lenger enn ti år for femårig masterprogram, eller fire år for MAJUR-2, jf. UiB-forskriften § 4-2 nr. 3, med mindre det foreligger særlige grunner.
- c) Et vedtak om faglig godkjenning av tidligere utdanning kan medføre at studieretten varer kortere enn to år for MAJUR-2 eller fem år for femårig masterprogram.

Lagt til MAJUR-2.

Lagt til presisering om godkjenning.

§ 2-3 Ytre grense for studierett og utdanningsplan for studenter som tidligere har bestått emner i masterprogrammet

1. Studenter som tidligere har hatt studierett og/eller vært semesterregistrert i masterprogrammet i rettsvitenskap ved fakultetet, kan søke nytt opptak og fortsette studiet forutsatt at samlet studietid ikke overskrider ti år, eller fire år for MAJUR-2. Fakultetet kan gjøre unntak fra dette når særlige grunner foreligger.
2. Som studietid regnes alle semestre man er registrert på rettsstudiet, og/eller er tatt opp til undervisning i emner på rettsstudiet og/eller er vurderingsmeldt i emner på rettsstudiet.
3. Emner bestått under tidligere studierett innpasses etter bestemmelsene i § 5-8.

Oppdatert med MAJUR-2, fjernet cand.jur.

Ved frivillig gjentak av eksamen, vil alle eksamener og eksamensforsøk i emner som kan inngå i mastergraden i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen telle med, jf. UiB-forskriften § 6-8 nr. 1 tredje avsnitt.

Lagt til henvisning til UiB-forskriften.

Kapittel 3. Eksamen; rettigheter og plikter for studentene

§ 3-1 Definisjoner

1. «Eksamen» forstås i reglene her som eksamensformer, så som avsluttende skoleeksamen, hjemmeeksamen, mappevurdering, deleksamen osv., slik de er angitt i UiB-forskriften kapittel 6. Obligatoriske undervisningsaktiviteter som ikke inngår i grunnlaget for karaktersetning er ikke omfattet.
2. «Ordinær eksamen» forstås i reglene her som eksamen som avholdes i løpet av eller umiddelbart etter kurset eller ved semesterslutt i ordinært semester, slik det er angitt i emnebeskrivelsen.
3. «Kontinuasjoneksamen» forstås i reglene her som eksamen som tilbys studenter som ikke fullførte eller bestod ordinær eksamen, jf. punkt 2 over.

Flyttet det som sto om rett til å delta ved konteeksamen. Hører ikke til som en «definisjon». Flyttet til § 3-2 nr. 2 under.

Fjernet informasjon om at kontinuasjonseksamen avholdes i

4. «Frivillig gjentak» forstås i reglene her som nytt tellende forsøk til en eksamen som er bestått fra før.

§ 3-2 Hovedregel om adgang til eksamen

- For å ha rett til å delta ved ordinær eksamen, kreves det at studenten:
  - Har oppfylt de alminnelige reglene om studierett, semesterregistrering osv., slik de går fram av UiB-forskriften kap. 4, jf. særlig §§ 4-2 til 4-4.
  - Har gyldig vurderingsmelding på tidspunktet for ordinær eksamen i emnet.
  - Har fått godkjent nødvendige obligatoriske undervisningsaktiviteter i samsvar med studieplanen, emnebeskrivelsen og reglene her.
- Rett til å delta ved kontinuasjonseksamen gjelder bare for studenter som hadde gyldig eksamensrett i det umiddelbart foregående studieåret, og som omfattes av reglene i § 3-4 nr. 2, b. nedenfor. De nærmere reglene om kontinuasjonseksamen går fram av §§ 3-4 til 3-7 nedenfor.

§ 3-3 Frivillig trekk fra eksamen

- Frist for å trekke vurderingsmelding:** Studenter som er meldt til ordinær eksamen i et emne, kan velge å trekke vurderingsmeldingen innen 14 kalenderdager før den fastsatte eksamensdagen. Ved hjemmeeksamen over flere dager er fristen 14 kalenderdager før utlevering av oppgaven.
- Konsekvensen av å trekke vurderingsmelding:** Å trekke vurderingsmeldingen som nevnt her medfører at vurderingsmelding, undervisningsmelding og eventuell gruppeplassering i kurset slettes. Det innebærer at studenten taper retten til å delta i lukket undervisning og å få godkjent obligatoriske undervisningsaktiviteter i kurset, samt at tidligere godkjenning av obligatoriske undervisningsaktiviteter i kurset faller bort.

§ 3-4 Emner på første til fjerde studieår: Ikke godkjente obligatoriske arbeidskrav, eller ikke bestått eksamen

- Studenter som ikke har fått godkjent de obligatoriske undervisningsaktivitetene**, eller som har trukket seg i samsvar med § 3-3 ovenfor, kan ikke avlegge eksamen og må ta hele kurset om igjen med alle obligatoriske undervisningsaktiviteter.

Alle obligatoriske skriftlige arbeider i kurset skal skrives på nytt. Tidligere leverte besvarelser kan benyttes som utgangspunkt for ny innlevering, men det kreves at besvarelsene bearbeides. I tilfeller hvor besvarelsen representerer en omskriving av en tidligere levert besvarelse, vil kravet til nyskriving bare bli ansett oppfylt dersom studenten i en avsluttende merknad redegjør for hvilke forbedringer som er foretatt, og hvorfor visse deler av besvarelsen eventuelt er uforandret. Der kravet til nyskriving ikke er oppfylt, vil besvarelsen bli underkjent.

- Studenter som har fått godkjent de obligatoriske undervisningsaktivitetene:**
  - Eksamen avlegges etter endt kurs.

august, fordi det ikke ble ansett å høre hjemme i en definisjon.

§ 3-2

Ny inndeling i ordinær eksamen og kontinuasjonseksamen.

§ 3-3

Prøvd på en mer leservennlig inndeling.

Tidligere § 3-4 var veldig omfattende, og er nå delt inn i §§ 3-4 til 3-7.

§§ 3-4 og 3-5 gjelder første til fjerde studieår, og er ment å gjelde også de valgbare emnene på tredje studieår. Dersom disse skal ha regler som avviker fra §§ 3-4 og 3-5 må det vedtas senere.

Det er ikke gjort innholdsmessige forandringer i § 3-4.

- b) Der ordinær eksamen ikke leder til tellende resultat blir studenten automatisk meldt opp til kontinuasjonseksamen dersom resultatet skyldes
- ikke møtt
  - avbrutt eksamen
  - gyldig fravær, se § 3-7 nr. 2
  - ikke bestått

En student som ikke ønsker å avlegge kontinuasjonseksamen, må selv trekke seg fra denne innen trekkfristen, se § 3-7 nr. 2, a.

Ved annullert ordinær eksamen, jf. uhl. § 4-7 gis ikke studenten adgang til å ta kontinuasjonseksamen.

Der heller ikke kontinuasjonseksamen leder til tellende resultat, må studenten selv melde seg til neste ordinære eksamen.

- c) **Første, andre og tredje studieår:** Etter søknad kan studenter som ikke har bestått et emne gjennomføre de obligatoriske undervisningsaktivitetene på nytt.

Når en slik søknad er innvilget faller tidligere godkjenning bort, og man må gjennomføre alle obligatoriske undervisningsaktiviteter på nytt på samme betingelser som studenter som ikke har fått godkjent kurset tidligere. Alle obligatoriske skriftlige arbeider i kurset må skrives på nytt.

Tidligere leverte besvarelser kan benyttes som utgangspunkt for fornyet innlevering, men det kreves at besvarelsene bearbeides. I tilfeller hvor besvarelsen representerer en omskriving av en tidligere levert besvarelse, vil kravet til nyskriving bare bli ansett oppfylt dersom studenten i en avsluttende merknad redegjør for hvilke forbedringer som er foretatt, og hvorfor visse deler av besvarelsen eventuelt er uforandret.

Der kravet til nyskriving ikke er oppfylt, vil besvarelsen bli underkjent.

- d) **Fjerde studieår:** Etter søknad kan studenten få delta på lukket undervisning (seminarundervisning) på nytt. Søknad innvilges bare der studenten har strøket til eksamen. Likt med stryk regnes avbrutt eksamen, men ikke manglende oppmøte (uansett grunn).

§ 3-5 Emner på første til fjerde studieår: frivillig gjentak

1. Studenter som har bestått kurset, inkludert eksamen, men som likevel ønsker å gjenta eksamen (frivillig gjentak):

- Studenten kan ikke delta på nytt i undervisningen utover forelesninger.
- Eksamen gjentas til ordinær eksamen.
- Eksamen i ett og samme emne kan gjentas inntil to ganger (se § 3-7 nr. 2 nedenfor om tellende forsøk), likevel med de begrensningene som går fram av nr. 2 og 3 nedenfor. Bestått masteroppgave kan ikke gjentas.
- Ved frivillig gjentak av eksamen med flere deler må alle deler gjentas.

2. Gjentakskvote

§ 3-5 lagt til overskrifter, ingen innholdsmessige forandringer.

- a) Studenter på femårig integrert masterprogram i rettsvitenskap kan frivillig gjenta inntil fire beståtte eksamener på første til fjerde studieår. Studenter på toårig masterprogram kan frivillig gjenta én eksamen i sitt første studieår. For tellende frivillig gjentak, se § 3-1 nr. 4.
- b) Ex.phil., ex.fac. og spesialemler på 5. studieår skal ikke omfattes av gjentakskvoten.
- c) Gjentakskvoten reduseres med ett forsøk for hvert studieår det gis faglig godkjenning for, jf. kapittel 5.

3. Emnesperre

- a) Eksamener fra første studieår i femårig integrert program kan ikke gjentas etter at man har begynt på tredje studieår.

Med «har begynt» menes at man

- har emner fra tredje studieår i utdanningsplanen for inneværende studieår, eller
- ved semesterstart er kvalifisert til å begynne på tredje studieår jf. § 2-6 nr. 1.

- b) Eksamener fra andre studieår i femårig integrert program kan ikke gjentas etter at man har begynt på fjerde eller femte studieår.

Med «har begynt» menes at man

- har emner fra fjerde studieår i utdanningsplanen for inneværende studieår, eller
- ved semesterstart er kvalifisert til å begynne på fjerde studieår, jf. § 2-6 nr. 1.

- c) Eksamener fra tredje studieår i femårig integrert program kan ikke gjentas etter at man har bestått alle eksamener på fjerde studieår.

4. Frivillig gjentak til kontinuasjonseksamen

a) Utreisende studenter

Studenter som ikke kan møte til ordinær eksamen på grunn av utenlandsstudier, vil etter melding til fakultetet få ta eksamen ved første kontinuasjonseksamen etter at de kommer tilbake fra utenlandsstudiene. Dette gjelder der semesterslutt for studenten er mindre enn to uker før eksamen hjemme.

Dersom tiden for semesterstart eller –slutt for studenten ved vertsinstitusjonen er til hinder for at studenten kan delta både ved neste ordinære eksamen og ved neste påfølgende kontinuasjonseksamen, kan studenten avlegge gjentakseksamen ved kontinuasjonseksamen *før* utveksling.

b) Arbeidsgruppeledere

Studenter som iht. arbeidsavtale som arbeidsgruppeleder ikke kan gjenta eksamen, kan søke om å få gjenta eksamen til kontinuasjonseksamen sommeren før arbeidsforholdet tar til.

c) Rettshjelp

Studenter som får godskrevet praksis fra Jussformidlingen eller tilsvarende som spesialemler JUS325 Rettshjelp, får etter søknad gjenta fjerdeårsemner de har bestått for første gang etter praksisperioden til kontinuasjonseksamen.

§ 3-6 Kontinuasjonseksamen og frivillig gjentak for spesialemler på femte studieår

1. Obligatoriske undervisningsaktiviteter

Det framgår av hver enkelt emnebeskrivelse om kurset har obligatoriske undervisningsaktiviteter. Der det er vedtatt obligatoriske undervisningsaktiviteter, kommer bestemmelsene i § 3-4 nr. 1, § 3-4 nr. 2, a, og § 3-5 nr. 1, a til anvendelse. For innreisende utvekslingsstudenter kan det gis anledning til å gjenta obligatoriske undervisningsaktiviteter i samme semester som de ble underkjent, dersom de faglige kvalitetskravene opprettholdes.

2. Kontinuasjoneksamen

Det avholdes som hovedregel ikke kontinuasjonseksamen i spesialemer. Unntak framgår av emnebeskrivelsen. Ordinær eksamen avholdes det semesteret det har vært undervisning, og eventuelt semesteret etter. Hva som gjelder for det enkelte emnet, går fram av emnebeskrivelsen.

§ 3-7 Felles regler om eksamen og frivillig gjentak

1. Antall vurderingsforsøk

Man kan framstille seg til vurdering i samme emne inntil tre ganger, se punkt 2 nedenfor for tellende forsøk.

2. Tellende forsøk og gyldig fravær

a) Tellende forsøk foreligger der studenten ikke har trukket eksamensmeldingen innen 14 kalenderdager før den fastsatte eksamensdagen eller innen 14 kalenderdager før utlevering av oppgaven til hjemmeeksamen. Dette gjelder både ordinær eksamen og kontinuasjonseksamen.

Det er likevel ikke tellende forsøk der studenten er avskåret fra å avlegge eksamen på grunn av manglende godkjenning av obligatoriske undervisningsaktiviteter.

b) Det er ikke tellende forsøk når studenten dokumenterer gyldig fravær. For gyldig fravær: Se UiB-forskriften § 6-10 og punkt 3 b nedenfor.

c) Gyldig fravær gir ikke adgang til gjentak utover begrensingene i § 3-5.

3. Hjemmeeksamen – sykdom underveis i skriveperioden

a) **Forlengelse av skriveperioden:** Dokumentasjon av sykdom for tre eller færre dager av skriveperioden for hjemmeeksamen gir ikke grunnlag for gyldig fravær til eksamen. Det gir i stedet forlengelse av skriveperioden med inntil 3 dager. Studenten må søke fakultetet om forlenget skriveperiode senest ved ordinær innleveringsfrist. Med hensyn til dokumentasjon, vises til UiB-forskriften § 6-13-3.

b) **Gyldig fravær:** Sykdom for mer enn tre dager av skriveperioden for hjemmeeksamen gir gyldig fravær til eksamen. Sykdommen må dokumenteres med attest fra lege eller annen sakkyndig.

4. Frivillig gjentak

a) Ved frivillig gjentak av eksamen blir den beste karakteren tellende.

b) **Endret vurderingsuttrykk:** Hvis vurderingsuttrykket har endret seg (for eksempel fra bestått/ikke bestått til A-F eller omvendt) er det den nyeste karakteren som blir tellende.

§ 3-6

Ingen innholdsmessige endringer.

Fjernet informasjon om gyldig fravær, som reguleres i UiB-forskriften. En henvisning er ryddigere. Egen regel om gyldig fravær ved hjemmeeksamen er flyttet til passende overskrift.

<p>c) Ved anvendelsen av reglene om frivillig gjentak vil alle tidligere beståtte eksamener være tellende, uavhengig av om studenten i mellomtiden har vært uten og senere har oppnådd ny studierett, jf. likevel § 5-8.</p> <p>§§ 3-5 a, 3-5, 3-6, 3-7, 3-8, 3-9 blir til § 3-8 til 3-13.</p>	<p>Lagt til regel om endret vurderingsuttrykk etter erfaringer under koronaperioden.</p>
<p>Kapittel 5 Generelle regler om faglig godkjenning av utdanning fra annen norsk institusjon</p> <p>§ 5-1 Rett til faglig godkjenning (godskriving)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra studier som er akkreditert etter universitets- og høyskoleloven godkjennes som en del av graden i den utstrekning de faglige kravene til tilsvarende emne, fag, eksamen eller prøve er oppfylt, jf. Universitets- og høyskoleloven § 3-5 e nr. 1. For emner, fag, eksamener eller prøver ellers kan det etter søknad gis faglig godkjenning etter samme retningslinjer, jfr. Universitets- og høyskoleloven § 3-5 f. Masteroppgave vurderes etter nærmere kriterier, se § 5-9. 2. Følgende prinsipper legges til grunn i vurderingen av "tilsvarende" for godskriving av eksterne emner, jfr. nr. 1 over: <ol style="list-style-type: none"> a. Emner som inngår i akkrediterte masterstudier eller bachelorstudier i rettsvitenskap, godskrives i rettsstudiet i Bergen dersom de oppfyller de faglige kravene for emnet, og ivaretar emnets funksjon i å oppfylle læringsutbyttet på programnivå. b. Emner som ikke inngår i akkrediterte masterstudier eller bachelorstudier i rettsvitenskap, godskrives som hovedregel ikke for emner i rettsstudiet i Bergen. Konkrete unntak kan gjøres der emnet i snever forstand tilsvarer det aktuelle emnet her med hensyn til innhold, omfang og dybde. 3. Forhåndsgodkjente emner fra andre institusjoner publiseres på fakultets nettside. <p>§ 5-2 Faglig godkjenning av valgemenner og spesialemenner</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Generelt <ol style="list-style-type: none"> a. Emner som helt eller delvis har samme faginnhold som de obligatoriske emnene i studieplanen godkjennes ikke som valgbare emner i graden, med mindre det godtgjøres at emnet i hovedsak er ulikt det obligatoriske emnet. Emner som også tilbys som valg- eller spesialemenne ved fakultetet godkjennes under forutsetning av at samme emne ikke er bestått som valg- eller spesialemenne ved UiB. b. Emner på bachelornivå kan ikke faglig godkjennes som spesialemenner på masternivå i masterstudiet i rettsvitenskap. Godkjenning av enkelte emner innebærer likevel avkortning i studiepoeng for enkelte spesialemenner på masternivå, jf. Universitets- og høyskoleloven § 3-5 e nr. 3. Dette gjelder også der emnet på bachelornivå har inngått i grunnlaget for opptak til toårig masterprogram. 	<p>Tidligere kapittel 5 Rett og plikt til godskriving og faglig godkjenning er delt inn i et kapittel om godkjenning av utdanning fra annen norsk institusjon, og et kapittel om utveksling.</p> <p>Terminologien og lovhenvvisninger er oppdatert etter endringer i UHL. De konkrete reglene om hva som godkjennes fra de ulike lærestedene er tatt ut av utfyllende regler og erstattet med § 5-1 nr. 3 «Forhåndsgodkjente emner fra andre institusjoner publiseres på fakultets nettside.»</p> <p>Det som gjaldt godkjenning av emner avlagt under utveksling er flyttet til kapittel 6.</p> <p>Reglene som før var samlet i § 5-1 «generelt om godskriving og faglig godkjenning» er delt opp i § 5-1 som angir hovedreglene og – prinsippene om godkjenning, § 5-2 Faglig godkjenning av valgemenner og spesialemenner (hvor forskjellen på 2003-ordningen og 2021-ordningen er synliggjort), § 5-3 Deltakelse i undervisning og eksamen, § 5-4 Allerede fullført emne, § 5-5 Innføringsemne og Ex.phil og § 5-7 Faglig godkjenning av tidligere faglig godkjenning.</p>

2. Studieordningen av 2021 - Valgemner på tredje studieår

- a. Norskspråklige valgemner på minst bachelornivå fra andre norske institusjoner godkjennes som valgemne på tredje studieår dersom de tilsvarer ett av de norske valgemnene på tredje studieår etter en sammenligning av læringsutbyttet. Andre norske valgemner på bachelornivå gir ikke godkjenning av norsk valgemne på tredje studieår.
- b. Godkjenning som innebærer fritak for norskspråklig valgemne på tredje studieår gis bare der emnet som det søkes godkjenning for bidrar til å oppfylle semesterets overordnede læringsmål om internasjonalisering.
- c. Engelskspråklige valgemner på minst bachelornivå fra andre norske institusjoner godkjennes som valgemne på tredje studieår i den grad emnets læringsmål og undervisningsform er egnet til å sikre målet om internasjonalisering på lik linje med de engelske valgemnene på tredje studieår ved fakultetet.

3. Studieordningen av 2021 - Studier fra utlandet på tredje studieår

Tidligere gjennomførte studier i utlandet på bachelornivå tilsvarende minimum 30 ECTS godkjennes som 6. semester der kravene i §§ 6-1 og 6-3 er oppfylt. Dersom tidligere studier i utlandet tilsvarer 30 ECTS, gis det faglig godkjenning for JUS233, og studentene må ta et ekstra valgbart emne i løpet av studiet for å kompensere for de to studiepoengene som mangler. Dersom studiene fra utlandet er på 32 studiepoeng eller mer, og oppfyller kravene i §§ 6-1 og 6-3, godkjennes hele 6. semester, inkludert emnet JUS233 Komparativ rett.

4. Studieordningen av 2003 - Spesialemer på femte studieår

Spesialemer på masternivå ved Det juridiske fakultet i Oslo som kan inngå i mastergraden der, og spesialemer på masternivå ved Det juridiske fakultet i Tromsø som kan inngå i mastergraden der, godskrives som spesialemer i mastergraden ved Det juridiske fakultet i Bergen.

5. Studieordningen av 2021 - Spesialemer på femte studieår

Regler om faglig godkjenning av emner på femte studieår i studieordningen av 2021 vil vedtas når arbeidet med utforming av nytt femte studieår er avsluttet.

Nye regler om godkjenning av valgemner på tredje studieår i 2021-ordningen.

§ 5-3 Deltakelse i undervisning og eksamen

Om en student kan få faglig godkjenning på bakgrunn av tidligere utdanning for emner på første til fjerde studieår, er det som hovedregel ikke adgang til å delta i undervisning og eksamen ved masterstudiet i emnene det gis godkjenning for. Etter søknad kan studenten likevel få tillatelse til dette. I så fall har studenten ikke rett til å få den tidligere eksamenen mv. innregnet i grunnlaget for vitnemål fra fakultetet. Fristen for slik søknad er førstkommande 1. februar etter at studenten har påbegynt eller gjenopptatt masterstudiet.

§ 5-4 Allerede fullført emne

En student som allerede har fullført og bestått et emne på masterprogrammet, og som senere fullfører og består et tilsvarende emne ved en annen institusjon, har ikke rett til faglig godkjenning for dette.

§ 5-5 Innføringsemne og Ex.phil.

For innføringsemnet JUS100 er det fri adgang til å ta hele emnet, selv om man har rett til faglig godkjenning på bakgrunn av at man fra før har en annen ex.fac. -variant enn den fra Det juridiske fakultet UiB.

Eventuell [godkjenning av EXPHIL](#) henvises til Institutt for filosofi og førstesemesterstudier ved Det humanistiske fakultet.

§ 5-6 Faglig godkjenning; virkning for utdanningsplanen

Studenter som har fått innvilget faglig godkjenning av emner i masterstudiet, kan ikke regne med å få en tilpasset utdanningsplan, med mindre godkjenningen gjelder hele studieår.

Man vil som hovedregel følge sitt kull, og må regne med å ta mindre enn 60 studiepoeng de studieårene som inneholder emner man har fått fritak fra eller har fått godkjent.

Studenter som etter faglig godkjenning får færre studiepoeng enn 300 i samlet grad, må supplere med ekstra valg- eller spesialemerne.

§ 5-7 Faglig godkjenning av tidligere faglig godkjenning

Der grunnlaget for faglig godkjenning allerede inneholder et eller flere tilfeller av faglig godkjenning, vil også disse bli vurdert på nytt ved søknad om faglig godkjenning i masterstudiet i rettsvitenskap ved UiB. Det kreves derfor dokumentasjon av alle emner som inngår i grunnlaget for faglig godkjenning.

§ 5-8 Omfangsmessig grense for faglig godkjenning

For MAJUR kreves det at minst 90 studiepoeng er avlagt ved fakultetet

For MAJUR2 kreves det at minst 60 studiepoeng er avlagt ved fakultetet

Fr LLM kreves det at minst 60 studiepoeng er avlagt ved fakultetet.

§ 5-9 Tidsmessig grense for faglig godkjenning

Masteroppgave og eksamener ved norsk juridisk fakultet som er bestått de siste ti år, kan inngå i mastergraden i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen. Etter søknad kan fakultetet godkjenne at også eksamener som er eldre enn ti år inngår i graden.

§ 5-10 Eksamener etter studieordningen av 2003

1. Studenter som har bestått Examen philosophicum og/eller Examen facultatum tidligere, er fritatt for disse emnene etter studieordningen av 2021. Første og/eller andre studieår i masterstudiet i rettsvitenskap vil for disse studentene utgjøre 50 studiepoeng.
2. Studenter som har første studieår etter studieordningen av 2003 får godkjent JUS211 Familie- og arverett, JUS212 Avtalerett og JUS215 Juridisk metode i studieordningen av 2021.
3. Studenter som har første og andre studieår etter studieordningen av 2003, får godkjent første og andre studieår på studieordningen av 2021. Disse studentene må ta JUS2307 Introduction to European Human Rights, eller tilsvarende emne under utveksling, som en del av sitt tredje studieår.
4. Første til tredje studieår etter studieordningen av 2003 godskrives som første til tredje studieår på studieordningen av 2021.
5. Første til fjerde studieår etter studieordningen av 2003 godskrives som første til fjerde studieår på studieordningen av 2021.

§ 5-11 Faglig godkjenning av masteroppgave

1. Masteroppgave (30 eller 60 studiepoeng) godkjennes dersom studenten har bestått tilsvarende prøve ved norsk eller utenlandsk lærested i form av selvstendige skriftlige arbeider som i hovedsak tilsvarer en masteroppgave på 30 eller 60 studiepoeng skrevet som del av et norsk masterstudium i rettsvitenskap. Ved

Nye regler for godkjenning av emner fra 2003-ordningen inn i 2021-ordningen.

vurdering av "tilsvarende" legges det vekt på innhold, omfang og dybde. Omfang gjelder både antall ord og antall studiepoeng. Ved vurdering av antall studiepoeng kan semesteret ses under ett.

2. For at et selvstendig skriftlig arbeid skal kunne godkjennes som masteroppgave, må oppgaven gjelde rettsvitenskapelige spørsmål.
3. Dersom en oppgave som nevnt i nr. 1 til 2 er produsert under et utvekslingsopphold som er forhåndsgodkjent av fakultetet, bortfaller retten til å delta i JUS396/JUS397/JUS399 Masteroppgave ved fakultetet.
4. Ved forhåndsgodkjenning av utvekslingsopphold kan det stilles vilkår om at studenten skal skrive masteroppgave som del av oppholdet.
5. For studenter på studieordningen av 2003 gjelder følgende:
  - a. Unntaksvis kan flere mindre arbeider gi grunnlag for godskriving av masteroppgave. Dette gjelder bare der institusjonen arbeidene er gjennomført, ikke har tilbud om større arbeider med mer faglig fordypning. Der oppgaven er satt sammen av flere selvstendige tekster, kreves i tillegg et refleksjonsnotat på minst 1500 ord hvor studenten gjør nærmere rede for helheten og drøfter metodespørsmål som arbeidet med tekstene har aktualisert. De faglige kravene finner du ved å klikke på [denne lenken](#).
  - b. Fullførte masterprogrammer i juridiske fag (LLM eller tilsvarende) med et samlet omfang på minimum 60 ECTS/60 studiepoeng godskrives som både spesielemne (30 studiepoeng) og masteroppgave dersom det inngår et selvstendig skriftlig arbeid på minimum 10 000 ord.

Tydeliggjort at dette gjelder 2003-ordningen. Det er enda ikke bestemt om det samme vil gjelde for studentene på 2021-ordningen.

Kapittel 6. Utveksling

§ 6-1 Emner som kan forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes

1. Følgende gjelder for alle

- a) § 5-1 om rett til faglig godkjenning gjelder tilsvarende for emner avlagt under utveksling ved utenlandske institusjoner.
- b) Ved vurdering av kravet til "tilsvarende dybde" må det tas hensyn til variasjonene i utdanningsstruktur og rettssystem. Ved vurdering av "tilsvarende omfang" legges ECTS-systemet til grunn (1 ECTS = 1 studiepoeng). Ved godskriving av utdanning fra institusjoner som ikke bruker ECTS-systemet, beregnes omfang ut fra hva som utgjør fulltidsstudium for den juridiske graden ved den aktuelle institusjonen.

2. Følgende gjelder for studenter på studieordningen av 2003:

- a) Som hovedregel kan bare emner som er på masternivå på vertsinstitusjonen forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes i masterprogrammet i rettsvitenskap.
- b) Emner på bachelornivå kan kun forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes der det bare er slike emner som er tilgjengelig. Emnene som forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes skal være på så høyt faglig nivå som mulig. Juridiske fag i rettssystemer som ligger fjernt fra det norske, som for eksempel common law land (trust, equity, contract, tort mv.) kan gis faglig godkjenning som tilsvarende spesielemner på femte studieår ved fakultetet, selv om faget ikke er på masternivå i vedkommende land.
- c) Emner på førsteårsnivå i et grunnstudium kan kun forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes dersom emnet er obligatorisk for innreisende utvekslingsstudenter ved vertsinstitusjonen.
- d) Se § 5-9 for regler om godkjenning av masteroppgave.

3. Følgende gjelder for studenter på studieordningen av 2021:

Tidligere § 5-1 nr. 3 og § 5-9 er flyttet til et eget kapittel 6 om utveksling. Reglene er inndelt i det som gjelder hva som innholdsmessig kan godkjennes, begrensninger i omfang eller pga. utdanningsplanen, og saksbehandlingsregler. Fra tidligere § 5-1 nr. 3.

Det gjøres unntak fra hovedregelen om at emner må være på masternivå, og for tilfellene det gjelder vil det være hensiktsmessig å videreføre praksisen for studenter på studieordningen av 2003. For utveksling på studieordningen av 2021 er det skilt mellom hvilke avtaler som gir tilgang til emner på bachelornivå og som dermed er egnet for utveksling på 3. studieår, og hvilke avtaler som gir tilgang til emner på masternivå og som dermed er egnet for utveksling på 5. år. Unntaksmuligheten er derfor ikke videreført i § 6-1 nr. 3 som gjelder studenter på studieordningen 2021.

- a) Rettsvitenskapelige emner på bachelornivå og høyere kan forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes som 30 studiepoeng tilhørende vårsemesteret på tredje studieår.
- b) Studenter som reiser på utveksling på tredje studieår skal gjennomføre emnet JUS233 Komparativ rett (2 studiepoeng) i utvekslingssemesteret, jf. [Studieplanen](#). Det gis ikke fritak fra JUS233 Komparativ rett.
- c) Rettsvitenskapelige emner på masternivå kan forhåndsgodkjennes og faglig godkjennes som valgfrie emner på femte studieår. Videre begrensninger kan vedtas fram til utgangen av 2024 i forbindelse med utforming av nytt femte studieår.
- d) Reglene for faglig godkjenning av masteroppgave i § 5-10 gjelder også for studenter på utveksling på femte studieår i studieordningen av 2021. Videre begrensninger kan vedtas fram til utgangen av 2024 i forbindelse med utforming av nytt femte studieår.

Reglene i § 6-1 nr. 3 er i tråd med det som følger av studieplanen, med en viktig understreking av at man ikke får fritak fra JUS233. I c og d synliggjøres at det fortsatt vil være mulig å utveksle hele 5. studieår og få godkjent både spesialemer og masteroppgave, men også at alt likevel ikke er avgjort når det gjelder 5. studieår.

§ 6-2 Grenser for nominasjon til utveksling, forhåndsgodkjenning og faglig godkjenning – studieordning av 2003

1. Det kan gis forhåndsgodkjenning for – og senere faglig godkjenning av – emner tilsvarende 30 studiepoeng spesialemer, og/eller skriftlig arbeid tilsvarende masteroppgaven (30 studiepoeng). Disse skal inngå i graden jf. § 8-1 nr. 5.
2. En student som ifølge utdanningsplanen ligger an til å bestå 30 studiepoeng på femte studieår før utveksling, kan kun få nominasjon til utveksling, og senere forhåndsgodkjenning av emner, i ett semester, eller et LLM-program. Dersom studenten har bestått 30 studiepoeng spesialemer, forutsetter nominasjon at utveksling skal skje til et universitet der det er mulig å gjennomføre skriftlig arbeid tilsvarende masteroppgaven.
3. Studenter som oppfyller kravene til 30 studiepoeng med spesialemer i graden, men som enda ikke oppfyller kravet til engelsk spesialemerne blir ikke nominert til utveksling for å ta ytterligere spesialemerne.
4. Ved forhåndsgodkjenning av delstudier i skandinavisk-språklige land må minst ett av emnene ha ikke-skandinavisk undervisningsspråk.
5. Reglene for faglig godkjenning av masteroppgave i § 5-9 gjelder også for studenter på utveksling.

Her er reglene fra tidligere § 5-9 som gjelder begrensningene som kan følge av studentens individuelle utdanningsplan samlet.

Nr. 3 er lagt til for å adressere en konkret problemstilling som dukker opp i forbindelse med utvekslingsøknader.

§ 6-3 Grenser for nominasjon til utveksling, forhåndsgodkjenning og faglig godkjenning – studieordningen av 2021

1. Utveksling på tredje studieår
Det kan gis forhåndsgodkjenning for – og senere faglig godkjenning av – emner tilsvarende 30 studiepoeng valgerner på tredje studieår. Disse skal inngå i graden jf. § 8-1 nr. 5.
2. Ved forhåndsgodkjenning av delstudier i skandinavisk-språklige land må minst ett av emnene ha ikke-skandinavisk undervisningsspråk.
3. Utveksling på femte studieår
Det kan gis forhåndsgodkjenning for - og senere godkjenning av - emner tilsvarende 60 studiepoeng på femte studieår. Disse skal inngå i graden jf. § 8-1 nr. 5.

Presiseringer av det som følger av studieplanen, og synliggjøring av at ikke alt på femte studieår er bestemt.

Nærmere regler om nominasjon til utveksling, forhåndsgodkjenning og faglig godkjenning for femte studieår på studieordningen av 2021 vil bli vedtatt når arbeidet med utforming av nytt femte studieår er fullført.

§ 6-4 Regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling – studieordningen av 2003

1. Etter bestått tredje studieår i *studieordningen av 2003* kan studenter reise på utveksling som en del av masterprogrammet. Det er et vilkår at minst 60 studiepoeng er bestått i rettsstudiet ved UiB. Studenter som er tatt opp på MAJUR-2, eller som har fått godkjent de tre første studieårene på bakgrunn av tidligere studier, kan nomineres til utveksling hvis de har bestått minst 40 studiepoeng i rettsstudiet ved UiB.
2. Ved rangering av søkerne til et bestemt sted, skal studenter som søker utveksling for første gang prioriteres foran de som tidligere har vært på utveksling som del av masterprogrammet.
3. For å legge forholdene til rette for størst mulig utbytte fra utveksling, utover det rent faglige utbyttet, nominerer fakultetet maksimalt åtte studenter til samme universitet i samme semester. Dette gjelder i de tilfellene utvekslingsavtalen ikke allerede setter en lavere grense. Begrensningen gjelder ikke for utveksling for å ta en LLM.
4. Studenter skal søke om endelig godkjenning av delstudier i utlandet senest én måned etter at offisiell dokumentasjon på oppnådd resultat er mottatt.
5. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, spesialemnene som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere spesialemnener i mastergraden.
6. Der delstudier i utlandet utgjør de siste emnene i graden, skal dato for oppnådd grad settes til dato for vedtak om godskrivning av disse.

Reglene fra tidligere § 5-9 som handler om nominasjon og annen saksbehandling er samlet her. I tidligere § 5-9 nr. 1 sto det at studenter på MAJUR-2 kan reise på utveksling fra og med sitt andre semester. Siden fjerde studieår består av tre 20-poengsemner foreslås å presisere at 40 studiepoeng må være bestått.

§ 6-5 Regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling – studieordningen av 2021

1. Utveksling på tredje studieår:

- a. Etter bestått første- og andre studieår kan studenter reise på utveksling som en del av tredje studieår – vårsemesteret. I tillegg gjelder reglene i § 2-2.
- b. Når det er flere søkere enn antall studieplasser til et bestemt sted, avgjøres uttaket ved loddrekning mellom de kvalifiserte søkerne.
- c. For å legge forholdene til rette for størst mulig utbytte fra utveksling, utover det rent faglige utbyttet, nominerer fakultetet maksimalt åtte studenter til samme universitet i samme semester. Dette gjelder i de tilfellene utvekslingsavtalen ikke allerede setter en lavere grense.
- d. Studenter skal søke om endelig godkjenning av delstudier i utlandet senest én måned etter at offisiell dokumentasjon på oppnådd resultat er mottatt.
- e. En student som har fått forhåndsgodkjent, og har bestått, 6. semester i masterprogrammet som delstudier i utlandet, kan ikke ta ytterligere valgemner på bachelornivå i mastergraden.

2. Utveksling på femte studieår

- a. Etter påbegynt fjerde studieår kan studenter nomineres til utveksling som en del av femte studieår.
- b. Studenter på MAJUR-2 kan utveksle etter å ha påbegynt sitt første studieår. Dersom ikke hele første studieår er bestått før utveksling, kan det gjøres unntak fra hovedregelen om at 60 studiepoeng skal være avlagt ved UiB før utveksling. Det samme gjelder for studenter som har fått godkjent de tre første studieårene på bakgrunn av tidligere studier
- c. Ytterligere regler om saksbehandling i forbindelse med utveksling på femte studieår på studieordningen av 2021 vil bli vedtatt når arbeidet med utforming av nytt 5. studieår er fullført.

Henvisningen til § 2-2 er ment å vise at det kan gjøres unntak fra at første og andre studieår må være bestått der vilkårene for tilpasset utdanningsplan er oppfylt. § 6-5 nr. 1, b er oppfølging av SU-sak nr. 5/23.

I punkt 2 foreslås det som er sikkert om utveksling på femte studieår, og en synliggjøring av at ikke alt er bestemt.

Regelen i § 6-4-2 er ikke videreført for studenter på studieordningen av 2021 etter som det ifølge studieplanen åpnes for utveksling både på 3. og 5. studieår, og en tilsvarende regel kan tenkes å bidra til at studenter velger å avstå fra utveksling på 3. studieår for ikke å risikere å prioriteres lavere til sin ønskede destinasjon på 5. studieår.

<p>§ 6-6 Studier i utlandet utenom fakultetets utvekslingsavtaler Reglene i kapittel 6 og i § 5-9 gjelder tilsvarende for studenter som søker, og får opptak til, studier i utlandet utenom fakultetets utvekslingsavtaler.</p>	<p>Denne er lagt til nå, og stadfester etablert praksis ved fakultetet.</p>
<p>Kapittel 7. Etter- og videreutdanning § 7-1 Etter- og videreutdanning Det juridiske fakultet tildeler følgende erfaringsbaserte mastergrader:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erfaringsbasert masterprogram i kommunal ledelse: Deltidsstudium på 90 studiepoeng (ECTS). Studieplanen fastsetter hvilke emner som inngår i studiet. - Erfaringsbasert masterprogram i operativ ledelse og myndighetsutøvelse: Deltidsstudium på 90 studiepoeng (ECTS). Studieplanen fastsetter hvilke emner som inngår i studiet. <p>For emner som tilbys som etter- og videreutdanning, gjelder de bestemmelser som fremgår av emnebeskrivelsene og det sentrale reglement for videreutdanningsstudier.</p>	<p>Lagt til et kapittel om Etter- og videreutdanning, så har vi en plass å vedta regler om dette ettersom behovet oppstår.</p>
<p>Kapittel 8. Vitnemål og videre studier § 8-1 Vitnemål: Utstedelse og grunnlag</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vitnemål utstedes innen åtte uker etter at <ol style="list-style-type: none"> a) de faglige kravene til graden er oppfylt og b) kandidatløftet er avlagt. 2. Kandidatløftet avlegges digitalt innen <ul style="list-style-type: none"> - 1. september for studenter som fullfører graden i vårsemesteret. - 1. februar for studenter som fullfører graden i høstsemesteret. 3. De faglige kravene til graden går fram av §§ 2-1 og 2-2. 4. Det juridiske fakultet registrerer oppnådd grad på første mulige tidspunkt. Emnene i utdanningsplanen utgjør grunnlag for vitnemål. 5. Som hovedregel kan graden ikke inneholde mer enn 300 studiepoeng, eller 120 studiepoeng for MAJUR-2. Der utdanningsplanen inneholder mer enn det som kan inngå i graden, gjelder følgende: <ol style="list-style-type: none"> a) Emner godskrevet etter utveksling har prioritet b) Emner tatt ved UiB har prioritet foran emner tatt ved andre norske institusjoner, eller andre institusjoner uten utvekslingsavtale. 6. Der prioriteringene etter punkt 5 ikke avklarer hele grunnlaget for vitnemålet, har studenten selv ansvar for å angi hvilke emner som skal inngå i graden. 7. Dersom studenten ikke har angitt hvilke emner som skal inngå i graden, vil fakultetet velge det/de eldste av de aktuelle emnene. Dersom dette heller ikke avklarer utvalget, velges emnet med best karakter, og deretter i alfabetisk rekkefølge. <p>§ 8-2 Opphør av studieretten ved oppnådd grad Studieretten til masterprogrammet i rettsvitenskap avsluttes uten forvarsel når kravene til grad er oppnådd, eller ved fastsatt utløpsdato. Når vitnemål er utstedt kan det ikke gis ny studierett til masterprogrammet i rettsvitenskap.</p> <p>§ 8-3 Poststudierett</p>	<p>§ 8-1</p> <p>Små justeringer av punktene, og inkludering av MAJUR-2.</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kandidater med master i rettsvitenskap fra Universitetet i Bergen kan søke poststudierett ved Det juridiske fakultet. Poststudierett kan kun gis én gang, og bare fra og med semesteret etter at grad er oppnådd. Søknadsperioder er <ul style="list-style-type: none"> - 1. juli - 15. august for studenter som fullfører graden i vårsemesteret - 1. desember - 15. januar for studenter som fullfører graden i høstsemesteret. 2. Poststudierettens varighet er to semestre, men kan avsluttes tidligere etter melding til fakultetet. Utløpt eller avsluttet poststudierett kan ikke gjenåpnes. 3. Med poststudierett kan man ta JUS241, JUS242, JUS243 og spesialemer, såfremt gjentaksregler e.l. ikke er til hinder. 4. Eventuelle karakterforbedringer på allerede beståtte emner kan inkluderes på vitnemålet, såfremt dette ikke allerede er utstedt. 5. Poststudierett innebærer automatisk utsatt vitnemålsutstedelse, men vitnemål kan likevel bestilles i løpet av poststudierettperioden. Poststudieretten avsluttes ikke når vitnemål bestilles eller utstedes. 	<p>Fjernet det som handlet om særskilt studierett til spesialemer (som kun var henvisninger til andre regler), så denne kun handler om poststudierett.</p> <p>Fjernet henvisning til etikk-kurset. Ellers ingen innholdsmessige endringer.</p>
<p>Kapittel 9. Ikraftsetting og overgangsregler. Utfyllende retningslinjer</p> <p>§ 9-1 Ikraftsetting og overgangsregler Reglene her begynner å gjelde fra og med studieåret 2012/2013.</p> <p>§ 9-2 Utfyllende retningslinjer Studieutvalget eller fakultetsstyret kan fastsette utfyllende retningslinjer til reglene her. For tiden gjelder disse retningslinjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltaking • Lesesalsreglement for Det juridiske fakultet • Instruks om oppgåvegjeving og sensur • Instruks for veiledning og sensur på JUS399 masteroppgave • Instruks for sensur av JUS397 Masteroppgave forskerlinje • Instruks for studentrepresentanter i eksamenslokalene <p>Se også</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet • Studieplan for femårig masterprogram i rettsvitenskap – studieordning av 2021 • Studieplan for femårig masterprogram i rettsvitenskap - studieordning av 2003 • Studieplan for MAJUR-2 Rettsvitenskap, master, 2 år • UiBs Reglement for videreutdanningsstudier 	<p>Ryddet i listen, lagt til alle studieplanene og reglement for videreutdanningsstudier.</p>

[Tilbake til saklisten](#)

Nedlegging av JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies og oppretting av JUS2313/JUS3513 Human Rights and Welfare Policies

I sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022 vedtok fakultetsstyret ny modell for engelskspråklege emne ved fakultetet der dei engelskspråklege emna som hovudregel skal finnast i to variantar med ulike emnkodar: Den eine versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med masternivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Som oppfølging av dette vedtaket har dei emneansvarlege for engelskspråklege spesialemne blitt bedne om å utarbeida nye emneskildringar. Emneansvarleg Henriette Sinding Aasen har utarbeidd dei to emneskildringane som ligg ved.

Mål og innhald er i hovudsak likt for dei to emna, men som tillegg i masteremnet skal studentane også få trening i å gjera ei kritisk evaluering og vurdering av velferdsretten og velferdstenestene i sitt eige land i lys av internasjonale menneskerettar gjennom skriving av ei oppgåve («paper») som utgjer heimeeksamen i emnet. Det forventast læringsutbytet på masternivå inneheld difor ein del ekstra punkt samanlikna med bacheloremnet. Dette er kunnskap, ferdigheiter og kompetanse som ein ventar at studentane på masternivå tileignar seg gjennom arbeidet med den individuelle oppgåva.

Bacheloremnet har ikkje obligatoriske arbeidskrav, medan deltaking på «master classes» inkludert ein presentasjon av oppgåva («paperet») som skal skrivast som heimeeksamen er obligatorisk på masteremnet. Master classes vil i hovudsak bli brukt til studentaktiv læring i form av presentasjonar og tilbakemeldingar på «paperet» som studentane skal skriva som heimeeksamen. Vurderingsforma i emnet på bachelornivå er ein firetimars skuleeksamen, medan vurderingsforma i emnet på masternivå er ein kombinasjon av heimeeksamen som tel 60% av endeleg karakter, og firetimars skuleeksamen som tel 40 % av endeleg karakter. Ordlengda for heimeeksamen er 3000 ord.

Litteraturlistene for dei to emna vert også lagt fram for godkjenning. Litteraturen i emnet på bachelornivå er på til saman 372 sider, medan litteraturen i emnet på masternivå er på 572 sider. Forslaga er i tråd med tilrådingane om mengd litteratur¹.

Overgangsordning og tal på eksamensforsøk

§3-2-4 i Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiB-forskrifta) seier: «Ved nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner skal vedtaksorganet fastsette overgangstid for undervisning og vurdering. Studenter som er tatt opp til studieprogram som vedtas nedlagt, har rett til å fullføre dette i samsvar med vedtak om overgangstid. Ved nedlegging av emner skal det normalt avholdes vurdering i emnet i ett eller to påfølgende semestere etter siste undervisningssemester.»

---

¹ SU vedtok i sak 54/16 at for det integrerte masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet gjeld følgjande sidetalsnorm: Hovudlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng. I same sak uttalte også SU at «Det skal vidare tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovudlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.» Ut frå dette reknar studiedekanen at eit spesialemne på 5. studieår bør ha opp mot 60 sider hovudlitteratur per studiepoeng, og at eit valemne på 3. studieår bør ha kring 45 sider hovudlitteratur per studiepoeng.

I dette tilfellet er emna på masternivå så like at studentar som treng å gjennomføra vurdering i gamalt emne JUS276-2-C etter haustsemesteret 2022, i staden vil bli viste til å avlegga eksamen i nytt emne JUS3513 Human Rights and Welfare Policies.

§ 6-8-1 i UiB-forskrifta seier følgjande om antall vurderingsforsøk: «Ved Universitetet i Bergen gjelder det ordinært en øvre grense på tre vurderingsforsøk for det enkelte emne. Begrensningen i antallet vurderingsforsøk gjelder også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning.

I medhald av dette gjeld at studentar har tre vurderingsforsøk samla både for det gamle emnet JUS276-2-C og kvart av dei to nye emna, og samla for dei to nye emna i kombinasjon. Ein student som tidlegare har nytta alle vurderingsforsøka i emnet på 3. studieår, kan ikkje få nye høve til å greia emnet ved å i staden melda seg til den andre utgåva av emnet på 5. studieår.

SU uttalar:

Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies etter studieåret 2022/2023 og i staden oppretta JUS2313/JUS3513 Human Rights and Welfare Policies som skal undervisast første gong haustsemesteret 2023, og til å vedta overgangsordningar og tal på vurderingsforsøk som skildra.

Vedlegg: Emneskildringar

[Tilbake til saklisten](#)

Course description, *Human rights and Welfare Policies* (JUS2313) – elective course (Bachelor level)

ECTS CREDITS

10

LEVEL OF STUDY

Bachelor

FULL TIME/PART TIME

Full time

TEACHING SEMESTER

Autumn.

PLACE OF INSTRUCTIONS

Faculty of Law, University of Bergen

COURSE COORDINATOR

Professor Henriette Sinding Aasen

OBJECTIVES AND CONTENT

The overall objective of this course is to provide students with knowledge of human rights law and its application on domestic welfare law and policies. Securing access to healthcare, education, work, and social security are important responsibilities of modern welfare states, addressing essential human needs and determinants of a dignified living. While the nature, content and scope of socio-economic human rights and obligations are at the center focus, civil human rights (autonomy, liberty, privacy) are explored insofar relevant for analyses of how to understand and balance different rights and state obligations in the field of socio-economic human rights and welfare policies.

KNOWLEDGE

By the end of the course, students are expected to have knowledge of

- human rights law and underpinning core values
- notions and significance of universality and relativity
- relationship between different rights
- state obligations, especially related to socio-economic human rights
- core content of rights and state obligations
- the duty of non-discrimination

- negative and positive aspects of rights and state obligations
- conflicting rights and duties in welfare law and policies.

SKILLS

By the end of the course, students should be able to:

- explain the content of central human rights instruments and sources
- identify and apply relevant sources and arguments in human rights assessments of welfare law and policies
- identify conflicting rights and obligations in welfare law and policies, and to discuss how to balance them.

GENERAL COMPETENCE

After successful completion of the course, students should have general competence in

- human rights law and analysis, especially in the field of socio-economic human rights
- academic legal discourse
- critical thinking and legal assessments of domestic welfare law and policies

REQUIRED PREVIOUS KNOWLEDGE

Two years of law studies.

RECOMMENDED PREVIOUS KNOWLEDGE

Good level of English language

SUBJECT OVERLAP

Combined with JUS276-2-A Human rights law: Special Focus on Economic Social and Cultural Rights, JUS276-2-C Human rights and welfare policies or JUS3513 Human rights and welfare policies this course will generate no new credits.

THIS COURSE COMBINES WELL WITH

JUS250-2-D Velferdsrett

JUS23XX/JUS35XX Health and human rights in the welfare state

ACCESS TO THE COURSE

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year programme in law
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course.

TEACHING AND LEARNING METHODS

Lectures and seminars

COMPULSORY ASSIGNMENTS AND ATTENDANCE

None

FORMS OF ASSESSMENT

Four-hour digital school exam. [Information about digital examination.](#)

Exam language

Exam question: English

Answer: English.

EXAMINATION SUPPORT MATERIAL

Support materials allowed during exam

See section 3-5 of the [Supplementary Regulations](#) for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen.

In addition: Course compendium supplied by the Faculty of Law.

Special regulations about dictionaries

- According to the Regulations for Studies, one dictionary is permitted support material during the examination. Bilingual dictionaries containing for example both Norwegian-English and English-Norwegian are considered as one dictionary.
- Bilingual dictionaries to/from the same two languages - for example Norwegian-English/English-Norwegian - in two different volumes are also considered as one dictionary (irrespective of publisher or edition).
- Dictionaries as described above cannot be combined with any other types of dictionaries.
- Any kind of combination which makes up more than two physical volumes is forbidden.

In case a student has a special need for any other combination than the above mentioned, such combination has to be clarified with/approved by the course coordinator *minimum two weeks* before the exam. Students who have not been granted permission to have a special combination *minimum two weeks* before the exam will be subject to the [usual regulations](#) (Section 3-5) about examination support materials.

GRADING SCALE

A-E for passed, F for failed

ASSESSMENT SEMESTER

Autumn

COURSE EVALUATION

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law.

Course literature, bachelor level, 10 credits (from fall 2023)

From Moeckli, Shah and Sivakumaran (eds), *International Human Rights Law*, Oxford University Press 2022 (4th ed):

Bates, E, History, pp 3-23 (20 pp)

Besson, S, Justifications, pp 23-43 (20 pp)

Dembour, M-B, Critiques, pp 43-63 (20 pp)

Chinkin, C, Sources, pp 65-89, (24 pp)

Megret, F, Special character, pp. 89-106 (17 pp)

Young, K G, Rights and obligations, pp 129-149 (20 pp)

Moeckli, D, Equality and Non-discrimination, pp. 151-169 (18 pp)

Eide, A and Eide, W B, Adequate Standard of Living, pp. 187-209 (22 pp)

Coomans, F, Education and work, pp. 235-257 (22 pp)

Nolan, A, Children's rights, pp 339-359 (20 pp)

Marks, S P, Poverty, pp 622-644 (22 pp)

Rajamani, L, Climate change, pp 644-661 (17 pp).

From Toebes et al (eds), *Health and Human Rights. Global and European Perspectives* (Toebes et al eds.) Intersentia 2022:

Aasen, H.S and Hartlev, M, Human Rights Principles and Patient Rights, pp. 53-91 (38 pp)

Hartlev, M, Access to Health, pp 203-221 (18 pp)

Hendriks, A, The Council of Europe, pp 119-163 (44 pp)

Toebes, B. and Cathaoir, K, “The Right to Health: Central Concepts”, pp 23-53 (30 pp).

In total: 372 pp

**Course description, *Human rights and Welfare Policies (Jus3513)* – elective course
(Master level)**

ECTS CREDITS

10

LEVEL OF STUDY

Master

FULL TIME/PART TIME

Full time

TEACHING SEMESTER

Autumn.

PLACE OF INSTRUCTIONS

Faculty of Law, University of Bergen

COURSE COORDINATOR

Professor Henriette Sinding Aasen

OBJECTIVES AND CONTENT

The overall objective of this course is to provide students with knowledge of human rights law and its application on domestic welfare law and policies. Securing access to healthcare, education, work, and social security are important responsibilities of modern welfare states, addressing essential human needs and determinants of a dignified living. While the nature, content and scope of socio-economic human rights and obligations are at the center focus, civil human rights (autonomy, liberty, privacy) are explored insofar relevant for analyses of how to understand and balance different rights and state obligations in the field of socio-economic human rights and welfare policies. An important objective of the course is to strengthen the student's ability to critically evaluate and assess domestic welfare law and policies in light of international human rights norms.

KNOWLEDGE

By the end of the course, students are expected to have solid knowledge and understanding of

- human rights law and underpinning values
- notions and significance of universality and relativity
- relationship between different rights
- state obligations, especially related to socio-economic human rights

- core content of rights and state obligations
- the duty of non-discrimination
- negative and positive aspects of rights and state obligations
- conflicting rights and duties in welfare law and policies
- the notion and significance of state's margin of appreciation
- theories of state's complying with socio-economic human rights.

SKILLS

By the end of the course, students should be able to:

- explain and discuss the content of central human rights instruments and sources
- identify and apply relevant sources and arguments in human rights assessments of welfare law and policies
- make independent and critical assessments of state's human rights performance in welfare law and policies
- identify conflicting rights and obligations in welfare law and policies, and to discuss how to balance them
- compare and assess different theories and possible strategies of states to fulfil socio-economic human rights
- contribute to the discussion on how to effectively protect human rights in welfare law and policies

GENERAL COMPETENCE

After successful completion of the course, students should have general competence in

- human rights law, analysis and communication, especially in the field of socio-economic human rights
- academic legal discourse, presentation and writing skills
- critical thinking and independent legal assessments

The course requirement of writing an individual 2000 words paper contributes significantly to achieving the teaching objectives and learning outcomes.

REQUIRED PREVIOUS KNOWLEDGE

Three years of law studies

SUBJECT OVERLAP

Combined with JUS276-2-A Human rights law: Special Focus on Economic Social and Cultural Rights, JUS276-2-C Human rights and welfare policies or JUS2313 Human rights and welfare policies this course will generate no new credits.

THIS COURSE COMBINES WELL WITH

JUS250-2-D Velferdsrett

JUS23XX/JUS35XX Health and human rights in the welfare state

ACCESS TO THE COURSE

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year programme in law
- Admitted to the two-year master programme in law
- Admitted to the master's programme in sustainability
- Granted admission to elective courses at the Faculty of Law
- Granted additional right to study following completed master in law degree at UiB
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course

TEACHING AND LEARNING METHODS

Lectures, master classes or paper writing seminars with paper presentations.

Master classes look to go one step further than regular lectures – requiring more in-depth and specific preparation (i.e. reading of specific cases, articles, reports etc.), and charging students with responsibility for teaching and learning from each other through the use of flipped classrooms, group and/or individual presentations and debates.

COMPULSORY ASSIGNMENTS AND ATTENDANCE

It is mandatory to attend the master classes and paper writing seminars, including giving a paper presentation.

FORMS OF ASSESSMENT

Exam only in semesters with teaching.

The exam consists of two parts:

1. *Paper of max 3000 words.*

Individually chosen topic, approved by the course supervisor.

The paper must be passed in order to sit the school exam. Students who fail the paper will be given an opportunity to hand in a new paper prior to the school exam.

The paper constitutes 60% of the final grade.

2. *Four-hour digital school exam.* [Information about digital examination.](#)

Resit of school exam only when home exam is passed.

The school exam constitutes 40% of the final grade.

Exam language

Exam question: English

Answer: English

EXAMINATION SUPPORT MATERIAL

Support materials allowed during exam

See section 3-5 of the [Supplementary Regulations](#) for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen.

In addition: Course compendium supplied by the Faculty of Law.

Special regulations about dictionaries

- According to the Regulations for Studies, one dictionary is permitted support material during the examination. Bilingual dictionaries containing for example both Norwegian-English and English-Norwegian are considered as one dictionary.
- Bilingual dictionaries to/from the same two languages - for example Norwegian-English/English-Norwegian - in two different volumes are also considered as one dictionary (irrespective of publisher or edition).
- Dictionaries as described above cannot be combined with any other types of dictionaries.
- Any kind of combination which makes up more than two physical volumes is forbidden.

In case a student has a special need for any other combination than the above mentioned, such combination has to be clarified with/approved by the course coordinator *minimum two weeks* before the exam. Students who have not been granted permission to have a special combination *minimum two weeks* before the exam will be subject to the [usual regulations](#) (Section 3-5) about examination support materials.

GRADING SCALE

A-E for passed, F for failed.

ASSESSMENT SEMESTER

Autumn

COURSE EVALUATION

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law.

Course literature, master level, 10 credits (from fall 2023)

From Moeckli, Shah and Sivakumaran (eds), *International Human Rights Law*, Oxford University Press 2022 (4th ed):

Bates, E, History, pp 3-23 (20 pp)

Besson, S, Justifications, pp 23-43 (20 pp)

Dembour, M-B, Critiques, pp 43-63 (20 pp)

Chinkin, C, Sources, pp 65-89, (24 pp)

Megret, F, Special character, pp. 89-106 (17 pp)

Young, K G, Rights and obligations, pp 129-149 (20 pp)

Moeckli, D, Equality and Non-discrimination, pp. 151-169 (18 pp)

Eide, A and Eide, W B, Adequate Standard of Living, pp. 187-209 (22 pp)

Coomans, F, Education and work, pp. 235-257 (22 pp)

Nolan, A, Children's rights, pp 339-359 (20 pp)

Marks, S P, Poverty, pp 622-644 (22 pp)

Rajamani, L, Climate change, pp 644-661 (17 pp)

From Toebes et al (eds), *Health and Human Rights. Global and European Perspectives* (Toebes et al eds.) Intersentia 2022:

Aasen, H.S and Hartlev, M, Human Rights Principles and Patient Rights, pp. 53-91 (38 pp)

Hartlev, M, Access to Health, pp 203-221 (18 pp)

Hendriks, A, The Council of Europe, pp 119-163 (44 pp)

Toebes, B. and Cathaoir, K, "The Right to Health: Central Concepts", pp 23-53 (30 pp).

Gustavo Arosemena: *Rights, Scarcity, and Justice. An Analytical Inquiry into the Adjudication of the Welfare Aspects of Human Rights*, Intersentia 2014 (200 pp)

In total: 572 pp

There is some overlap in the reading material. When writing their individual papers, however, students will need to consider particular sources of relevance to their chosen topic

Additional recommended reading:

General Comment No. 14 (2000) on the right to the highest attainable standard of health (Committee on economic, social and cultural rights)

General Comment No. 20 (2009) on non-discrimination in economic, social and cultural rights (Committee on economic, social and cultural rights)

[Tilbake til sakslisten](#)

Nedlegging av JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law og oppretting av JUS2315/JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law

I sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022 vedtok fakultetsstyret ny modell for engelskspråklege emne ved fakultetet der dei engelskspråklege emna som hovudregel skal finnast i to variantar med ulike emnkodar: Den eine versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med masternivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Som oppfølging av dette vedtaket har dei emneansvarlege for engelskspråklege spesialemne blitt bedne om å utarbeida nye emneskildringar. Emneskildringane som ligg ved er utarbeidde av postdoktor Kristian Strømsnes som er emneansvarleg saman med forskar Linda Midtun.

Mål og innhald er likelydande for dei to emna. Forventa læringsutbyte er tilpassa studentar på 3. studieår (bachelornivå) og studentar på 5. studieår (masternivå). Skilnadene mellom forventa læringsutbyte på masternivå og bachelornivå er markerte med understreking og gul farge i dei vedlagte emneskildringane.

Ingen av emna har obligatoriske arbeidskrav. Den ekstra «master class»-undervisninga er planlagt nytta slik, men er førebels ikkje planlagt å vera obligatorisk²: “The master course offers extra lectures/discussions on how contracting authorities handle tenders with unclear content or which does not comply with terms and requirements in the procuring documents; as well as extra lectures/discussions on enforcement of the regulations, such as handling violations of the regulations, the sanction of ineffectiveness and more detailed focus on the conditions for damages.”

Begge emna har vurdering i to deler: Heimeeksamen som tel 40% av endeleg karakter, og fire timars skuleeksamen som tel 60% av endeleg karakter. I bacheloremnet er ordgrensa for heimeeksamen 2000 ord, utanom fotnoter, og i masteremnet er ordgrensa 3000 ord, utanom fotnoter.

Framlegg til litteratur er ikkje klart, men dei emneansvarlege er gjort merksame på tilrådingane om omfang av litteratur for emne på kvart av dei to nivåa, og vil gjera klar framlegg til litteraturlister i tide til fristen for dette for vårsemesteret 2024.³

Overgangsordning og tal på eksamensforsøk

§3-2-4 i Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiB-forskrifta) seier: «Ved nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner skal vedtaksorganet fastsette overgangstid for undervisning og vurdering. Studenter som er tatt opp til studieprogram som vedtas nedlagt, har rett til å fullføre dette i samsvar med vedtak om overgangstid. Ved nedlegging av emner

---

² Den eine emneansvarlege er for tida i permisjon, og dei to emneansvarlege vil saman gjera ei vurdering av om master classes bør vera obligatoriske på eit seinare tidspunkt.

³ SU vedtok i sak 54/16 at for det integrerte masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet gjeld følgjande sidetalsnorm: Hovudlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng. I same sak uttalte også SU at «Det skal vidare tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovudlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.» Ut frå dette reknar studiedekanan at eit spesialemne på 5. studieår bør ha opp mot 60 sider hovudlitteratur per studiepoeng, og at eit valemne på 3. studieår bør ha kring 45 sider hovudlitteratur per studiepoeng.

skal det normalt avholdes vurdering i emnet i ett eller to påfølgende semestre etter siste undervisningssemester.»

I dette tilfellet er emna på masternivå så like at studentar som treng å gjennomføra vurdering i gamalt emne JUS285-2-A etter haustsemesteret 2022, i staden vil bli viste til å avlegga eksamen i nytt emne JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law.

§ 6-8-1 i UiB-forskrifta seier følgjande om antall vurderingsforsøk: «Ved Universitetet i Bergen gjelder det ordinært en øvre grense på tre vurderingsforsøk for det enkelte emne. Begrensningen i antallet vurderingsforsøk gjelder også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning. I medhald av dette gjeld at studentar har tre vurderingsforsøk samla både for det gamle emnet JUS285-2-A og kvart av dei to nye emna, og samla for dei to nye emna i kombinasjon. Ein student som tidlegare har nytta alle vurderingsforsøka i emnet på 3. studieår, kan ikkje få nye høve til å greia emnet ved å i staden melda seg til den andre utgåva av emnet på 5. studieår.

Studieutvalet uttalar:

Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law og istaden oppretta JUS2315 EU and EEA Public Procurement Law og JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law som skal undervisast første gong vårsemesteret 2024, og til å vedta overgangsordningar og tal på vurderingsforsøk som skildra.

Vedlegg: Emneskildringar

[Tilbake til saklisten](#)

Emneskildring JUS2315 EU and EEA Public Procurement Law - bachelor

Emnenavn (bokmål)	EU and EEA Public Procurement Law
Emnenavn (nynorsk)	EU and EEA Public Procurement Law
Emnenavn (kortversjon)	Public Procurement
Emnenavn (engelsk)	EU and EEA Public Procurement Law
Antall studiepoeng	10
Studienivå	- BA (bachelornivå)
Type emne	- Valgemne 3. studieår

Studierett

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year master programme in law
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course.

Forkunnskapskrav
Two years of law studies.

Anbefalte forkunnskaper
Knowledge about EU or EEA, unless other EU/EEA law subjects are read at the same time.

Good level of English language.

Faglig overlapp*
Combined with JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law, or JUS3515 Public Procurement Law, this course will generate no new credits.

The course combines well with: JUS2309/JUS3509 Competition Law, JUS2301/JUS3501 Free Movement under EU and EEA Market Law, JUS2302/3502 EU and EEA State Aid Law

Emneansvarlig(e) Linda Midtun & Kristian Strømsnes

Undervisere Linda Midtun & Kristian Strømsnes

Emnets mål og innhold

The content of the course is to provide the student with an overview of the EU-EEA public procurement law and its application by covering theoretical and practical aspects of the procurement activity.

The discipline of public procurement enjoys of great practical importance as it is the set of rules that applies to the acquisition of goods, services and/or works by contracting entities in the EU. Public procurement activity accounts for up to 19% of the GDP of the Union.

This course is designed to provide with a thorough analysis of the most relevant aspects of public procurement law, including but not limited to the following aspects:

- Definition and objectives of public procurement
- Public procurement directives in the EU and its interplay with the TFEU
- Core concepts such as
  - o contracting authority
  - o public contract
  - o economic operator
- EU-EEA Tender procedures (selection, exclusion, assessment and award of a contract)
- Enforcement of procurement rules in the EU

Læringsutbytte

Kunnskaper

For exam purpose the requirement is thorough knowledge of material EU/EEA public procurement rules and

case law as well as understanding of the relation between national and supranational legislation in this field of law.

The course will allow the student to:

- understand the goals of public procurement;
- understand the core concepts of public procurement law;

Ferdigheter

The course will further allow the student to:

- describe the main different public procurement rules and their scope of application;
- describe the public procurement procedures towards the purchasing of goods, services and/or works;

Generell kompetanse

Finally, the course will allow the student to:

- identify relevant legal problems of public procurement and offer solutions to them; and familiarize with some of the most relevant EU case law on public procurement.

Beskriv sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisningen og prøvingen.

Lectures and workshops.

The teaching will be lectures, giving an overview and necessary knowledge about EU/EEA public procurement law, based on the directives and case law. The lectures will also lead to discussions between lecturer and students, training the students in describing and using procurement law to answer relevant questions. Finally there will be workshops where we will use the law to discuss and solve real cases. The exams will be either theoretical questions or case solving, or both.

Litteratur

Hovedlitteratur

Undervisningssted University of Bergen, Faculty of Law

Undervisningssemester Spring

Undervisningsspråk English

Undervisningsformer og -metoder

Lectures, discussions and workshops.

Emnet har obligatorisk oppgave - Nei

Vurdering

Vurderingssemester Spring

Vurderingsform(er)
- Skoleeksamen, 4 timer
- Hjemmeeksamen

Hjemmeeksamenens varighet 3 weeks

Begrunnelse for vurderingsform

Paper + 4-hour digital school exam.

During the course, the students shall write a paper (maximum 2000 words, excluding footnotes). The paper will make up 40% of the final grade. 60% of the grade is based on the 4 hour digital school exam.

Information about digital examination can be found here:www.uib.no/en/education/87471/digital-examination

<http://www.uib.no/en/education/87471/digital-examination#>

Språk eksamensoppgave English

Språk eksamensbesvarelse English

Karakterskala A-E for pass, F for failed

Hjelpemidler til eksamen

See section 3-5 of the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen.

In addition: Collection of relevant material supplied by the Faculty of Law

Programansvarlig	The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure, and quality of the course.
Evaluering av emnet	According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law
Emnebeskrivelsen er utarbeidet av	Kristian Strømsnes og Linda Midtun
E-post	kristian.stromsnes@uib.no

Emneskildring JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law – master

Emnenavn (bokmål)	EU and EEA Public Procurement Law
Emnenavn (nynorsk)	EU and EEA Public Procurement Law
Emnenavn (kortversjon)	Public Procurement
Emnenavn (engelsk)	EU and EEA Public Procurement Law
Antall studiepoeng	10
Studienivå	- MA (masternivå)
Type emne	- Spesialemne 5. studieår

Studierett	<p>The course is available for the following students:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Admitted to the five-year master programme in law • Admitted to the two-year master programme in law • Admitted to the Master of Laws (LLM) in EU and EEA Law • Granted admission to elective courses at the Faculty of Law • Granted additional right to study following completed Master in Law degree at UiB • Exchange students at the Faculty of Law <p>The pre-requirements may still limit certain students' access to the course</p>
-------------------	---

Forkunnskapskrav
Three years of law studies.

Anbefalte forkunnskaper
Knowledge about EU or EEA law, unless other EU/EEA law subjects are read at the same time.

Good level of English language.

Faglig overlapp*
Combined with JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law, or JUS2315 Public Procurement Law, this course will generate no new credits.

The course combines well with: JUS2309/JUS3509 Competition Law, JUS2301/JUS3501 Free Movement under EU and EEA Market Law, JUS2302/3502 EU and EEA State Aid Law

Emneansvarlig(e)	Linda Midtun & Kristian Strømsnes
-------------------------	-----------------------------------

Undervisere	Linda Midtun & Kristian Strømsnes
--------------------	-----------------------------------

Emnets mål og innhold

The content of the course is to provide the student with an overview of the EU-EEA public procurement law and its application by covering theoretical and practical aspects of the procurement activity.

The discipline of public procurement enjoys of great practical importance as it is the set of rules that applies to the acquisition of goods, services and/or works by contracting entities in the EU. Public procurement activity accounts for up to 19% of the GDP of the Union.

This course is designed to provide with a thorough analysis of the most relevant aspects of public procurement law, including but not limited to the following aspects:

- Definition and objectives of public procurement
- Public procurement directives in the EU and its interplay with the TFEU

- Core concepts such as
  - o contracting authority
  - o public contract
  - o economic operator
- EU-EEA Tender procedures (selection, exclusion, assessment and award of a contract)
- Enforcement of procurement rules in the EU

Læringsutbytte

Kunnskaper

For exam purpose the requirement is thorough knowledge of material EU/EEA public procurement rules, **in depth knowledge of some parts of it**, and case law as well as understanding of the relation between national and supranational legislation in this field of law.

The course will allow the student to:

- **thoroughly** understand the goals of public procurement;
- **thoroughly** understand the core concepts of public procurement law;

Ferdigheter

The course will further allow the student to:

- describe **in detail** the main different public procurement rules and their scope of application;
- describe the public procurement procedures towards the purchasing of goods, services and/or works;

Generell kompetanse

Finally, the course will allow the student to:

- identify relevant legal problems of public procurement, **particularly within unclear tenders and enforcement**, and offer **legally acceptable** solutions to them; and familiarize with some of the most relevant EU case law on public procurement.

Beskriv sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisningen og prøvingen.

Lectures, workshops and master classes.

The teaching will be lectures, giving an overview and necessary knowledge about EU/EEA public procurement law, based on the directives and case law. The lectures will also lead to discussions between lecturer and students, training the students in describing and using procurement law to answer relevant questions. Finally there will be workshops where we will use the law to discuss and solve real cases. The exams will be either theoretical questions or case solving, or both.

The master course offers extra lectures/discussions on how contracting authorities handle tenders with unclear content or which does not comply with terms and requirements in the procuring documents; as well as extra lectures/discussions on enforcement of the regulations, such as handling violations of the regulations, the sanction of ineffectiveness and more detailed focus on the conditions for damages.

Litteratur

Hovedlitteratur

Undervisningssted University of Bergen, Faculty of Law

Undervisningssemester Spring

Undervisningsspråk English

Undervisningsformer og -metoder

Lectures, discussions and workshops.

Emnet har obligatorisk oppgave - Nei

Vurdering

Vurderingssemester Spring

Vurderingsform(er) - Skoleeksamen, 4 timer
- Hjemmeeksamen

Hjemmeeksamenens varighet 3 weeks

Begrunnelse for vurderingsform

Paper + 4 hours digital school exam.

During the course, the students shall write a paper (maximum 3000 words, excluding footnotes). The paper will make up 40% of the final grade. 60% of the grade is based on the 4-hour digital school exam.

Information about digital examination can be found here: www.uib.no/en/education/87471/digital-examination

<http://www.uib.no/en/education/87471/digital-examination#>

Språk eksamensoppgave	English
Språk eksamensbesvarelse	English
Karakterskala	A-E for pass, F failed
Hjelpemidler til eksamen	See section 3-5 of the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen. In addition: Collection of relevant material supplied by the Faculty of Law
Programansvarlig	The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure, and quality of the course.
Evaluering av emnet	According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law
Emnebeskrivelsen er utarbeidet av	Kristian Strømsnes og Linda Midtun
E-post	kristian.stromsnes@uib.no

[Tilbake til saklisten](#)

Nedlegging av JUS292-2-A Introduction to Chinese Law og oppretting av JUS2321 Introduction to Chinese Civil and Commercial Law

I sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022 vedtok fakultetsstyret ny modell for engelskspråklege emne ved fakultetet der dei engelskspråklege emna som hovudregel skal finnast i to variantar med ulike emnkodar: Den eine versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med masternivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Nokre unntak frå hovudregelen vart vedtekne i styresaka, deriblant at Introduction to Chinese Law berre skal tilbys som eit emne på bachelornivå, i tillegg til at emne vert føreslått flytta frå haustsemesteret til vårsemesteret. Følgjande grunngeving vert sitert frå styresak 76/22:

Fra emneansvarlig for JUS292-2-A Introduction to Chinese Law (Borvik) har vi fått muntlig tilbakemelding om at dette introduksjonsemnet nødvendigvis vil måtte være såpass grunnleggende at det vil være best egnet på bachelornivå, og uten et tilhørende søskenemne på masternivå. Etter som norske studenter vil ta emner på bachelornivå i vårsemesteret av 3. studieår, bør emnet undervises i vårsemesteret istedenfor i høstsemesteret.

Sjølv om det for dette emnet dermed i utgangspunktet ikkje var snakk om store endringar samanlikna med allereie eksisterande emne, blir eksisterande emne føreslått nedlagt og nytt oppretta slik at emnekoden vil bli i samsvar med dei andre emnekodane på valbare emne. Emneskildringa som ligg ved, er utarbeidd av undervisar professor MAN Hongjie, med støtte frå intern emneansvarleg Bjørnar Borvik. I nytt framlegg til emneskildring er nivået som vert oppgjeve for emnet endra frå master til bachelor og det er gjort justeringar i læringsutbyteskildringa for å sikra at desse er i tråd med føringane i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk som seier at læringsutbyte skal skildrast som kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse, og med forventa læringsutbyte tilpassa studentar på bachelornivå.

I samband med gjennomgangen av emneskildringa har ein også sett at det tidlegare emnet tematisk famna særst breitt, og at det nok kunne vera ein føremon å «spissa» emnet litt i staden for å gapa over for mange tema. Kinesisk strafferett er difor teke ut, og det er i staden lagt større vekt på privatrett og handelsrett. Som følgje av denne endringa i innhaldet, blir også namnet føreslått endra frå Introduction to Chinese Law til Introduction to Chinese Civil and Commercial Law. Innholdsendringa der strafferett blir teke ut, høver også godt med at dette no blir eit emne i vårsemesteret på 3. studieår, eit tidspunkt der norske studentar enno ikkje har studert norsk strafferett.

Under pandemien har Introduction to Chinese Law blitt undervest digitalt, og emnet har vore med i UiB sin pilot for virtuell mobilitet⁴. Som del av denne piloten blei det lagt til digitale seminargrupper leia av vidarekomne kinesiske studentar, i tillegg til dei digitale forelesingane. No når det igjen er mogleg å reisa mellom Kina og Noreg, vil forelesingane bli haldne fysisk igjen ved at undervisar MAN Hongjie kjem til Bergen. Erfaringane med dei studentleidde seminargruppene er gode, og dette elementet blir vidareført også i det nye emnet. Læringa frå desse seminargruppene gjeld ikkje berre

---

⁴ Sjå sak 58/20 til fakultetsstyret 30.06.2020

materiell kunnskap, men òg, slik det er skildra under overskrifta «generell kompetanse», «the intercultural understanding and communication skills with Chinese lawyers», som svarar godt til læringsmåla på programnivå som gjeld internasjonalisering. For å sikra at denne læringa finn stad, er det naudsynt at studentane faktisk deltek på dei digitale og studentleidde seminara. Denne undervisninga er difor gjort obligatorisk.

Med unntak av at seminarundervisninga no blir obligatorisk, er arbeidskrav og vurderingsform uendra frå det tidlegare emnet. Vurderingsforma er tre timar skuleeksamen.

Endringane i innhaldet i kurset, i tillegg til at Kina har fått ein ny «Civil Code» etter at boka som til no har vore på pensum vart gjeven ut, gjer det naudsynt å endra litteraturen i kurset. Dette arbeidet er ikkje ferdigstilt, og litteraturlista i emnet blir difor ikkje lagt fram i denne omgang. Litteraturlista vil i staden bli lagt fram for godkjenning i løpet av haustsemesteret innan fristane som gjeld for litteraturlister for vårsemesteret 2024.

Overgangsordning og tal på eksamensforsøk

§3-2-4 i Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiB-forskrifta) seier: «Ved nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner skal vedtaksorganet fastsette overgangstid for undervisning og vurdering. Studenter som er tatt opp til studieprogram som vedtas nedlagt, har rett til å fullføre dette i samsvar med vedtak om overgangstid. Ved nedlegging av emner skal det normalt avholdes vurdering i emnet i ett eller to påfølgende semestre etter siste undervisningssemester.»

I dette tilfellet vert emnet endra frå å vera på masternivå til å bli utelukkande på bachelornivå, og det vil difor ikkje vera ei eigna løysing at studentar som ønskjer å avlegga eksamen i det gamle emnet i staden blir viste til å ta det nye og justerte emnet. Ved behov må det difor holdast eksamen i JUS292-2-A også hausten 2023. Vi legg likevel til grunn at det er tilstrekkeleg at slik eksamen kun vert tilbydd til studentar som allereie har vore oppmeld, og har delteke i emnet, studieåret 2022/2023 og berre manglar eksamen. Etter som emnet ikkje er obligatorisk for å kunna oppnå graden, vil andre studentar som hadde tenkt å ta emnet i staden kunna velja eit anna engelskspråkleg spesialemne på masternivå.

§ 6-8-1 i UiB-forskrifta seier følgjande om antall vurderingsforsøk: «Ved Universitetet i Bergen gjelder det ordinært en øvre grense på tre vurderingsforsøk for det enkelte emne. Begrensningen i antallet vurderingsforsøk gjelder også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning. I medhald av dette gjeld at studentar har tre vurderingsforsøk samla både for det gamle emnet JUS292-2-A og det nye emnet.

SU uttalar:

Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS292-2-A Introduction to Chinese Law etter studieåret 2022/2023 og i staden oppretta JUS2321 Introduction to Chinese Civil and Commercial Law som skal undervisast første gong vårsemesteret 2024, og til å vedta overgangsordning og tal på vurderingsforsøk som skildra.

Vedlegg: Emneskildring for JUS2321 Introduction to Chinese Civil and Commercial Law - Bachelor

[Tilbake til saklisten](#)

Introduction to Chinese Civil and Commercial Law - Bachelor

ECTS Credits

10 ECTS Credits

Level of Study

Bachelor

Full-time/Part-time

Full time

Teaching semester

Spring

Place of Instruction

Faculty of Law, University of Bergen

Objectives and Content

This course is an on-campus course combined with online group discussion seminars with law students from China.

The course will facilitate collaboration and interaction between students from different countries and cultures. In addition to the lectures, there will be seminar groups led by advanced Chinese students from Shandong University School of Law and East China University of Political Science and Law. In the seminar groups, students from all around the world will engage in discussion of relevant topics taught in the course, bringing into the course an important intercultural learning experience, in addition to the learning benefits students normally receive from the course.

The course aims to provide the students with a comprehensive and practical overview of Chinese civil and commercial law and the legal system of China. China is the most populated country with the second largest GDP in the world and is also a very important business partner of Norway and Europe. In the past 30 years or so, China witnessed a dramatic change in every aspect of the society, including a significant change in the legal system. It will be very helpful to the students who are interested in the Sino-European business to have some basic and practical understanding of the current Chinese civil and commercial law. To meet this need of the students, this course will focus on the Chinese legal system, especially civil and commercial law, from both the theoretical and practical approach.

The current Legal system of China is the result of evolution of culture, economy, society, and politics. Even though China is a country with very long history, the modern Chinese civil and commercial can be traced back to the transplantation of western laws. In the beginning of 20th century, facing the crisis of colonization, China began her painful reform of the society and transplantation of modern law, which followed the model of civil law countries such as Japan and Germany. After 1949, the Soviet law casted huge shadow on Chinese law too. And in the past 4 decades, China took the rout of "socialism market economy", to which the rule of law is essential. In order to meet the needs of economy, China introduced civil and commercial law from developed countries and established its current legal system.

Like in other civil law countries, Chinese laws are mostly statutory laws. With the constitution as the basis, the legal system consists of department laws such as civil law, commercial law, criminal law, administrative law, labour law, economics law and procedural laws (civil, criminal and administrative), etc.

This course will spend more time on the laws of business in China, i.e., civil law, commercial law, labour law, intellectual property law and economic law, which may be more interesting and useful to the students who would like to understand Chinese law for the trade and cooperation with Chinese enterprises. Meanwhile, the course will give some definition of the situation and hot spots of legal studies and research in China, in order to help those who are interested in the comparative research of Chinese law.

In addition to the static laws, the course will also focus on the functioning of Chinese legal system. The course will provide a brief definition of how the governments, courts and other authority bodies work and how the laws are applied.

Furthermore, the students will be introduced to the field of intercultural understanding and communication skills. Intercultural competence is the capability to acquire targeted knowledge, skills and attitudes that lead to noticeable behavior and communication that are both effective and appropriate in intercultural interactions. The students will develop and practice these skills through online student-led seminar groups where they will discuss relevant topics with classmates from all around the world.

To achieve the goals above, the course is designed to have the following contents:

- A brief introduction to Chinese history, culture, society and economy, transplantation and modernization of Chinese law;
- The organization and function of governmental branches and judicial system;
- Civil law I: General provisions and property law;
- Civil law II: Contract, unjust enrichment, voluntary service;
- Civil law III: Family law and law of succession;
- Civil Law IV: Personality rights and tort Liability;
- Commercial law I: Company law;
- Commercial law II: Banking law, security law, law of negotiable instruments, maritime law;
- Labour Law, social security law, economic law, intellectual property law;
- Civil Procedural law;
- Basic introduction to intercultural understanding and communication skills.

Learning Outcomes

By the end of the course, the students will have acquired the following knowledge, skills and competence:

Knowledge

After successfully completing the course students will have a general knowledge of

- the social, economic and historical background of the Chinese legal system;
- the functioning of Chinese governmental authorities, especially court system;
- a basic understanding of the Chinese Civil Code;
- the main functioning of commercial, economic law and IP law in China.

After successfully completing the course, students will be familiar with

- the judicial pathway for dispute dissolution in China;
- the general principles of civil and commercial law;
- the major legal issues concerning doing business in China;
- the protection of Intellectual property in China;
- Identifying and utilizing the legal procedure in the application of Chinese civil and commercial law

Skills

After completing the course, the student should be able to identify, reflect upon, address and formulate a reasoned opinion on issues of Chinese law.

This entails that students must be able to

- identify, and formulate Chinese law issues based on comprehensive and complex fact;
- find and address relevant sources of law in English language, and carry out legal analysis of major Chinese civil law issues based on primary and secondary sources in a balanced way;
- identify sound position through clarification of tensions between different types of arguments that are valid under Chinese civil and commercial law;

analyze and make use of the legal framework in the business cooperation with Chinese partners according to Chinese law.

The student must also be able to convey and evaluate legal analyzes and points of view in the Chinese law context through

systematically prepared independent written analyzes;

orally present legal argumentation;

to comment on and evaluate other students' analyzes and to receive and make use of such comments;

to work with others in groups to analyze Chinese civil and commercial law issues

General competence

After completion of the course, students shall have

a broad and accurate understanding of Chinese civil and commercial law;

an insight into the Chinese legal system and its function in the development of the society and economy in the country;

the intercultural understanding and communication skills with Chinese lawyers;

a good starting point to facilitate his/her further study in specific legal issues of Chinese private law;

basic knowledge for conducting comparative study between European and Chinese private law.

Required Previous Knowledge

Two years of law studies

Recommended Previous Knowledge

Good level of English language.

Credit Reduction due to Course Overlap

Combined with the former JUS292-2-A Introduction to Chinese Law, this course will generate no credits.

This course combines well with JUS2304/JUS3504 Comparative Private Law and JUS2320 Comparing Legal Cultures in Europe.

Access to the Course

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year Master programme in Law
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course.

Teaching and learning methods

On-campus lectures combined with online seminars

The on-campus lectures will be given during a shorter period instead of during the duration of the semester.

Compulsory Assignments and Attendance

Compulsory attendance in the online seminars.

Forms of Assessment

Three-hour digital school exam. [Information about digital examination.](#)

Exam question: English

Answer: English

Examination Support Material

Support materials allowed during school exam.

See section 3-5 of the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen.

Special regulations about dictionaries:

According to the Regulations for Studies, one dictionary is permitted support material during the examination. Bilingual dictionaries containing for example both Norwegian-English and English-Norwegian are considered as one dictionary.

Bilingual dictionaries to/from the same two languages - for example Norwegian-English/English-Norwegian - in two different volumes are also considered as one dictionary (irrespective of publisher or edition).

Dictionaries as described above cannot be combined with any other types of dictionaries.

Any kind of combination which makes up more than two physical volumes is forbidden.

In case a student has a special need for any other combination than the above mentioned, such combination has to be clarified with/approved by the course coordinator minimum two weeks before the exam. Students who have not been granted permission to have a special combination minimum two weeks before the exam will be subject to the usual regulations (Section 3-5) about examination support materials.

Grading Scale

A - E for passed, F for failed.

Course Evaluation

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law.

Course Coordinator

Professor Bjørnar Borvik and Guest Professor MAN Hongjie

Reading Material

[Tilbake til saklisten](#)

Nedlegging av JUS330-A-A EEA Moot Court Preliminary og JUS330-A-B EEA Moot Court Advanced og oppretting av JUS330-A EEA Moot Court

I sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022 vedtok fakultetsstyret ny modell for engelskspråklege emne ved fakultetet der dei engelskspråklege emna som hovudregel skal finnast i to variantar med ulike emnkodar: Den eine versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med masternivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Nokre unntak frå hovudregelen vart vedtekne i styresaka, deriblant at EEA Moot Court berre skal tilbys som eit emne på masternivå. Til no har EEA Moot Court blitt tilbydd som *to ulike emne* på masternivå, på høvesvis 10 og 5 studiepoeng, men som det går fram av sak 76/22 blir det foreslått at dette i framtida kan omgjerast til eitt emne på 10 studiepoeng. Denne saka omhandlar samanslåing av dei to tidlegare emna på 10 og 5 studiepoeng til eitt nytt emne på masternivå på 10 studiepoeng.

Følgjande grunngjeving for at EEA Moot Court berre skal tilbys i éin versjon, altså berre på masternivå, vert sitert frå styresak 76/22:

Videre er emnet EEA Moot Court som er et praktisk emne der studentene skal forberede seg til den årlige prosedyrekonkurransen arrangert av EFTAs overvåningsorgan (ESA), og skal prosedere en fiktiv EØS-rettslig sak foran en fiktiv EFTA-domstol. Ut fra emnets natur der studentene skal samarbeide på ulike lag som skal konkurrere mot hverandre, er det vanskelig eller nær sagt umulig å stille opp ulike læringsmål for studenter på hhv. bachelor- og masternivå. Emnet foreslås som et masteremne i fremtiden, men at det fortsatt skal være åpent også for studenter som har fullført minimum to års jusstudier. (Altså ikke minimum tre års jusstudier/tilsvarende en bachelor, slik hovedregelen vil være for emnene på masternivå.)

Fakultetet har i lang tid, heilt sidan tidleg 90-tal, hatt ulike ordningar der studentar som førebur eller gjennomfører bestemte prosedyrekonkurransar kan få dette med i graden sin som eit spesialemne. Dagens innretning av prosedyreemna har vi hatt sidan 2020, då fakultetsstyret i sak 18/20 oppretta følgjande emne med verknad frå haustsemesteret 2020:

- a) JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng.
- b) JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
- c) JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng
- d) JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
- e) JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse – 10 studiepoeng

Studieutvalet fekk fullmakt til å godkjenne dei endelege emneskildringane. Førebels har berre emna under punkt a), b) og e) kome i drift.

Nærare om bakgrunnen for modellen som vart valt frå hausten 2020 kan lesast av sak 18/20 som følgjer som vedlegg.

Årsaka til at emna med deltaking i internasjonale prosedyrekonkurransar vart delte i to, er gratisprinsippet i eigenbetalingsforskrifta. Dersom deltaking i ein prosedyrekonkurranse inngår i eit

spesialemerne, må fakultetet vera beredt til å stilla garanti for studentane sine utgifter til å delta i konkurransen, både reisekostnader, kost og losji. Den internasjonale finalen i EEA Moot Court blir halden vekselvis på Island og i Norge, og i dei tilfella finalen ikkje finn stad i Bergen har det vore naudsynt å avgrensa kostnadene fakultetet tek på seg. Difor vart emnet organisert slik at alle studentar kunne melda seg på til å *førebu* seg til konkurransen (JUS330-A-A EEA Moot Court Preliminary). I følgje emneskildringa for JUS330-A-B EEA Moot Court Advanced, er det vidare inga avgrensing i kor mange lag frå Bergen som kan delta i den internasjonale finalen når denne blir halden i Norge, og oppnå ytterlegare 5 studiepoeng for dette. Men dei åra finalen blir halden på Island, vil berre eitt lag bli valt ut til å representera UiB i den internasjonale finalen.

Den internasjonale finalen blir halden vekselvis i Bergen og på Island, mens under pandemien har konkurransen i staden blitt halden digitalt. Gjennom dette har ein erfart at det ikkje er påkravd å reisa for å delta i den internasjonale finalen, og ein har fått lovnad frå ESA om at det også i framtida kan leggst til rette for digital deltaking for dei som ikkje ønskjer, eller ikkje har høve til, å reisa til finalen dei åra den ikkje blir halden i Bergen. Dette gjer at det ikkje lenger treng å knyta seg kostnader til å delta. Emnet kan altså gjennomførast også *utan* eigenbetalingselement, og kjem dermed ikkje i strid med gratisprinsippet.⁵ Det er dermed ikkje lenger naudsynt å dela EEA Moot Court i to ulike emne på høvesvis 10 og 5 studiepoeng.

I den vedlagte emneskildringa er dei to tidlegare emna omarbeidde til eitt samla emne, der alle studentane, som eit obligatorisk arbeidskrav, først skal arbeida individuelt med den fiktive saka som skal prosederast for ESA og levera ein individuell «brief». Sidan skal studentane samarbeida i team og saman førebu og prosedera saka for eit internasjonalt dommarpanel. Vurderinga i emnet består av innlevering av «team brief» og munnleg prosedyre i finalen. Vurderingsuttrykket i emnet er greidd/ikkje greidd.

Om forkunnskapskrav

Til skilnad frå dei andre emna på masternivå, som har krav om tre års jusstudier, har dette emnet som hovudregel berre krav om to års jusstudier. Studentar som er tekne opp til Masterprogrammet i rettsvitenskap kan dessutan ta emnet etter berre 1,5 års jusstudier. Eit praktisk emne som dette, er ikkje mogleg å tilby i både ein versjon på bachelornivå og ein versjon på masternivå. Emnet er relevant når som helst i studiet, og emneansvarleg ønskjer at også innreisande utvekslingsstudentar på bachelornivå og norske studentar på 2., 3. og 4. studieår framleis skal kunna delta i konkurransen, også etter innføring av ny modell for engelske emne. Emnet er eit praktisk emne som kan takast når som helst i studiet, og der særleg studentar som nyleg har fullført JUS221 Rettsstaten tidlegare har vore interesserte i å ta emnet, og desse har prestert godt i emnet til trass for at dei ikkje har kome langt i studiet. For at emnet skal kunna inngå også på 5. studieår og i LLM-programmet i EU og EØS-rett, er det naudsynt at emnet er på masternivå og ikkje bachelornivå, men emnet har altså forkunnskapskrav som avviker frå dei andre emna på masternivå.

Om emnekode

Ved omlegginga av dei engelske emna har emna gått over til firesifra emnekoder, der emna på bachelornivå har emnekode JUS23XX, medan emna på masternivå har emnekode JUS35XX. I dette tilfellet foreslår vi å halda oss til det gjeldande formatet for emnekoder på prosedyreemna, og at det nye emnet får emnekode JUS330-A. Slik vil det framleis også vera beslekta med emnekodene for dei andre prosedyreemna ved fakultetet, og også framleis bygga vidare på JUS330 som har vore emnekoden knytt til prosedyrekonkurransar heilt sidan 2005. Den avvikande emnekoden signaliserer

---

⁵ Nærare om gratisprinsippet, sjå sak 18/20 til fakultetsstyret 17.03.2020

også at dette emnet skil deg frå dei ordinære valfrie emna. Andre meir praktisk retta spesialeemne, som JUS325 Rettshjelp, JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse og JUS334 Chinese Law Clinical Programme skil seg også frå dagens JUS2XX-Y-Z modell, og signaliserer at det er noko særleg ved desse emna.

Overgangsordning og tal på eksamensforsøk

§3-2-4 i Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiB-forskrifta) seier: «Ved nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner skal vedtaksorganet fastsette overgangstid for undervisning og vurdering. Studenter som er tatt opp til studieprogram som vedtas nedlagt, har rett til å fullføre dette i samsvar med vedtak om overgangstid. Ved nedlegging av emner skal det normalt avholdes vurdering i emnet i ett eller to påfølgende semestre etter siste undervisningssemester.»

Dette er såpass spesielle emne at det ved nedlegging av emna ikkje gjev meining å snakka om overgangsordningar og tal på eksamensforsøk. Det er ikkje mogleg å halda ny eksamen i emnet utan at ny prosedyrekonkurranse vert tilbydd, og organiseringa av prosedyrekonkurransen er utanfor fakultetets kontroll. I dette tilfellet veit vi uansett allereie at alle studentar som var melde til eitt eller begge emna våren 2023 også har fullført emna. Det betyr at det, dersom det hadde vore mogleg, uansett ikkje ville vore behov for å gjennomføra fleire eksamenar i desse emna etter våren 2023.

§ 6-8-1 i UiB-forskrifta seier følgjande om antall vurderingsforsøk: «Ved Universitetet i Bergen gjelder det ordinært en øvre grense på tre vurderingsforsøk for det enkelte emne. Begrensningen i antallet vurderingsforsøk gjelder også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning.

I medhald av dette gjeld at studentar har tre vurderingsforsøk samla både for dei gamle emna JUS330-2-A og det nye emnet. Etter som emna har greidd/ikkje greidd som vurderingsuttrykk, og vi veit at alle studentar har greidd emna våren 2023, er heller ikkje dette punktet i UiB-forskrifta relevant å vedta ordningar for.

SU uttalar:

Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emna JUS330-A-A EEA Moot Court Preliminary og JUS330-A-B EEA Moot Court Advanced og i staden oppretta JUS330-A EEA Moot Court som skal tilbys første gong vårsemesteret 2024.

Vedlegg:

- Emneskildring for JUS3524 EEA Moot Court
- Sak 18/20 til fakultetsstyret 17.03.2020

[Tilbake til saklisten](#)

JUS3524 EEA Moot Court

ECTS Credits

10 ECTS credits

Level of Study

Master

Full-time/Part-time

Full time

Teaching semester

Spring

Place of Instruction

Primarily University of Bergen, Faculty of Law

Objectives and Content

This course aims to prepare students to take part in the EFTA Surveillance Authority's (ESA) annual EEA Law Moot Court Competition, where student teams primarily from Icelandic and Norwegian universities act as advocates representing different parties in a fictional EEA law case.

The aim of the EEA Law Moot Court Competition is to reproduce, as closely as possible, the discussion and argument of the written and oral procedures before the EFTA Court, in a case usually focusing on internal market issues. Through a series of lectures and workshops, this course will therefore look to provide practical insights on how to write written submissions to the EFTA Court, and on oral advocacy skills.

All participants on the course will be required to write an individual paper ("brief"), focusing on a selection of questions in the case prepared by ESA for the EEA Law Moot Court Competition itself. Workshops on issue spotting and written advocacy will be held, and constructive feedback will be given on each student's written performance.

Before the international finals, students' oral advocacy skills will be further developed through workshops and team coaching sessions. The coaching sessions on the course will primarily focus on honing the students' oral advocacy skills further through team practice and feedback meetings.

Passing of the individual paper ("brief"), is a prerequisite for representing the University of Bergen at the international finals of the EEA Law Moot Court Competition. No prior knowledge or mooting experience is required, but some basic knowledge of EU and/or EEA law would be an advantage.

In order to pass the course, students will further be required to work together in teams of four or five students to complete and submit team briefs for the international finals on all the questions in the case prepared by ESA for the competition, and moot as a team at the international finals before a panel of judges.

The venue for the international finals of the EEA Law Moot Court competition will usually alternate each year between Iceland and Norway. (E.g. in 2023, the finals were held in Norway; in 2024, the finals will be held in Iceland; in 2025, the finals will again take place in Norway; and so on.)

When the finals are held in Iceland, the teams can take part in the international finals digitally, or choose, at their own expense, to travel to Iceland to take part in the finals physically. It is strongly recommended for students to take part physically, where possible.

Evaluation (pass/fail) will be based on an assessment of the individual written briefs by the Course Supervisor, and presentation of written confirmation (a diploma or the like) confirming that the student has taken part at the international finals.

Learning Outcomes

At the end of the course, the student will have gained:

- in-depth practical knowledge of substantive EU/EEA law, especially related to internal market law
- insight and training in researching, preparing, and writing briefs for international courts
- insight and training in oral advocacy techniques

By the end of the course, the student will be able to:

- identify, systematize, and formulate advanced EU/EEA legal issues and arguments, both in writing and orally
- conduct an independent analysis of advanced EU/EEA legal issues in a thorough, comprehensive, and critical manner
- research, prepare and write briefs in English
- conduct oral submissions in English in connection with a procedure before an international court

By the end of the course, the student will generally be able to demonstrate the ability to:

- acquire new knowledge of a legal nature, both independently and working in a group
- discuss legal issues in the context of many different international legal sources, and have a sound methodological understanding of the particular arguments that different legal sources give rise to
- present legal analyses and conclusions, both in writing and orally
- present and argue their own legal assessments and conclusions

Students will be able to apply the skills and knowledge gained through their own reading and research, and the lectures and workshops on the course, and the coaching sessions on the present course, directly in the submission of their written and oral pleadings which serve as the basis for their final assessment.

Required Previous Knowledge

Two years of legal studies.

Students admitted to the five-year master programme in law may also be accepted after one and a half year of legal studies.

Recommended Previous Knowledge

No previous knowledge or moot experience is required, although a basic understanding of EU and/or EEA law would be an advantage.

Good level of English language.

Credit reduction due to course overlap

There is no overlap with courses that are currently being offered at the Faculty of Law.

Combined with JUS330-A-A EEA Moot Court Preliminary and/or JUS330-A-B EEA Moot Court Advanced which have been offered in previous semesters, this course will generate no new credits.

The course combines well with:

JUS2300/JUS3500 EU and EEA Institutional Law and Policymaking (to be offered from autumn 2024 onwards)

JUS2301/JU3501 Free Movement under EU and EEA Market Law

JUS2309/JUS3509 Competition Law

JUS2302/JUS3502 EU and EEA State Aid Law

JUS2315/JUS3515 EU and EEA Public Procurement Law

Access to the Course

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year master programme in law
- Admitted to the two-year master programme in law
- Admitted to the Master of Laws (LLM) in EU and EEA Law
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course.

Compulsory Assignments and Attendance

A written brief, which the student will work on continuously for several weeks from publication of the moot court case until approximately three weeks prior to the team written brief submission.

Forms of Assessment

Submission of team brief and performance at the moot court.

The feedback from the oral procedure round will be provided by the judges who have heard the presentation, immediately following conclusion of the oral procedure round.

Examination Support Material

Not relevant for this course

Grading Scale

Pass/Fail

Assessment Semester

Spring

Reading List

The syllabus will be determined on a year-to-year basis, depending on the particular legal issues raised in the moot court case produced by the ESA.

The mandatory reading list (“bundle”) published online by ESA will consist of various academic articles, case-law of the CJEU and EFTA Court, secondary EU/EEA measures, policy documents etc.

In addition, since the moot court case most years will tend to focus on internal market issues, use of various parts of the following two books will invariably be required:

C. Barnard, *The Substantive Law of the EU* (6th ed. OUP 2019)

H.H. Fredriksen et al (eds) *Agreement on the European Economic Area - A Commentary* (Nomos, Hart 2018)

Course Evaluation

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law

Programme Committee

The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure, and quality of the course.

Course Coordinator

Professor Christian Franklin

Course Administrator

The Faculty of Law’s section for students and academic affairs (Studieseksjonen) is responsible for administering the programme.

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 18/20
Møtedato: 17.3.2020
Journalnummer:

PROSEDYREKONKURRANSER – NYE EMNER

I sitt møte den 9. mars 2020 behandlet Studieutvalget en sak om videreføring/endring av spesialemnet Prosedyrekonkurranse, og fattet slikt vedtak i sak 22/20:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:

1. Følgende emner opprettes med virkning fra H20:
  - a. JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng.
  - b. JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
  - c. JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng
  - d. JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
  - e. JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse – 10 studiepoeng
2. Fra samme tidspunkt termineres JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse.
3. Studieutvalget får fullmakt til å godkjenne emnebeskrivelser etter de linjer som skisseres i notatet.
4. Fakultetsstyret stiller garanti kr. 50.000 per konkurranse for dekning av reise og opphold til deltakelse i JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced, JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced og Nasjonal Prosedyrekonkurranse.

Konkurranser som ikke er forhåndsgodkjent, kan ikke inngå som emne i mastergraden i rettsvitenskap. De kan eventuelt gi grunnlag for fritak etter universitets- og høyskoleloven § 3-5 nr. 2.

Notatet som fulgte saken til SU, vedlegges her i sin helhet.

Dekan og fakultetsdirektør slutter seg til forslaget fra SU og begrunnelsen for dette. Når det gjelder garantien under pkt. 4 er denne «subsidiær», dvs at fakultetet bare gir økonomisk støtte dersom det skorter på eksternt finansiering. Under diskusjonene i SU kom det opp hvordan fakultetet skal løse eventuelle utfordringer dersom det melder seg mange studenter og kapasiteten er begrenset. Dekan og direktør mener at dette må løses i forbindelse med emnebeskrivelsene. En kan både se for seg en løsning med loddtrekning og at det skjer en utvelgelse basert på prosedyreinnlegg holdt for den emneansvarlige.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. *Følgende emner opprettes med virkning fra H20:*
  - a. *JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng.*
  - b. *JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced – 5 studiepoeng*
  - c. *JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng*
  - d. *JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced – 5 studiepoeng*
  - e. *JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse – 10 studiepoeng*

2. *Fra samme tidspunkt termineres JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse.*
3. *Studieutvalget får fullmakt til å godkjenne emnebeskrivelser etter de linjer som skisseres i notatet.*
4. *Fakultetsstyret stiller garanti kr. 50.000 per konkurranse for dekning av reise og opphold til deltakelse i JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced, JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced og Nasjonal Prosedyrekonkurranse.*
5. *Konkurranser som ikke er forhåndsgodkjent, kan ikke inngå som emne i mastergraden i rettsvitenskap. De kan eventuelt gi grunnlag for fritak etter universitets- og høyskoleloven § 3-5 nr. 2.*

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

09.03.2020
JOSP

Prosedyrekonkurranser som del av rettsstudiet.

Innhold

Prosedyrekonkurranser som del av rettsstudiet	80
Nåværende JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse	80
Prosedyrekonkurranser som del av graden ved andre institusjoner	82
UiT	82
UiO	82
Modell for prosedyrekonkurranser som emne hos oss	83
Gratisprinsippet - egenbetalingsforskriften	84
Beskrivelse av de fem emnene	85
1. JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary	85
2. JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced	86
3. JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary	86
4. JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced	86
5. JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse	87
Utvikling av fullstendige emnebeskrivelser	87

Nåværende JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse

Vi har i lang tid hatt en ordning som innebærer at studenter som forbereder eller gjennomfører bestemte prosedyrekonkurranser, kan få dette med i graden sin som et spesialemne. Den bærende begrunnelsen har vært at slike konkurranser utfordrer et bredt spekter av studieprogrammets læringsmål, i tillegg til å stille høye faglige krav.

Den eldste registreringen vi har av en slik ordning, er emnet *JSFORP Jus spesialfag - Folkerett (med prosedyrekonkurranse)* på 30 studiepoeng, opprettet fra høsten 1991 og terminert etter vårsemestret 1997. Fra våren 1997 hadde vi *JUS406 Internasjonale menneskerettigheter m. prosedyre (valgemne til 4. avdeling)* på 15 studiepoeng – det varte til og med våren 2001. Fra høsten 1997 hadde vi også *JUS306 Internasjonale menneskerettigheter med prosedyre* – valgemne på 15 studiepoeng (formodentlig for 3. avdeling) det varte til og med vårsemesteret 2002. Høsten 2001 fikk vi *JUS324 EMK-rett med prosedyrekonkurranse - valgemne - variant C* på 15 studiepoeng – det varte til og med våren 2003.

Fra våren 2005 fikk vi *JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse* som vi fortsatt har. Emnet er på 15 studiepoeng. SU behandlet en sak den 23. september 2005 og fattet slikt vedtak i sak 15-05/06:

Christian Franklin går inn som kursansvarlig i JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse fra høsten 2005. Kursansvaret godskrives med 45 timer pr semester det er kandidater. Timerammen skal også dekke sensur.

Det har ikke vært mulig å finne noe saksnotat til dette vedtaket, men det opplyses (fra Christian Franklin) at timetallet ble satt på grunnlag av at det var tre studenter i emnet høsten 2005, og en «nøkkel» med 1 time pr student pr studiepoeng ble lagt til grunn. Senere har emneansvaret blitt delt mellom Franklin og Terje Einarsen (SU sak 81/18).

Bakgrunnen for denne saken om prosedyrekonkurranse, er først og fremst visse ressursmessige forhold. For det første har det i senere tid møtt nye eller forsterkede utfordringer knyttet til gratisprinsippet og egenbetalingsforskriften.⁶ Kunnskapsdepartementet har nylig «innskjerpet» gratisprinsippet, og gjort kjent noen synspunkter på hvordan det skal forstås og implementeres (to brev datert hhv juli og august 2017) – vi kommer tilbake til det.

For det andre har antallet konkurranser fakultetet deltar i, økt i den siste tiden.. Det er isolert høyst ønskelig at våre studenter ønsker å delta i prosedyrekonkurranser, men antallet konkurranser stiller visse krav til fakultetet/institusjonen med hensyn til å kvalitetssikre det vi vil tildele en plass i en grad hos oss.

Antall studenter siden 2005:

V05: 3	V10: 3	V15: 1
H05: 3	H10: 0	H15: 0
V06: 2	V11: 3	V16: 2
H06: 0	H11: 0	H16: 0
V07: 2	V12: 3	V17: 3
H07: 0	H12: 0	H17: 3
V08: 3	V13: 0	V18: 15
H08: 0	H13: 0	H18: 0
V09: 3	V14: 2	V19: 11
H09: 0	H14: 0	H19: 7

Våren 2018 gikk ESA Moot Court for første gang, det er forklaringen på det høye deltakerantallet da. De emneansvarlige har hatt høye ambisjoner på studentenes vegne, og har påtatt seg en hel del coaching av deltakerne herfra, og undertiden pådratt seg en del undervisningstimer i den forbindelse. I 2018 gikk det med i alt 120 timer i undervisningsregnskapet. For 2017 var tallet 100, for 2016 var det 35 og for 2015 var det 45.

Med økt tilstrømning av studenter er det behov for å strømlinje emnet mer enn før; det gjelder så vel definisjonen av hva som utgjør emnet, som klargjøring av hva emneansvaret og fakultetets oppgaver skal omfatte. Også uten økt tilstrømning er det av interesse å få emnet inn i mer ordnede former i overensstemmelse med de retningslinjene som gjelder for emner generelt.

Vi har sett til Oslo og Tromsø for å hente inn deres erfaringer og praksis. Det er grunn til å sammenligne de tre fakultetenes innretning, ettersom det i all hovedsak er tale om de samme konkurransene og det er sammenlignbare kontekster med hensyn til studieprogrammene.

---

⁶ Forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-15-1506>

Prosedyrekonkurranser som del av graden ved andre institusjoner

UiT

I Tromsø har de emnet JUR-3612 Prosedyrekonkurranse⁷. De opplyser at «[d]ette er et fag som vi kun tilbyr eksamen i», mens emnebeskrivelsen er nokså utførlig. Emnet tar sikte på *norske* prosedyrekonkurranser, jf. «Undervisnings- og eksamensspråket er som hovedregel norsk.». Tromsø sin emnebeskrivelse inneholder en læringsutbyttebeskrivelse som indikerer at de har gått samvittighetsfullt inn i en analyse av hva prosedyrekonkurransene bidrar med i programmet.

Det avholdes muntlig eksamen basert på «det prosedyreinnlegg som er avholdt under prosedyrekonkurransen», med mulighet for tilleggsspørsmål fra sensorene.

Eksamen/sensur honoreres med to timer pr sensor. Tromsø honorerer ikke for emneansvaret – deres modell innebærer at de har en *avdelingsansvarlig* som har et overordnet ansvar for avdelingen (studieåret) og honoreres for det samlet.

De honorerer heller ikke noe for undervisning. To av deres professorer har ansvar for Nordisk prosedyrekonkurranse i menneskerettigheter, og drifter dette på frivillig basis i henhold til opplysninger fra studieadministrasjonen i Tromsø.

UiO

JUS i Oslo har nylig laget en stor utredning⁸ om prosedyrekonkurranser; de behandlet den i PMR (≈ SU) i november 2016 (sak 5⁹), og etablert emnet JUS5014 Prosedyrekonkurranser¹⁰. I utredningen beskrives nå-situasjonen sånn (side 4):

Deltagelse i Den nordiske prosedyrekonkurransen, Nasjonal prosedyrekonkurranse (ELSA) eller Nordisk prosedyrekonkurranse i immaterialrett godskrives etter søknad som ett valgemne. Deltagelse etter innledende runde i ELSA Moot Court godskrives etter søknad som ett valgemne. Deltagelse i prosedyrekonkurransen JESSUP godskrives etter søknad som inntil to valgemner. Deltagelse i Telders prosedyrekonkurranse godskrives etter søknad som ett valgemne. I konkurransene der prosedyren foregår på engelsk vil deltagelse kunne gi fritak for kravet om et engelsk valgemne.

Dette må forståes sånn at det ikke har vært et emne hos dem, men at konkurransene har gitt grunnlag for fritak fra spesialemne(r).

I den ordningen de har etablert nå, har de – på samme måte som Tromsø og vi – et «faneemne» som alle konkurransene samles under.

I sak 4 den 7. mars 2017 vedtok PMR å opprette valgemnet Prosedyrekonkurranse. Vi finner det igjen under koden [JUS5040 Moot Court](#) og [JUS5041 Prosedyrekonkurranser](#). I emnebeskrivelsene har de koblet emnene til [JUS5912 Legal Writing and Oral Advocacy in International Law](#)

I den større utredningen som ligger til grunn for vedtakene i Oslo, har de også behandlet ressurs spørsmålet:

---

⁷ <https://uit.no/utdanning/emner/emne/565333/jur-3612>

⁸ https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/pmr/moter/2016/pmr9/vedlegg/sak5_1.pdf

⁹ <https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/pmr/moter/2016/pmr9/protokoll.html>

¹⁰ <https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/JUS5041/>

- Under «faneemnet» gis det ca 10 undervisningstimer (fem dobbeltimer). Annethvert semester dekkes dette av undervisning felles med emnet JUS5912 - Legal Writing and Oral Advocacy in International Law. De andre semestrene tilbys «opp mot 4 undervisningstimer veiledning» i faneemnet.
- Veileder for et lag kan få opptil 50 klokketimer godskrevet for coaching, med et tak på maksimalt 200 klokketimer til veiledning hvert år. Det tas sikte på at «det legges opp til at det først og fremst er engelskspråklige midlertidige tilsatte, eller andre som ellers har vanskelig for å få dekket undervisningsplikten sin, som godkjennes som veiledere for prosedyrekonkurranser». Det opplyses imidlertid fra studieadministrasjonen at «i praksis registreres det få timer i internregnskapet her».
- UiO sin utredning tar ikke stilling til hvor mye emneansvaret skal godskrives med, men konstaterer at «[i] dette vervet vil det trolig ligge en god del mer administrasjon enn for andre emner». For konkurranseansvarlig (se utredningen for nærmere detaljer) foreslås en godtgjørelse på 10 timer – formodentlig hvert semester det arrangeres konkurranser.

UiO-utredningen foreslår å sette av 100 000 kr/år til støtte til reise og opphold for de studentene som ikke får dekket kostnadene av sponsorfirmaer (advokatfirmaer). Dette skyldes gratisprinsippet.

Modell for prosedyrekonkurranser som emne hos oss

Hos oss har ordningen med forhåndsgodkjente prosedyrekonkurranser i all hovedsak fungert godt, og også for fremtiden er det grunn til å håpe at ordningen fortsetter. Ved å delta i prosedyrekonkurranser eller forberedelsene av slike konkurranser vil studentene både kunne få gode kunnskaper om de materielle spørsmålene som konkurransen handler om å få god trening i å fremlegge juridiske resonnementer muntlig. Det er også ønskelig at fakultetet er representert i enkelte nasjonale og internasjonale prosedyrekonkurranser. Dette kan være en god markedsføring av fakultetet, spesielt dersom de studentene som representerer oss blir godt fulgt opp.

Denne saken handler følgelig ikke om berettigelsen av å ha prosedyrekonkurranser som eget spesialemne. I den grad det skulle være grunn til å stille spørsmål ved berettigelsen av et slikt emne, eller å spørre om det for eksempel helt eller delvis burde inngå sammen med utvalgte materielle emner, bør det heller vurderes av den planlagte arbeidsgruppen for spesialemner.

Vi kan et stykke på vei støtte oss til den omfattende og grundige utredningen Oslo har gjort. Forutsetningene er sammenlignbare, og prosedyrekonkurransene er i enda større grad enn andre emner en felles arena for alle jusstudenter på masternivå.

Det vi bør drøfte nærmere, er *hva som skal utgjøre selve emnet, herunder hvordan vi organiserer en eventuell deltakelse i emnet*. Det vi inkluderer i emnet, vil vi pådra oss et selvstendig kvalitetsansvar for. Vi har et selvsagt ansvar for at de konkurransene vi eventuelt inkluderer i emnet, oppfyller våre kvalitetskrav, men fakultetet har ingen reell påvirkning på konkurransene; vårt virkemiddel er «bare» å stryke en konkurranse fra listen hos oss hvis den ikke er god nok. Vi har heller ikke noen påvirkning på opptaksprosessen til konkurransene eller på de vurderingene som gjøres underveis – og heller ikke på formalia som gjøres gjeldende i forbindelse med konkurransene.

Vi bør vurdere å holde konkurransene i seg selv utenfor emnet – etter den modellen vi har for JUS325 Rettshjelp: Ansettelse og arbeid hos Jussformidlingen er fakultetet uvedkommende – emnet består av en rapport som sensureres. På samme måte kan vi tenke oss at prosedyrekonkurransene i seg selv er fakultetet uvedkommende, men at bare en nærmere angitt dokumentasjon av læringsutbyttet underlegges sensur, og det utgjør hele emnet. I prinsippet innebærer dette en

(utypisk) outsourcing av obligatoriske aktiviteter, slik vi må forholde oss til i alle praksisemner med ekstern utplassering.

En mulig modell er at man med utgangspunkt i de oppgavene som gis til prosedyrekonkurransene, tilbyr undervisning og trening på fakultetet, med en egen, egnet prøving/prosedyre her, som genererer studiepoeng for studentene som deltar (og består). Så overlater man til de studentene som måtte ønske det, å delta i de egentlige konkurransene uten fakultetets medvirkning.

Gratisprinsippet - egenbetalingsforskriften

Gratisprinsippet forstås slik at kostnader knyttet til obligatoriske elementer ikke kan pålegges studentene selv. Det er ikke entydig om det da er tale om elementer som er obligatoriske i det aktuelle emnet, eller om det er tale om elementer som er obligatoriske i programmet. I sektoren synes den herskende oppfatningen å være at det er tilstrekkelig at betalingselementet er obligatorisk i *emnet*, for at studentene skal ha krav på å få dekket utgiftene sine.

Et argument for å holde selve konkurransen utenfor fakultetets anliggende, er at dersom vi inkorporerer den i emnet, vil vi pådra oss en plikt til å dekke studentenes kostnader i de tilfellene kostnadene ikke er dekket av eksterne sponsorer – i praksis advokatkontorer.

Egenbetalingsforskriftens *ordlyd* åpner for så vidt for at institusjonene skal kunne holde seg med valgfrie emner med egenbetaling, så lenge det er mulig å oppnå graden uten å måtte betale. Kunnskapsdepartementet har imidlertid kommet med en *tolkning* som (i alle fall langt på vei) må forstås sånn at det ikke kan være egenbetaling i emner som *kan* inngå i en grad, med mindre emnet kan gjennomføres også *uten* egenbetalingselementet. UiB/SA har sluttet seg til denne strenge forståelsen. UiO har også lagt opp til en slik forståelse, og har av den grunn avsatt midler (NOK 100 000/år) til å dekke studentenes utgifter til prosedyrekonkurransen.

Dersom deltakelse i en prosedyrekonkurranse inngår i et spesialemne, må fakultetet etter dette være beredt til å stille garanti for studentenes utgifter til konkurransen. En slik garanti må dekke kostnader utover utgifter til ordinært livsopphold, dvs. at den må dekke reisekostnader og innlosjering.

Dersom vi i stedet for å etablere prosedyrekonkurranse som et emne hos oss, lar bestemte konkurranser *gi grunnlag for fritak* fra spesialemne, har vi løst floken både med hensyn til kvalitetsansvar for emnets innhold og med hensyn til egenbetalingen. Etter universitets- og høyskoleloven § 3-5 nr. 2 kan vi «gi fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak.». Det er antakelig mest nærliggende å omtale prosedyrekonkurransene som realkompetanse, og det er uproblematisk å gi fritak for f.eks. 10 eller 15 studiepoeng i femte studieår på grunnlag av dokumentert deltakelse i bestemte konkurranser på bestemte nivåer.

På den annen side vil en slik løsning gjøre det mindre nærliggende for vårt vitenskapelige personell å engasjere seg i studentenes aktiviteter i disse konkurransene. Det vil innebære en svekking av prosedyrekonkurransen som arena for læring av materielle spørsmål og ikke minst som arena for å lære muntlig fremleggelse av juridiske resonnementer. En slik ordning vil også innebære at fakultetet mister kontrollen over hvem som «representerer» oss i konkurransene.

En rimelig harmonisering av hensynene til å videreføre prosedyrekonkurransene som eget spesialemne på den ene siden og behovet for å holde kontroll med de ressursmessige sidene av dette, er å videreføre emnet med en uttømmende liste av konkurranser som kan foreberedes og gjennomføres som en del av emnet. Vi foreslår da at vi anerkjenner de tre konkurransene som våre studenter i dag deltar oftest i :

- EEA Moot Court
- ICL Moot Court
- Nasjonal prosedyrekonkurranse (NPK)

For å gjøre modellen åpen også for andre enn de som kan eller ønsker å være med i selve konkurransene, ønsker vi å tilskrive et bestemt antall studiepoeng for forberedelsen av konkurransene og et bestemt antall studiepoeng for gjennomføring av konkurransen. Forslaget går da ut på at hver av konkurransene tildeles en emnekode, for de første to vil der være ett «grunnelement» og en «påbyggingsdel». For NPK er det derimot bare nasjonal deltakelse som kan gi grunnlag for uttelling som spesialemne, noe som henger sammen med at denne konkurransen er noe enklere enn de to andre.

- JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng.
- JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
- JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng
- JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
- JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse – 10 studiepoeng

Hver av disse tre konkurranse tildeles en lærerressurs på 50 timer (faktor 1) hver gang vi har deltaker(e).

Der ekstern sponsor ikke lar seg framskaffe, eventuelt ikke for hele kostnaden for studenten(e), stiller fakultetet garanti for dekning av inntil NOK 50 000 pr konkurranse pr. år. Antall deltakere må tilpasses en slik begrensing, jf. gratisprinsippet, se avsnitt «[Gratisprinsippet - egenbetalingsforskriften](#)» over. For til sammen tre konkurranser, vil garantien maksimalt kunne beløpe seg til NOK 150 000 pr. år. Garantimidler som ikke nyttes i den ene konkurransen, kan overføres til en annen samme år. Midler kan ikke overføres fra ett år til et annet.

Vi ønsker ikke å utelukke at også deltakelse i andre konkurranser kan gi *fritak for* et antall studiepoeng i valgемne- eller spesialemnedelen¹¹ av studiet, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5 andre ledd, første og andre punktum: «Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, kan gi fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak.» Vurderingen av fritaksgrunnlaget gjøres i så fall av en eller flere emneansvarlige for prosedyrekonkurranseemner hos oss i samarbeid med studiedekanen. Med denne fritaksmuligheten videreføres den fleksibiliteten som man i dag har i emnet for prosedyrekonkurranse, og vi kan gjøre dette uten ressursmessig risiko ettersom gratisprinsippet ikke kommer til anvendelse for aktiviteter som bare gir fritak fra et emne. Ulempen med enn ordningen er imidlertid at fakultetet går glipp av noe midler i studiepoengsproduksjon. Innreisende studenter (som ikke skal ha graden sin hos oss) vil ikke få uttelling for slike konkurranser. De kan eventuelt få det hjemme, avhengig av hvilke regler de har for godskriving i grad.

Beskrivelse av de fem emnene

1. JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary
  - a. Emnet er på 10 studiepoeng

---

¹¹ Valgemner gjelder emnene på andre semester tredje studieår, spesialemner gjelder emnene på femte studieår.

- b. «Opptak» ved at studenten melder seg til konkurransen og søker om å bli meldt opp til undervisning og vurdering i emnet.
  - i. Eventuelle uoverensstemmelser med hensyn til fristene for oppmelding hos oss, må repareres ved at studentene får bli meldt til emnet her utenfor ordinære frister.
  - ii. Dersom det kreves en ekstern godkjenning for å få delta i konkurransen allerede her, må slik godkjenning bekreftes før studenten kan meldes til undervisning og eksamen.
- c. Prøvingen i emnet består i
  - i. en skriftlig del og en muntlig del, alternativt kan en av delene være obligatorisk arbeidskrav [eller noe annet: Emneansvarlig?!]
eller
  - ii. bekreftelse [form/innhold må beskrives!] på deltakelse i konkurransen på [beskrives!] nivå.

Vurderingsuttrykk: Bestått/Ikke bestått.

2. JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced.

- a. Emnet er på 5 studiepoeng.
- b. Prøvingsform: Nærmere angitte dokumenter fra konkurransen forelegges emneansvarlig for vurdering. Eventuelt suppleres med muntlig prøving.
Vurderingsuttrykk: Bestått/Ikke bestått.

3. JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary.

- a. Emnet er på 10 studiepoeng
- b. «Opptak» ved at studenten melder seg til konkurransen og søker om å bli meldt opp til undervisning og vurdering i emnet.
  - i. Eventuelle uoverensstemmelser med hensyn til fristene for oppmelding hos oss, må repareres ved at studentene får bli meldt til emnet her utenfor ordinære frister.
  - ii. Dersom det kreves en ekstern godkjenning for å få delta i konkurransen allerede her, må slik godkjenning bekreftes før studenten kan meldes til undervisning og eksamen.
- c. Prøvingen i emnet består i
  - i. en skriftlig del og en muntlig del, alternativt kan en av delene være obligatorisk arbeidskrav [eller noe annet: Emneansvarlig?!]
eller
  - ii. bekreftelse [form/innhold må beskrives!] på deltakelse i konkurransen på [beskrives!] nivå.

Vurderingsuttrykk: Bestått/Ikke bestått.

4. JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced

- a. Emnet er på 5 studiepoeng.
- b. Prøvingsform: Nærmere angitte dokumenter fra konkurransen forelegges emneansvarlig for vurdering. Eventuelt suppleres med muntlig prøving.
Vurderingsuttrykk: Bestått/Ikke bestått.

5. JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse

- a. Emnet er på 10 studiepoeng
- b. «Opptak» ved at studenten søker om å bli meldt opp til undervisning og vurdering i emnet.
  - i. Det kreves bekreftelse på at laget har gått videre til nasjonal konkurranse.
  - ii. Eventuelle uoverensstemmelser med hensyn til fristene for oppmelding hos oss, må repareres ved at studentene får bli meldt til emnet her utenfor ordinære frister.
- c. Prøvingen i emnet består i
  - i. en skriftlig del og en muntlig del, alternativt kan en av delene være obligatorisk arbeidskrav [eller noe annet: Emneansvarlig?!]
eller
  - ii. bekreftelse [form/innhold må beskrives!] på deltakelse i konkurransen på nasjonalt nivå.

Vurderingsuttrykk: Bestått/Ikke bestått.

Utvikling av fullstendige emnebeskrivelser

Vi foreslår at Studieutvalget får fullmakt til å godkjenne fullstendige emnebeskrivelser for de fem emnene innenfor de rammene som er presentert her. I utfyllingen av emnebeskrivelsene vil Studieutvalget i stor grad kunne anvende det arbeidet som ble gjort i forkant av SU sak 81/18, hvor det ble gjort en grundig jobb i samarbeid mellom de emneansvarlige og daværende studiedekan (Fredriksen).

Følgende forslag til emnebeskrivelse var der satt inn:

Emneansvarlige: Professor Christian Franklin og Professor Terje Einarsen

Studiepoeng: 10-15

Mål og innhold:

Studenter som deltar i en prosedyrekonkurranse kan søke om å få godkjent deltagelsen som et valgemne.

Godskriving av valgemnet forutsetter at deltakelse på forhånd er godkjent av de kursansvarlige, samt bestått prøving.

Det gis 10 studiepoeng for deltagelse i finalerunden av Den nasjonale prosedyrekonkurransen.

Deltagelse i andre forhåndsgodkjente prosedyrekonkurranser (f.eks. European Law Moot Court, Jessup International Law Moot Court, ICC Moot Court el.l.) vil kunne gi inntil 15 studiepoeng, avhengig av prosedyrekonkurransens størrelse og omfang, oppgavens vanskelighetsgrad og hvor langt man kommer i konkurransen. Antall studiepoeng avklares av de kursansvarlige i forbindelse med forhåndsgodkjenningen.

Forhåndsgodkjenning kan søkes for deltakelse i både nasjonale og internasjonale prosedyrekonkurranser, samt for deltakelse i kvalifiseringsrunder til enkelte internasjonale konkurranser (f.eks. European Law Moot Court, Jessup International Law Moot Court, ICC Moot Court el.l.).

Lokale konkurranser, herunder kvalifisering til nasjonale konkurranser, vil normalt ikke kunne godkjennes.

Opptak:

Det vises til påmelding/kvalifisering for den enkelte konkurranse, samt kravet om forhåndsgodkjent søknad for deltagelse.

Læringsmål

Etter at kurset er gjennomført forventes studenten å ha følgende læringsutbytte:

Kunnskaper:

- *Fordypet faglig kunnskap på de rettsområdene den enkelte prosedyrekonkurransen dekker*
- *Innsikt og trening i utarbeiding av prosesskriv, «briefs» m.m.*
- *Innsikt og trening i muntlig prosedyreteknikk*

Ferdigheter:

Studenten kan

- *finne frem til, identifisere, systematisere og formulere avanserte rettslige problemstillinger og argumenter både skriftlig og muntlig*
- *foreta en selvstendig analyse av avanserte rettslige problemstillinger på en grundig, helhetlig og kritisk måte*
- *utarbeide prosesskriv, «briefs» m.m.*
- *gjennomføre muntlig innlegg i forbindelse med en hovedforhandling*

Generell kompetanse:

Studenten kan

- *tilegne seg nye kunnskaper av rettslig karakter, både selvstendig og i gruppesamarbeid*
- *drøfte juridiske spørsmål som må avgjøres på bakgrunn av både lovfestede som ulovfestede rettskilder, og har en metodisk forståelse for særlige argumentasjonsmåter som ulike rettskilder forutsetter*
- *formidle juridiske analyser og konklusjoner, både skriftlig og muntlig*
- *presentere og argumentere for egne juridiske vurderinger og konklusjoner*

Undervisning:

Utvelgelse for deltakelse i prosedyrekonkurranser foretas som hovedregel av arrangøren av prosedyrekonkurransen, uavhengig av fakultetet.

Veiledning og undervisning fra fakultetet vil avklares av de kursansvarlige i forbindelse med forhåndsgodkjenningen, og omfanget av denne vil kunne variere fra en prosedyrekonkurranse til en annen.

Vurderingsformer:

Prøvingsformen avklares på forhånd av de kursansvarlige i forbindelse med godkjenning av deltakelse, og vil som hovedregel bestå av både en skriftlig og en muntlig del.

Til den skriftlige delen, vil studenter vanligvis bli bedt om å innlevere et prosesskriv, bearbeidet prosedyremanus el.l. til godkjenning av de kursansvarlige.

Den muntlige prøvingen vil normalt bestå ved at studenten fremviser diplom el.l. som bekrefter at vedkommende har prosedert i konkurransen som er forhåndsgodkjent. Alternative muntlige prøvingsformer (f.eks. prosedyre for en intern dommerpanel) vil kunne benyttes ved behov.

Det gis normalt bestått/ikke bestått på kurset.

Eksamensmelding og uttelling må skje senest semesteret etter at den aktuelle prosedyrekonkurransen er avsluttet for kandidatenes vedkommende.

Emnebeskrivelsene for de nye emnene utarbeides med utgangspunkt i dette forslaget, og i samarbeid mellom emneansvarlige, studiedekan og studieadministrasjon.

Forslag til vedtak

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret:

1. Følgende emner opprettes med virkning fra H20:
  - a. JUS 330-A-a EEA Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng.
  - b. JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
  - c. JUS330 B-a ICL Moot Court Preliminary – 10 studiepoeng
  - d. JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced – 5 studiepoeng
  - e. JUS330-C NPK Nasjonal deltakelse – 10 studiepoeng
2. Fra samme tidspunkt termineres JUS330 Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurransen.
3. Studieutvalget får fullmakt til å godkjenne emnebeskrivelser etter de linjer som skisseres i notatet.
4. Fakultetsstyret stiller garanti kr. 50.000 per konkurranse for dekning av reise og opphold til deltakelse i JUS330-A-b EEA Moot Court Advanced, JUS330 B-b ICL Moot Court Advanced og Nasjonal Prosedyrekonkurransen.

[Tilbake til saklisten](#)

Nedlegging av JUS288-2-A International Criminal Law og oppretting av JUS3523 International Criminal Law

I sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022 vedtok fakultetsstyret ny modell for engelskspråklege emne ved fakultetet der dei engelskspråklege emna som hovudregel skal finnast i to variantar med ulike emnkodar: Den eine versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre versjonen av emnet skal ha læringsutbyteskildring i samsvar med masternivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

International Criminal Law vart i sak 76/22 føreslått som eit emne på både bachelornivå og masternivå. Som studieutvalet vart orientert om i sak 7/23, har ein i det vidare arbeidet med omlegging til ny modell for engelske emne likevel kome fram til at det for dette emnet bør gjerast unntak frå hovudmodellen, og at International Criminal Law i staden berre blir tilbydd i ein versjon på masternivå. Grunngevinga vert sitert frå sak 7/23:

Dette har to årsaker: For det første at studentene forventes å ha forkunnskaper innen strafferett, noe som for de norske studentene betyr at emnet kun kan tas som del av 5. studieår og altså på masternivå. Og for det andre at emneansvarlig ønsker at det skal være et begrenset antall plasser i emnet. En slik antallsbegrensning vil være langt enklere å administrere og håndheve for ett emne, enn på tvers av to emner med i hovedsak felles undervisning.

Utan omlegging til to versjonar på to ulike nivå, er det i den vedlagde emneskildringa berre gjort mindre endringar samanlikna med eksisterande emne. Eksisterande emne blir likevel føreslått nedlagt og nytt oppretta, slik at emnekoden vil bli i samsvar med dei andre emnekodane på valbare emne. Emneskildringa som ligg ved, er utarbeidd av emneansvarleg Terje Einarsen.

I den vedlagte emneskildringa er studierettane Særskilt valgemne juss (JUSVALG) og poststudierett (POST-MAJUR) tekne bort. Det er fordi emnet har eit avgrensa tal plassar, og det vert difor berre tilbydd til studentar som er tekne opp på masterprogramma i rettsvitskap og til innreisande utvekslingsstudentar. Emnet har ikkje vore del av JUSVALG-opptaket dei seinare åra, men emneskildringa har ikkje tidlegare blitt oppdatert i samsvar med dette.

Grunna forskingsfri vil dette emnet ikkje bli undervist studieåret 2023/2024, men vil i staden bli tilbydd frå hausten 2024. Litteraturlista vil bli lagt fram for godkjenning på eit seinare tidspunkt, innan fristane for haustsemesteret 2024.

Overgangsordning og tal på eksamensforsøk

§3-2-4 i Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiB-forskrifta) seier: «Ved nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner skal vedtaksorganet fastsette overgangstid for undervisning og vurdering. Studenter som er tatt opp til studieprogram som vedtas nedlagt, har rett til å fullføre dette i samsvar med vedtak om overgangstid. Ved nedlegging av emner skal det normalt avholdes vurdering i emnet i ett eller to påfølgende semestre etter siste undervisningssemester.»

I dei andre sakene om nedlegging og oppretting av emne, har studentar som treng å gjennomføra vurdering i gamalt emne i staden blitt viste til å avlegga eksamen i nytt emne fordi emna er

tilstrekkeleg like. I dette tilfellet, der nytt emne ikkje skal undervisast komande studieår, vil det i staden måtta avholdast ekstra eksamenar i JUS288-2-A dersom det etter vårsemesteret 2023 er studentar som har rett på kontinuasjonseksamen i emnet.

§ 6-8-1 i UiB-forskrifta seier følgjande om antall vurderingsforsøk: «Ved Universitetet i Bergen gjelder det ordinært en øvre grense på tre vurderingsforsøk for det enkelte emne. Begrensningen i antallet vurderingsforsøk gjelder også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning. I medhald av dette gjeld at studentar har tre vurderingsforsøk samla både for det gamle emnet JUS288-2-A og det nye emnet.

SU uttalar:

Studieutvalet oppfordrar fakultetsstyret til å leggja ned emnet JUS288-2-A International Criminal Law etter studieåret 2022/2023 og i staden oppretta JUS3523 International Criminal Law som skal undervisast første gong haustsemesteret 2024, og til å vedta overgangsordning og tal på vurderingsforsøk som skildra.

Vedlegg: Emneskildring for JUS3523 International Criminal Law – Master

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS3523 International Criminal Law - Master

ECTS Credits

10 ECTS Credits

Level of Study

Master

Full-time/Part-time

Full time

Teaching semester

Autumn

Place of Instruction

Faculty of Law, University of Bergen

Objectives and Content

This course provides an opportunity to better understand the contemporary legal frameworks for the prosecution of the most serious crimes, including the crime of aggression, war crimes, crimes against humanity, and genocide, for which a person today may be directly responsible under international law.

International criminal law (ICL) is a sub-discipline of public international law, historically rooted in the international and national transitional justice cases (including the famous Nuremberg Judgment) effected in the aftermath of World War II. The Charter of the United Nations (1945), the Nuremberg Principles (1946), and the Universal Declaration of Human Rights (1948), jointly created a new paradigm of international law. The 1949 Geneva Conventions on rights and obligations towards society, civilians, and prisoners of war, during occupation and armed conflict, complemented this framework. In particular, the individual person was now seen as a possible subject for legal rights and criminal liability directly under international law. Apart from the Genocide Convention (1948), further ICL-developments were for several decades subdued by the Cold War. Since the establishment of the Yugoslavia and Rwanda tribunals in 1993 and 1994 respectively, and the International Criminal Court (ICC) in 1998, ICL has developed immensely. Yet there are important methodological, institutional, and political constraints on the functioning and further developments of ICL. The current international law under the Rome Statute of the ICC is central to this course.

The course revisits the history of international criminal courts, before discussing the institutional, normative, and political context as well as the special nature of the crimes in question. This includes their sometimes-uncertain identification or legal basis for possibly emerging new international crimes. Do all these crimes have any common features? How do they differ from other crimes? Is ICL basically a response to mass crimes committed by and through organized power structures like states, military organizations, and other especially powerful entities? Should terrorism, piracy, torture, and certain other crimes also become part of ICL, or does ICL only concern the so-called «core crimes», such as war crimes, crimes against humanity and genocide? Why has it been so difficult to prosecute crimes of aggression since Nuremberg? What is the role of the legality principle in this field of law from the Nuremberg judgment to contemporary ICL?

After introducing such broader issues and perspectives the course moves on to a more detailed analysis of the substantive crime elements. It focuses specifically on the objective structures and the required mental element of the core universal crime categories: «the crime of aggression», «war crimes», «crimes against humanity» and «genocide». The course will also discuss different ways of perpetrating and participating in universal crimes, and hence the need for extended criminal liability through various legal «modes of participation». Personal and structural circumstances excluding liability will also be covered, as will the basic principles of fair international criminal trials.

Since enforcement of criminal liability may also take place in domestic jurisdictions, the course will discuss the legal principles of domestic jurisdiction applicable to universal crimes prosecution (territorial jurisdiction, nationality jurisdiction, etc.). The course may to some extent discuss other subjects, such as the duty of a state to extradite offenders or prosecute such crimes, cooperation with the ICC, and possible limitations on domestic prosecution and trials (amnesties, statute of limitations, and immunities). The course includes discussion and assessment of the potential and limitations of international criminal justice.

Learning Outcomes

Knowledge

The course provides for good knowledge of the basic features of international criminal law (ICL), its historical development and the current law under the Rome Statute of the International Criminal Court (ICC). The course should enable students to understand the mechanism of international criminal law (ICL) and its key concepts. It should make students aware of important legal issues and current challenges pertaining to contemporary ICL.

Skills

The course should enable students to solve concrete legal problems relating to the interpretation and application of core substantive law and related legal principles, by presenting legal arguments in a balanced, methodologically sound, and reasoned way.

General competence

The course should enable students to acquire an independent knowledgebase for analyzing and discussing legal issues within ICL. It should also provide a sound basis for pursuing further advanced studies of ICL and for doing practical work within this field pending additional professional training – internationally or domestically.

Required Previous Knowledge

Three years of law studies, including criminal law.

Recommended Previous Knowledge

Good level of English language

Credit Reduction due to Course Overlap

Combined with the former course JUS288-2-A International Criminal Law, this course will generate no new credits.

The course combines successfully with JUS2307 Introduction to European Human Rights Law, JUS2306 Fair Trials in Europe, JUS2313/JUS3513 Human Rights and Welfare Policies, JUS2318/JUS3518 Law of Armed Conflict, and JUS2311/JUS3511 International Climate Law

Access to the Course

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year master programme in law
- Admitted to the two-year master programme in law
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course

The number of students which can be admitted to the course is limited to 64. Of the 64 places, 32 are initially reserved for students from the two-year and five-year master programme in law (MAJUR, MAJUR-2), while 32 places are initially reserved to international exchange students at the Faculty of Law. The places within either of these two groups may be increased if there are less than 32 applicants in the other group.

If the number of applicants exceeds capacity, admission will be decided by way of lottery within each category of students.

Teaching and learning methods

Lectures and seminars

Teaching Methods and Extent of Organized Teaching

Lectures and seminars

Compulsory Assignments and Attendance

None

Forms of Assessment

Four-hour digital school exam.

Information about digital examination can be found here:

<http://www.uib.no/en/education/87471/digital-examination>

Exam language:

- Question paper: English
- Answer paper: English

Examination Support Material

Support materials allowed during school exam

See section 3-5 of the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen.

In addition: Compendium of Legal Texts for Lectures and Exam supplied by the Faculty of Law

Special regulations about dictionaries

- According to the Regulations for Studies, one dictionary is permitted support material during the examination. Bilingual dictionaries containing for example both Norwegian-English and English-Norwegian are considered as one dictionary.

- Bilingual dictionaries to/from the same two languages - for example Norwegian-English/English-Norwegian - in two different volumes are also considered as one dictionary (irrespective of publisher or edition).
- Dictionaries as described above cannot be combined with any other types of dictionaries.
- Any kind of combination which makes up more than two physical volumes is forbidden.

Grading Scale

A - E for passed, F for failed.

Assessment Semester

Autumn

Course Evaluation

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law

Course Coordinator

Professor Terje Einarsen.

[Tilbake til sakslisten](#)

Endring av gjeldande krav til studierett i dei engelskspråklege valfrie emna på bachelornivå

I sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022 vedtok fakultetsstyret ny modell for engelskspråklege emne ved fakultetet der dei engelskspråklege emna som hovudregel skal finnast i to variantar med ulike emnekodar: Den eine versjonen med læringsutbyteskildring i samsvar med bachelornivået i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og den andre med læringsutbyteskildring i samsvar med masternivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Som oppfølging av dette vedtaket har studieutvalet i kvart møte frå november 2022 og ut vårsemesteret 2023 handsama framlegg til nye emneskildringar for engelskspråklege emne, og tilrådd fakultetsstyret å oppretta emna.

Etter kvart som arbeidet med dei nye emna har skride fram, har det blitt tydeleg at det kan vera grunn til å endra eitt punkt i emneskildringa for alle dei til saman 24 engelskspråklege emna på bachelornivå som no enten alt er oppretta, eller som blir lagt fram for studieutvalet og fakultetsstyret i junimøta. Dette gjeld kravet til studierett, altså kven som skal ha tilgang til emna.

Emna på bachelornivå er oppretta med følgjande informasjon under overskrifta Krav til studierett/Access to the course:

The course is available for the following students:

- *Admitted to the five-year master programme in law*
- *Granted admission to elective courses at the Faculty of Law*
- *Exchange students at the Faculty of Law*

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course.

Det blir med dette gjort framlegg om at punktet "Granted admission to elective courses at the Faculty of Law" blir teke bort frå emneskildringane for dei engelskspråklege bacheloremna, og at studieretten «særskilt valgemne juss»/"JUSVALG" dermed ikkje gjev tilgang til nokon av dei valfrie emna på 3. studieår. Dei tre norske valfrie emna på 3. studieår er alle oppretta berre med tilgang for studentar på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap.

Om studieretten "særskilt valgemne juss" - JUSVALG

Dei valfrie emna i masterstudiet i rettsvitenskap, som til no berre har eksistert på 5. studieår, blir ikkje tilbydd berre til studentar som er tekne opp til enten femårig eller toårig masterprogram i rettsvitenskap, men òg til jusstudentar som har fullført studiet (studentar på studieretten POST-MAJUR), innreisande utvekslingsstudentar til fakultetet (studentar på studieretten INTL-JUS), og studentar som søker opptak til særskilt studierett til spesialemne (studieretten JUSVALG).

Juristar som ønskjer tilleggstudium, ytterlegare spesialisering etter fullført grad, eller jussstudentar frå UiO eller UiT som ønskjer å ta emne som blir tilbydde ved UiB, og få desse godkjende som del av graden sin frå UiO eller UiT, bachelorkandidatar i rettsvitenskap eller andre som oppfyller opptakskrava kan søke om opptak til spesialemna (enkeltemne) ved at dei søker og blir tildelt studieretten særskilt valgemne juss. Etter modell av dagens praksis for å gje opptak til dei valfrie emna til andre enn dei ordinære studentane våre, vart "særskilt valgemne juss" først inkludert også på bacheloremna. Vi har sidan innsett at dette, på grunn av faglege omsyn, bør endrast.

Ei av årsakene til at vi har innført ny modell for dei engelske emna, er at studentar på bachelornivå skal bli prøvde saman med studentar på bachelornivå, og studentar på masternivå skal blir prøvde saman med studentar på masternivå, og med forventningar til læringsutbyte tilpassa nivået studenten er på.

Dersom ein får tilgang til emna både på bachelornivå og masternivå gjennom studieretten særskilt valgemne juss, kan ein sjå for seg at personar med mastergrad som ønskjer vidareutdanning, vel enklaste løysing, og søker opptak til bacheloremnet i staden for til masteremnet, i dei tilfella der emnet finst i to variantar. Vi kan ikkje hindra dette dersom bacheloremna er tilgjengelege gjennom denne studieretten.

Eit scenario som skildra over, vil gjera at vi får ei mindre homogen studentgruppe på bacheloremna, noko som kan gjera det utfordrande eller umogleg å sikra at studentane blir prøvde og vurderte på ein upartisk og betryggande måte (jf. Universitets- og høgskulelova §3-9-1). Fakultetet har reglar om at studentar på masterprogrammet i rettsvitenskap berre kan gjenta eksamenar frå studieåret eitt år under det studieåret studenten sjølv er på fordi fakultetet ikkje kan sjå at plikta til å sørge for at studentane blir prøvde på ein fagleg betryggande måte dersom vidarekomne studentar får gjennomføra frivillig gjentak på lik line med studentar på eit langt tidlegare stadium i studiet. Til dømes kan ikkje ein student gjenta emne på 1. studieår etter at studenten sjølv har teke til på 3. studieår. Sjølv om det i dette tilfellet ikkje dreier seg om gjentak, er det ikkje tvil om at det kan opplevast sær urettvist, og heller ikkje vera særleg fagleg betryggande prøving, dersom studentar som har studert juss i 2 år¹², blir prøvde saman med studentar som har studert i langt fleire år, eller som til og med har oppnådd ein mastergrad i rettsvitenskap, og som har fått tilgang til emnet gjennom studieretten "særskilt valgemne juss".

I tillegg kjem at vi ved innføringa av ny modell for engelske emne får ei nær dobling av emneporteføljen, der studieadministrasjonen, som allereie er pressa på ressursar, skal administrera langt fleire emne, og utan denne føreslåtte endringa, i tillegg handtera eit lokalt opptak med langt fleire emne enn tidlegare. Ved å ta bort desse emna frå opptaket til særskilt valgemne juss, vil det bli færre emne å handtera i opptaket, og studentgruppa på emna vil bli eitt hakk meir homogen og dermed noko lettare å administrera.

Om opptak til valfrie emne på 5. studieår

Til no har opptakskravet (forkunnskapskravet) til langt dei fleste emna på 5. studieår vore tre års høgare utdanning. Nokre få emne har tre års jussutdanning. Dette har til no gjeldt både norske og engelske emne. Dette betyr at også personar med annan fagbakgrunn enn juss kan ta dei valfrie emna ved fakultetet gjennom studieretten særskilt valgemne juss. I samband med omlegginga av dei engelske emna har ein justert dette til at det i dei engelske emna vert stilt forkunnskapskrav to års jussutdanning for dei engelskspråklege emna på bachelornivå, og tre års jussutdanning for dei engelskspråklege emna på masternivå.

Det blir ikkje i denne omgang gjort framlegg om å endra kravet til forkunnskapar og praksisen for å gje opptak til dei norskspråklege valfrie emna på 5. studieår gjennom særskilt studierett for spesialemne. Kva for studentgrupper som skal ha tilgang til desse, og kva for forkunnskapskrav som skal stillast for å kunna ta desse, vil vurderast i samband med den planlagde omlegging av 5. studieår frå og med studieåret 2025/2026.

---

¹² Dette er forkunnskapskravet som er oppstilt for dei engelskspråklege emna på bachelornivå.

Framlegg til vedtak:

Studieretten særskilt studierett til spesialemne gjev ikkje tilgang til valfrie emne på 3. studieår av masterprogrammet i rettsvitenskap. Emneskildringane for engelske emne på bachelornivå blir endra ved at *Granted admission to elective courses at the Faculty of Law* under overskrifta *Krav til studierett/Access to the course* blir teke bort.

INTØ 240523

[Tilbake til saklisten](#)

SØKNADER OM FORSKNINGSTERMIN 2023

1. Innledning.

Det er kommet inn i alt 5 søknader om forskningstermin. Disse fordeler seg slik:

Søker	Omsøkt periode	Datoer	Varighet
Hans Fredrik Marthinussen	V25 og H25	01.01.25 til 31.12.25	12 mnd
Magne Strandberg	V24 og H24	01.04.24 – 31.12.24	9 mnd
Erling Johannes Husabø	H24 og V25	01.07.24 - 30.06.25	12 mnd
Jørgen Aall	V25	01.01.25 – 30.06.25	6 mnd
Berte Elen Konow	V24	01.01.24 – 30.06.24	6 mnd

Søknadene utgjør til sammen 45 mnd og det tilsvarer 3,75 årsverk.

Dersom vi tar utgangspunkt i at fakultetet per juni 2023 har 48,5 årsverk med opptjeningsrettigheter i den omsøkte perioden (tilsatte i faste stillinger som professor/førsteamanuensis, inkludert medlemmer i dekanatet), vil et normalt uttak av forskningstermin tilsvare ca 7 årsverk pr år. Søknadene som er innkommet, ligger dermed langt under det nivå som fakultetet må regne som et normalt uttak.

Av [Retningslinjer for tildeling av forskningstermin og særlig tidsordning for FoU-tiltak](#), fastsatt av Universitetsstyret: 28.04.16 fremgår bl.a.

- at alle fast tilsatte i vitenskapelig stilling har rett til ett års forskningstermin etter 6 års tjeneste (72 måneders opptjening) eller 1/2 år etter 3 års tjeneste (36 måneders opptjening).
- at når særlige hensyn tilsier det kan det søkes om og innvilges kortere forskningstermin, med tilsvarende avkortning i opptjeningstiden.
- at etter avviklet forskningstermin starter ny opptjeningsperiode.
- at dersom terminen ikke avvikles umiddelbart etter fullført opptjening, kan fakultetene innvilge utsettelse. Utsettelsestiden skal da regnes med i neste opptjeningsperiode, men ikke ut over 4 semestre.
- at forskningsterminen skal avvikles i samsvar med formålet for ordningen. Som hovedregel skal terminen gjennomføres i sammenheng for den opptjente periode.
- at retten til forskningstermin er betinget av at den tilsatte legger fram en tilfredsstillende plan for den forskning som det tas sikte på å utføre i forskningsterminen

- at tildeling av forskningstermin beror på en faglig vurdering og at tildeling normalt er avhengig av at tilfredsstillende vikarordning kan etableres
- at tildeling av forskningstermin kan begrenses av undervisningsmessige grunner
- at den som har forskningstermin har plikt til å konsentrere sin arbeidsinnsats om de(t) forskningsprosjekt(er) som danner grunnlaget for søknaden om forskningstermin
- at det ikke er adgang til å påta seg arbeide, oppdrag, undervisning, eksamen, veiledning verv eller annet som kan hindre eller sinke konsentrasjonen om forskningsoppgavene uten etter samtykke fra institutt/fakultetet

Det vises videre til gjeldende lokale retningslinjer som ble vedtatt i styresak 18/62:

- Da prioritering av søknader skal foretas på bakgrunn av undervisningsmessige hensyn, vil søknadene først behandles i Studieutvalget før de går til Forskningsutvalget. Endelig vedtak skjer i Fakultetsstyret.
- Søkere må ha en saldo i undervisningsregnskapet som er i balanse eller er positiv ved siste årsskifte før søknaden.
- Man vil kunne få opptjeningstid ved ledelse av større forskningsprosjekter hvor prosjektleder har begrenset med egen forskningstid i prosjektet. Vurdering av prosjektets størrelse knytter seg til størrelse på forskningsmidler og antall deltakere som skal administreres.
- Frikjøp fra undervisning vil føre til tilsvarende økte krav til opptjeningstid.
- Det er mulig å søke om oppdelt forskningstermin (f.eks to vårsemestere), dersom undervisningsmessige hensyn tilsier at dette er den beste løsningen.
- Under terminen bør undervisning så langt som mulig unngås for å kunne oppfylle formålet om å kunne fordype seg uforstyrret om egen forskning i en lengre tidsperiode.
- Det forutsettes at man under forskningsterminen fortsetter veiledning av stipendiater som skriver doktorgradsavhandling (som godskrives i undervisningsregnskapet).
- Resultatrapport skal skrives etter fullført forskningstermin. Denne skal sendes til Forskningsutvalget, og legges ved neste søknad om forskningstermin. Resultatene som ble oppnådd i den forrige forskningsterminen vektlegges i prioriteringen av den nye søknaden.

I henhold til det sentrale regelverket skal instituttet lage en innstilling over innkomne søknader. For det juridiske fakultet, er det FU som har denne rollen. Dersom det er flere søknader enn det er mulig å tildele på grunn av fakultetets undervisningsbehov, skal det foretas en prioritering med grunnlag i innstillingen.

Nedenfor følger en gjengivelse av de ulike søknadene, samt en behandling av spørsmålet om vilkåret om tilstrekkelig opptjening er oppfylt. Som det vil fremgå legges det til grunn at alle søkerne fyller de formelle kravene for opptjening av forskningstermin.

2. Nærmere om søknadene som er til behandling:

Hans Fredrik Marthinussen har søkt om 12 mnd forskningstermin for perioden 01.01.25 til 31.12.25.

Marthinussen har 72 mnd opptjening og tilfredsstillende derfor grunnvilkåret om 12 mnd forskningstermin.

Marthinussen hadde forrige forskningstermin i 12 mnd 01.01.18 - 31.12.18 og det foreligger rapport fra denne. Marthinussen har positiv saldo i undervisningsregnskapet pr 01.01.23. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo.

Marthinussen vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen.

Marthinussen har følgende planer for forskningsterminen:

«Hovedprosjektet under forskningsterminen er å skrive om læreboken min "Tredjemannsproblemene" til en lærebok som dekker hele fagfeltet. Per i dag er det en fagmetodebok som supplerer øvrig litteratur på feltet, og forutsetter at man leser andre bøker først, for å lære seg hovedlinjene i faget. Målet nå er å skrive et helhetlig verk som ivaretar det opprinnelige formålet - et fokus på metode og argumentasjonsmønstre - men der også samtlige læringskrav for faget dekkes av denne boken. Lilleholts Allmenn formuerett begynner å bli gammel og utdatert på mange punkter, og den vil ikke komme i nye utgaver. Falkanger/Falkanger Tingsrett er blitt altfor omfattende, og det er ingen andre gode fremstillinger om kan brukes per i dag. Det er riktignok nye læreverker på vei, men det er usikkert hvordan de blir i endelig form, og jeg vil prioritere å skrive dette selv.

I tillegg har jeg etter hvert opparbeidet meg et ikke ubetydelig omfang av tekster som er halvferdige artikler om ulike tema, som jeg har jobbet med i en eller annen sammenheng. Siktemålet er å få skrevet ut en del av disse til fullverdige publikasjoner. Det dreier seg om tema jeg har utredet for banker (kravene til tinglysning av overdragelse av elektroniske panteretter og betydningen for bankenes boligkredittforetak), noe jeg har skrevet til et bokprosjekt som ikke ble noe av (om ordensregler i grunnskolen), tema på en obligatorisk kursoppgave da vi testet ut teorioppgaver over flere dager under pandemien (samtidig tinglysning og prioritet). I tillegg har jeg et ønske om å publisere to arbeider på engelsk. Det mest nærliggende og realistiske er "accessoriness of mortgages" som jeg har begynt på og der jeg sikter til utgivelse i European Journal of Property Law, og om jeg får tid, har jeg tenkt å skrive på noe om tinglysningssystemene i Europa.

Til slutt har jeg et ønske om å gi ut en skikkelig oppgavesamling, basert på ulike oppgaver jeg har gitt til studentene opp gjennom årene - eksamensoppgaver ved flere institusjoner, obligatoriske kursoppgaver, annet, med fyldige kommentarer (langt utover hva sensorveiledningene vanligvis gir). Jeg tror en slik oppgavesamling kan være av stor nytte.

Jeg har med andre ord planlagt en forskningstermin der jeg har ett hovedprosjekt, men også mange små, og der tanken er å bruke en undervisningsfri flate til å kunne få ut mange ting som krever litt tidsflater og som dermed har blitt liggende som halvferdige prosjekter eller bare ideer.»

Marthinussen redegjør slik for sine undervisnings- og veiledningsforpliktelser:

«Det vesentlige behovet er å ha en erstatter som kursansvarlig for formuerettsfaget. Nå har både Berte-Elen Konow (sammen med meg frem til hun ble prodekan) og Hilde Hauge

(alene i 2017-2018 da jeg var inhabil ett år som følge av nær familie på kurset + forskningstermin 2018) erfaring som kursansvarlig, og dessuten har Roger Stelander Magnussen vært inne som medansvarlig de siste årene, og han bør være godt rustet til å ha hovedansvaret, ev. i samarbeid med Hauge eller Konow. Dette bør kartlegges og avklares tidlig, da bør det ikke skape store problemer. Magnussen er svært godt oppdatert på dagens kurs som emneansvarlig sammen med meg.

Jeg har veilederansvar for Vilde Vrålid, med forventet innlevering tidlig i 2026. Det er ikke forsvarlig med en annen løsning enn at jeg veileder henne som planlagt også under forskningsterminen, og jeg ser ikke at det skal kunne skape problemer med den planen jeg har lagt.»

Magne Strandberg har søkt om 9 måneders forskningstermin for perioden 01.04.24 – 31.12.24.

Han vil ha opptjening frem til oppstart av eventuelle forskningstermin på 63 måneder og tilfredsstillende derfor dette kravet om 9 mnd opptjeningstid ved uttak av 9 mnd forskningstermin.

Strandberg hadde sist forskningstermin 01.01.18-31.12.18. Strandberg har positiv saldo på undervisningsregnskapet pr 01.01.23. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo.

Strandberg vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen.

Strandberg har følgende planer for forskningsterminen:

«Jeg ønsker å bruke forskningsterminen på tre delvis overlappende prosjekter, alle innenfor feltet sivilprosess:

1) I løpet av 2024 skal jeg etter planen redigere en bok med tittelen "Access to Evidence in Europe". Temaet tilsvarende det som i norsk sivilprosess kalles edisjonsplikt og bevissikring utenfor rettsak samt til en viss grad sannhets- og opplysningsplikten. Boken vil gi en oversikt over slike regler i Europa, da både i de enkelte nasjonalstater og i EU-retten, og redaktørene vil gi en sammenligning av de ulike regelsettene. Boken vil bli redigert sammen med to europeiske professorer, en tysk og en spansk, og jeg kan selvsagt opplyse deres navn dersom det er nødvendig. Boken kommer sannsynligvis til å bli gitt ut på Edward Elgar forlag. Vi kommer til å utarbeide planen for boken høsten 2023 og så vil det meste av arbeidet gjøres i 2024. Trolig kommer det til å bli arrangert et seminar i Bergen i løpet av 2024 der bidragsyterne til boken blir invitert til å delta sammen med medlemmene av forskergruppen her på fakultetet. Som redaktør kommer jeg til å skrive innledning, avslutning og komparative betraktninger enten i avslutningen eller i et eget kapittel. Jeg kommer dessuten trolig til å skrive minst ett kapittel i boken, da gjerne kapitlet om norsk eller nordisk rett.

2) I løpet av 2024 har jeg ambisjoner om å få jobbet videre med, og forhåpentligvis få publisert, et manus om adgangen til å inngå avtaler om prosessuelle forhold i norsk sivilprosess. Jeg begynte på dette prosjektet før jeg høsten 2019 tiltrådte som studiedekan.

Jeg har innhentet mye kilder om temaet og har påbegynt et manus som jeg håper å få skrevet videre på i løpet av 2024.

3) Sammen med Camilla Bernt og Anna Nylund, har jeg ansvar for en søknad som Forskergruppen i sivilprosess nylig fikk tilslag på hos Norges Forskningsråd. Prosjektet har tittelen "Konfliktløsning på grunnplanet", og skal dreie seg om forholdet mellom domstolene og ulike organer for alternativ tvisteløsning. I prosjektet vil det være flere aktiviteter i løpet av 2024, noe jeg planlegger å bruke deler av min forskningstid til. Det vil avholdes ett eller flere seminarer og muligens vil vi også ta sikte på å publisere en tekst eller to.

Jeg har planer om å ha Bergen som base gjennom hele 2024, men jeg kommer antagelig til å reise på ett eller to forskningsopphold. Vi har midler til dette under prosjektet "Konfliktløsning på grunnplanet", og jeg har uformelt vært i kontakt med kolleger i Tyskland og Spania om å gjennomføre forskningsopphold der.»

Strandberg redegjør slik for sine undervisnings- og veiledningsforpliktelser:

«Det meste av min undervisning tas ut i emnet Rettergang. Vi er der to emneansvarlige (Ørnulf Øyen og meg selv), og vi har gode rutiner for å ta over arbeidsoppgaver for hverandre der det er nødvendig. Ørnulf vil kunne ta alle de oppgavene som hører til emneansvaret for hele 2024, inkludert gjennomføring av eksamen, utsatt prøve og obligatorisk kursoppgave.

Når det gjelder seminarene i sivilprosess, som jeg vanligvis er med på, så har vi i løpet av de siste årene hatt god tilvekst av nye lærere. Det skal ikke være noe problem å gjennomføre seminarene 2024 uten at jeg deltar.

Jeg har til sammen 10 timer forelesning i sivilprosess. Disse forelesningene planlegger jeg å holde forelesningene til tross for forskningstermin. Dersom dette ikke er ønskelig fra fakultetets side, kan vi be andre om å overta dem.

Jeg har for tiden ansvaret for faggruppen for skriving av masteroppgaver i "Sivilprosess og konfliktløsning". Jeg har avtalt med Camilla Bernt at hun tar ansvaret for dette i 2024.

Dersom det ikke skulle la seg gjøre å gjennomføre forskningsterm for vår og høst 2024, ber jeg om å få gjennomføre dette høsten 2024 og våren 2025.»

Erling Johannes Husabø har søkt om forskningstermin i 12 måneder fra 01.07.24-30.06.25.

Ved det omsøkte uttaket av forskningstermin vil han ha 86 mnd opptjening opptjeningstid, og tilfredsstillende derfor kravet om 72 mnd for uttak av 12 mnd forskningstermin.

Husabø hadde sist forskningstermin 01.07.17-30.06.18 og det foreligger rapport fra denne.

Husabø har positiv saldo på undervisningsregnskapet pr 01.01.23. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo.

Husabø vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen, men har også planlagt

«å føreta reiser til dei europeiske landa som vert inkludert i studien, samt til fagmiljø i Berlin og Strasbourg (Europarådet), sjå forskingsplanen.»

Husabø vil søke finansiering «mellom anna frå Meltzer-fondet».

Husabø har fremlagt en [prosjektplan](#) for forskningsterminen. Fra denne planen hitsettes følgende:

«Eit sentralt rettsspørsmål er i kva grad det let seg sameina med menneskerettane å gi styresmaktene rett til å overvaka elektronisk kommunikasjon på denne måten. Det vedkjem særleg retten til respekt for privatliv og kommunikasjon (Grl. § 102 og EMK art. 8), men også t.d. ytringsfridomen (Grl. § 100 og EMK art. 10). For dette spørsmålet er det likevel ikkje berre omfanget av overvakinga som betyr noko. Like viktig er det om overvakinga har ein tydeleg lovheimel, eit legitimt formål og gode prosedyrar for gjennomføring og kontroll.

Erfaringa både frå Norge og andre land tilseier at lovgivingsprosessane er langsame og at lovgivinga heng etter den teknologiske utviklinga. Det kan anten føra til at tenestene avstår frå å bruka nye, nyttige verktøy, eller at dei tek slike i bruk på eit tvilsamt juridisk grunnlag. Eit viktig samfunnsspørsmål er difor korleis lovgivar kan utvikla lovreglar som gir oppdaterte, tydelege og trygge rammer for den elektroniske overvakinga som våre folkevalde meiner tryggingstenestene bør kunna utføra. Målet for forskningsterminen er gjennom rettsvitenskapleg analyse å bidra til dette.»

I forhold til sine undervisningsoppgaver skriver Husabø følgende:

«Eg har kursansvar for strafferett, JUS 241. Undervisinga går om hausten, men sensur og oppgåvene som kukrsansvarleg er spreidd utover heile året. Eg deler no kursansvaret med Ingun Fornes. Det må skaffast ein annan kursansvarleg i staden for meg for undervisningsåret 24/25 (og evt. vidare). Professor Jørn Jacobsen har tidlegare hatt denne oppgåva, men også andre kollegaer i strafferettsgruppa kan vera aktuelle.

Eg rettleier stipendiatane Haugen og Aarre. Den oppgåva tenkjer eg ikkje å ta "fri" frå i perioden.»

Jørgen Aall har søkt om forskningstermin for 6 måneder fra 1.01.25 til dato 30.06.25.

Ved det omsøkte uttaket av forskningstermin vil han ha 36 mnd opptjening på uttakstidspunktet, og tilfredsstillende derfor kravet om 36 mnd for uttak av 6 mnd.

Jørgen Aall hadde sist forskningstermin 1.07.21 til 31.12.21 og det foreligger rapport fra denne.

Aall har positiv saldo i timeregnskapet pr 01.01.23. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo.

Aall vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen, samt «eventuelt Strasbourg eller engelsk universitet (uavklart)».

Aall har følgende planer for forskningsterminen:

«Planene for forskningsterminen (6 mnd) er som følger:

1) Boken «Rettsstat og menneskerettigheter 2 – Statens plikt til effektiv og betryggende straffeforfølgning», som ble utarbeidet under forrige forskningstermin, er vel mottatt i det norsk/nordisk-språklige miljøet (og den er pensum bla. på UiO og UiT).

Jeg har fått henvendelser fra engelskspråklige miljøer, bl.a. fra en norsk kollega ved et engelsk universitet (prof. Eirik Bjørge, Univ. of Bristol), med oppfordring til lage en «europeisert» versjon på engelsk. Jeg mener dette er en god idé.

Selv om det strukturelt kan bygges på den eksisterende boken, vil prosjektet bli relativt krevende. De krav som følger av EMK vil fortsatt være utgangspunktet. Men når det gjelder kravenes betydning og gjennomføring i konvensjonsstatene, er tanken å skifte perspektiv fra norsk rett til andre (utvalgte) europeiske jurisdiksjoner.

Det er vanskelig å beregne hvor my tid som vil medgå til dette. Jeg regner med å kunne påbegynne arbeidet før forskningsterminen, men sistnevnte vil være nødvendig for å kunne fullføre det.

2) Det er også et annet prosjekt som ligger på tegnebrettet. Skissen har foreløpig følgende tittel: One or more violations. Det dreier som om et – rettslig sett – klassisk spørsmål, nemlig hvorvidt et (potensielt) ansvarlig handlende subjekt ved sin handling (potensielt) blir ansvarlig for krenkelse av én eller flere rettsnormer. Et av de sentrale momentene ved vurderingen er om man ved å anvende bare én regel i tilstrekkelig grad får gitt uttrykk for det bebreidelsesverdige ved handlingen, eller om flere må tas i bruk. Dette er en tematikk man særlig forbinder med strafferetten (konkurrenslæren).

Tematikken gjør seg også gjeldende – med nødvendige tilpasninger – for statsansvaret etter EMK, men det er mitt inntrykk at den er lite utviklet i den sammenheng. EMD viser ofte bare til at det er «no need to» vurdere forholdet også mot andre bestemmelser enn den som er anvendt.

Konkurrens-spørsmål kan melde seg på rettighetssiden (er flere rettigheter involvert?): Dersom myndighetene stanser en demonstrasjon ved å pågripe demonstrantene, ligger det nær å si at det foreligger et inngrep både i den personlige frihet og i forsamlingsfriheten (EMK artiklene 5 og 11). Hvis ikke vilkårene for inngrep i de respektive rettigheter er innfridde, vil det foreligge flere krenkelser.

Konkurrenstematikken gjør seg også gjeldende for så vidt angår vilkårene for inngrep i en rettighet: ta eksempelet med inngrep i demonstrasjonsfriheten ovenfor: Dersom det verken var lovhjemmel for inngrepet eller tilstrekkelig formåls- og nødvendighetsforankring for det, er forholdet mer bebreidelsesverdig enn der det «bare» er eksplisitt lovhjemmel som mangler. I de førstnevnte tilfeller er det naturlig å konkludere med at det foreligger flere krenkende forhold knyttet til den aktuelle rettigheten

Dette er – stikkordmessig – mine foreløpige tanker rundt noe jeg er temmelig sikker på vil kunne utvikles til et interessant grunnforskningsprosjekt vedrørende EMK. Det vil egne seg for publisering i et engelskspråklig tidsskrift (Human Rights Law Review, el.l.). Jeg vil ha nytte av å drøfte det i våre egne forskergrupper (Rettsstat og Strafferett), og også i fora utenlands (Strasbourg oas.)»

Når det gjelder løpende undervisningsoppgaver skriver Aall følgende:

«Jeg har ikke undervisning det aktuelle semesteret.»

Berte-Elen Konow har søkt om forskningstermin for 6 måneder fra 1.01.24 til 30.06.24.

Ved det omsøkte uttaket av forskningstermin vil hun ha 60 mnd opptjening på uttakstidspunktet, og tilfredsstillende derfor kravet om 36 mnd for uttak av 6 mnd.

Konow hadde sist forskningstermin 1.1.18-31.12.18. Hun har avgitt rapport.

Konow har positiv saldo i undervisningsregnskapet pr 01.01.23. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo.

Konow vil tilbringe forskningsterminen « i all hovedsak .... i Bergen. Kanskje en ukes tid i Hamburg (Max Planck) eller i København.»

Konow har følgende planer for forskningsterminen:

«Det er to prosjekter som jeg kommer til å prioritere å arbeide med:

(i) Bærekraft/privatrett/EUs taksonomi: Jeg er bedt om å skrive kommentar til lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer (Gyldendal Rettsdata/Norsk Lokommentar). Denne loven implementerer EUs taksonomiforordning samt den såkalte offentliggjøringsforordningen i norsk rett. Egentlig er det forordningenes bestemmelser som må kommenteres, og det er i seg selv omfattende. Det er mulig at lovkommentaren blir et samarbeid med Elise Johansen (prof ved UiT og partner i W&R).

Men i tillegg har jeg lyst til å skrive en bok som omhandler bærekraft og privatrettslige problemstillinger i et bredere perspektiv enn bare i relasjon til taksonomien. Jeg har lyst å grave i noen utvalgte problemstillinger som dels er av kontraktsrettslig karakter og dels er knyttet til panterett (lånfinansiering), for å få frem hvorvidt de tradisjonelle rettsreglene på området støtter opp under, eller kanskje kan motvirke idealet om en bærekraftig utvikling.

(ii) Bok om internasjonale løsørekjøp. Denne har jeg planlagt lenge, men aldri riktig kommet i gang med. Jeg kommenterer CISG, FNs konvensjon om foreldelse ved løsørekjøp og lov om millomfolkeleg-privatrettslege reglar om lausøyrekjøp i Norsk Lovkommentar. Gyldendal vil gjerne gi ut en bok om internasjonale løsørekjøp der disse tre instrumentene er med og i tillegg også litt om jurisdiksjon (Luganokonvensjonen). I en slik bok vil man kunne forklare en del problemstillinger knyttet til internasjonale kjøp bedre og mer inngående enn det enkeltvis lovkommentarer gir rom for. Boken vil også forklare sammenhengene mellom reglene på en måte som ikke er mulig gjennom lovkommentarene.

Det er i forbindelse med arbeidet med bærekraft og privatrett at jeg evt tar en ukes opphold i København. Jeg har meget god kontakt med Vibe Ulfbeck og Mads Bryde Andersen og har stående invitasjon om å komme dit.

Max Planck-instituttet i Hamburg er et meget bra sted for å sitte i fred og ro og arbeide med problemstillinger knyttet til internasjonale kjøp.

Jeg kommer til å søke Meltzer-midler hvis jeg vurderer det slik at jeg vil prioritere å reise.

Ellers oppdateringer av andre lovkommentarer.»

Når det gjelder løpende undervisningsoppgaver skriver Konow følgende:

«Seminarundervisning JUS 243. Jeg regner med at det er nok personer nå som kan steppe inn for meg. Jeg pleier å ha en dobbeltime forelesning om internasjonale aspekter ved formueretten. Den forelesningen kan jeg nok holde hvis det er ønskelig.

Phd-veiledning av Andreas Slettevold og Chiara Morfea kan jeg fortsette med under forskningsterminen. Jeg kommer til å være svært restriktiv mht å påta meg annen studentveiledning - det får bli i nødsfall hvis det ikke er mulig å finne annen veileder.»

Visedekanens merknader:

Det har innkommet søknader om forskningstermin fra 5 fast vitenskapelig ansatte.

Det er styret for Det juridiske fakultet som har formell kompetanse til å avgjøre søknadene, etter innstilling fra Forskningsutvalget.

Det er en forutsetning at fakultetets undervisningsbehov ikke er til hinder for å innvilge de innkomne søknadene, og det er dette spørsmålet Studieutvalget skal ta stilling til ved sin behandling av søknadene

Det er visedekanens vurdering at fakultetets undervisningsbehov ikke er til hinder for innvilgelse av søknadene.

Saken legges frem med følgende innstilling til

Vedtak:

Studieutvalget har fått seg forelagt følgende søknader om forskningstermin:

Hans Fredrik Marthinussen innvilges forskningstermin for V25 og H25, i perioden 01.01.25 til 31.12.25, med til sammen 12 mnd.

Magne Strandberg innvilges forskningstermin for V24 og H24, i periodene 01.04.24 – 31.12.24, med til sammen 9 mnd.

Erling Johannes Husabø innvilges forskningstermin for H24 og V25, i perioden 01.07.24-30.06.25, med til sammen 12 mnd.

Jørgen Aall innvilges forskningstermin for V25, i perioden 01.01.25-30.06.25, med til sammen 6 mnd.

Berte-Elen Konow innvilges forskningstermin for V24, i perioden 01.01.24 - 30.06.24, med til sammen 6 mnd.

Studieutvalget finner ikke at fakultetets undervisningsbehov er til hinder for å innvilge søknadene.

Halvard Haukeland Fredriksen

Visedekan

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 26/23

Uttelling for klagesensur i undervisningsregnskapet

På grunn av misforståelser knyttet til ulik informasjon i ulike dokumenter på fakultetet, er det behov for å presisere hvilken uttelling klagesensur skal gi i undervisningsregnskapet.

Gjeldende praksis er at klagesensuren gir samme uttelling som annen sensur. Studieutvalget bes om å gjøre vedtak som stadfester denne praksisen.

Forslag til vedtak:

Klagesensur skal gi samme uttelling i undervisningsregnskapet som ordinær sensur, med unntak av vurderinger med vurderingsuttrykk bestått/ikke bestått som gir 0,5 t. Engangstillegg for de som ikke har deltatt i ordinær sensur er på 2 t.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 27/23

Endring av emneskildringa for JUS334 Chinese Law Clinical Programme

Sidan vårsemesteret 2017 har fakultetet hatt eit tilbod der studentar som utvekslar til Kina kan kombinere studier ved eit kinesisk universitet med praksis hos ein bedrift eller organisasjon i Shanghai eller Beijing, og på bakgrunn av introduksjonskurs i kinesisk språk og kultur, praksis i Kina og godkjent praksisrapport, oppnå 10 studiepoeng i emnet JUS334 Chinese Law Clinical Programme.¹³ I løpet av vårsemesteret 2017, 2018 og 2019 var det totalt 28 studentar som gjennomførte emnet, 9 i 2017, 12 i 2018 og 7 i 2019. Fire studentar skulle opphavleg ha gjennomført emnet våren 2020, men fordi pandemien braut ut kunne ikkje planane gjennomførast. Under pandemien har det ikkje vore mogleg å utveksla til Kina, og emnet har difor ikkje blitt tilbydd sidan vårsemesteret 2019.

Før pandemien arbeide fakultetet med planar om at det frå studieåret 2020/2021 skulle bli mogleg å kombinere praksis med studier i Kina også i haustsemesteret. 11 studentar var nominerte til å utveksle for praksis og studiar i Kina i løpet av studieåret 2020/2021, før pandemien sette ein bråstopp for planane. Årsaka til at ein ønskte å tilby praksis og studier i kinesisk rett både i haust- og vårsemesteret var at ein erfarte at studentar som skal utveksle i eitt semester ofte har ein preferanse for å gjere dette i haustsemesteret. Ved å gjere tilbodet tilgjengeleg i begge semester ville ein dermed gjere praksis og studier i Kina tilgjengeleg for fleire studentar.

Frå og med hausten 2023 vil det igjen vere mogleg å utveksle til Kina på vanleg måte, og tilbodet om praksis og studier i kinesisk rett vart lyst ut som del av det ordinære utvekslingsopptaket ved søknadsfristen 1. februar 2023. Fordi det på dette tidspunktet framleis rådde noko uvisse knytt til innreisereglar og krav til karantene i Kina, vart ikkje tilbodet særleg framheva og særleg marknadsført som del av informasjonen om utveksling, slik ein har gjort tidlegare år etter at tilbodet vart etablert. For studieåret 2023/2024 er det difor berre éin student som har søkt og blitt nominert til praksis og studier i kinesisk rett. Samstundes har ytterlegare fire studentar planar om «ordinær» utveksling til Kina. Desse fire har fått tilbod om å byte over til praksis og studier i kinesisk rett og er i tenkeboksen.

Fjerning av obligatorisk arbeidskrav

Fram til og med våren 2019 var det eit obligatorisk arbeidskrav at studentane som tok dette emnet, også gjennomførte eit introduksjonskurs til kinesisk språk og kultur som del av emnet. Kurset var utvikla i samarbeid med Konfutse-instituttet i Bergen og det var lærarkrefter frå Konfutse-instituttet som underviste på forkurset. Dette gjorde dei som del av den forventa samarbeidsaktiviteten mellom UiB og Konfutse-instituttet og utan vederlag frå UiB eller fakultetet. Den emneansvarlege er av den oppfatning at det vil vere krevjande i no-situasjonen å vidareføre introduksjonskurset som eit obligatorisk arbeidskrav. Som kjent er situasjonen rundt Konfutse-instituttet nokså uavklart. Universitetet i Bergen og Høgskulen på Vestlandet har trekt seg ut av samarbeidet, og prosessen med å finne ein ny utdanningsinstitusjon som norsk partner er ikkje avslutta.

Den emneansvarlege meiner at det er mogleg å finne andre miljø (til og med ved UiB) som kan stå for utviklinga og gjennomføringa av eit slikt introduksjonskurs. Det kan godt vere at dette er noko som bør

---

¹³ Sjå sak 73/16 til fakultetsstyret 30.8.2016 der emnet vart oppretta.

prioriterast på lenger sikt, men den emneansvarlege meiner at ei forutsetning for igangsettinga av eit slikt arbeid er at talet på studentar når eit visst minimum. Som nemnt er det per dato éin student som har søkt om opptak for dette emnet haustsemesteret 2023, og sjølv om det potensielt kan bli nokre fleire for vårsemesteret 2024, er studenttalet lågt. Ein må rekne med at det tek litt tid før interessa for dette emnet tek seg opp att. Forslaget til endringar av emneskildringa tek difor utgangspunkt i at introduksjonskurset som obligatorisk arbeidskrav i denne omgang går ut.

Den emneansvarlege har i løpet av våren vore i kontakt med dei fleste arbeidsgjevarane i Beijing og Shanghai som har teke imot studentane våre for praksis, og det er den emneansvarlege si vurdering at det ikkje vil vere vanskeleg å skaffe det nødvendige talet på praksisplassar også i framhaldet. Det er eine og åleine eit spørsmål om interessa blant våre eigne studentar. Det er ikkje grunn til å tru at interessa blant våre studentar for å utveksle til Kina vil tape seg i åra som kjem. Det er også grunn til å tru at når dette unike tilbodet der ein kombinerer praksis og studier under utveksling igjen blir særleg trekt fram i informasjonen om utveksling før søknadsfristen 1. februar 2024, i tillegg til at pandemien har kome meir på avstand, så vil søkjartala byrje å ta seg opp att.

Når, eller viss, studenttalet på årsbasis tek seg opp att til nær 15, som per i dag er det omtrentlege talet på tilgjengelege praksisplassar, kan ein igjen vurdere om det bør etablerast eit forkurs i kinesisk språk og kultur, kinesisk kultur og samfunn eller kinesisk rett og samfunn som eit obligatorisk arbeidskrav i emnet. Ein kan då også kome tilbake til spørsmålet om når forkurset skal haldast, og om det skal haldast i eitt eller begge semester. I samband med at ein frå studieåret 2020/2021 skulle gjere praksis og studier tilgjengeleg i begge semester, var dette spørsmål som var under utgreiing og som ikkje var endeleg bestemt på tidspunktet då pandemien kom og la all utveksling til og frå Kina på is. Spørsmålet om tidspunkt for forkurset vart dermed også lagt på is.

Så lenge emnet berre vart tilbydt i vårsemesteret var det godt med tid for studentane til å gjennomføre dette introduksjonskurset i Bergen før avreise til Kina etter som vårsemesteret ved kinesiske universitet først startar opp i februar/tidleg mars. I haustsemesteret kan det bli meir krevjande å legge til eit obligatorisk arbeidskrav i form av eit introduksjonskurs før avreise. Dette skuldast at semesterstart ved kinesiske universitet om hausten er tidleg i september. Semesterstart ved UiB i haustsemesteret er i midten av august, mot i starten av januar i vårsemesteret. Tida mellom semesterstart ved UiB og ved kinesiske universitet er dermed monaleg lengre i vårsemesteren enn i haustsemesteren. Den emneansvarlege vurderer det ikkje som tenleg å utvikle eit nytt kortare introduksjonskurs på det noverande tidspunktet, sidan talet på studentar er så lavt. Dette må ein kome tilbake til seinare.

Om talet på studiepoeng

Ved fjerning av forkurset som obligatorisk arbeidskrav er det naudsynt å vurdere talet på studiepoeng i emnet på nytt. Basert på European Credit and Transfer Accumulation System (ECTS), er tilrådinga frå HK-dir at det blir gjeve 1,5 studiepoeng per arbeidsveke praksis: «Som eit haldepunkt kan det brukast 1,5 ECTS per arbeidsveke (20 jobbveker = 30 ECTS), men det kan vere grunn til anna utrekning.»¹⁴ Dagens arbeidskrav i emnet, 25 dagar praksis, som omrekna til veker svarar til 5 veker praksis, skulle tilseie 7,5 studiepoeng. Med tillegg av forkurset har emnet likevel totalt gjeve 10 studiepoeng.

¹⁴ Sjå til dømes nettsida <https://diku.no/erasmushandbok-2021-2027-for-erasmuskoordinatorar/mobilitet-i-hogare-utdanning-for-studentar-og-tilsette-2021-2027/praksismobilitet> under overskrifta Godkjenning og dokumentasjon av praksisopphald.

Opphavleg, då emnet vart oppretta, var kravet til talet på praksisdagar 30. På bakgrunn av tilbakemeldingar frå studentane som gjennomførte emnet første gong våren 2017 om at det viste seg krevjande å skulle kombinere undervisningsaktivitetane på universiteta med praksisopphaldet, vart kravet til tal på praksisdagar redusert til 25 dagar frå våren 2018.¹⁵

Om vi skal følgje tilrådingane frå HK-dir bør emnet no enten reduserast til 7,5 studiepoeng eller talet på praksisdagar igjen aukast til 30. I dette konkrete tilfellet kan det likevel vere grunn til å ha ei anna utrekning. Dersom vi reduserer studiepoengutteljinga vil det gjere at studentane i staden må avlegge fleire studiepoeng ved vertsuniversitetet for å oppnå full semesterbelastning på til saman 30 studiepoeng for både praksis og studier. Dette betyr at studentane vil få ytterlegare undervisningsaktivitetar ved vertsuniversitetet, noko som vil gjere det tilsvarande vanskelegare å kombinera studia og praksisen. Samstundes veit vi at det var krevjande for studentane i 2017 å få plass til 30 praksisdagar i løpet av semesteret i kombinasjon med undervisningsaktivitetane.

I tilbodet om praksis og studier i Kina er det eit poeng at praksis og studier skjer parallelt og i samspel med kvarandre, slik at det blir vekselverknader mellom det studentane lærer frå studia og det dei erfarer i praksis. Når studier og praksis skal skje i løpet av same periode og innanfor eit utdanningssystem med meir undervisning og tid brukt i klasserommet enn det som er vanleg i norsk samanheng, er vi ikkje i tvil om at studentane sine utfordringar våren 2017 er reelle. I tillegg kjem at Kina ikkje opnar for at det kan gjevast visum utelukkande for å gjennomføre praksis, eller eit reint «traineeopphald». Praksisopphaldet må skje som ein integrert del av universitetsstudia til studentane, og det er difor ikkje ei løysing at studentane enten dreg til Kina tidlegare, eller blir igjen i Kina etter semesterslutt, for å gjennomføre heile eller deler av praksisen i løpet av ein meir intensiv periode før eller etter undervisningsperioden på universitetet. Når fakultetet meiner at det er forsvarleg å avvike noko frå den tilrådde normen frå HK-dir, er det for å gjere det praktisk mogleg å få til det ønska samspelet og vekselverknaden mellom studier og praksis under utveksling til Kina, utan at studiebelastninga blir for høg slik at det ikkje blir «plass til» praksis, og utan at omfanget av praksisen blir så omfattande at det ikkje blir mogleg å kombinere med studia. Emnet vil derfor framleis gje 10 studiepoeng også etter at det obligatoriske arbeidskravet introduksjonskurs blir teke bort. Også viss dette arbeidskravet blir gjeninnført på eit seinare tidspunkt vil emnet gje 10 studiepoeng.

Framlegg til vedtak:

Emneskildringa for JUS334 Chinese Law Clinical Programme vert endra som foreslått.

BJBO/INTØ 190523

Vedlegg: Emneskildring for JUS334 Chinese Law Clinical Programme med “spor endringar” som viser dei føreslåtte endringane.

[Tilbake til sakslisten](#)

---

¹⁵ Sjå sak 79/17 til studieutvalet 15.11.2017 der emneskildringa vart justert på bakgrunn av erfaringane ein gjorde seg ved første gangs gjennomføring av emnet.

Chinese Law Clinical Programme

- **ECTS credits** 10
- **Teaching semester** Spring and autumn
- **Course code** JUS334
- **Number of semesters** 1
- **Language** English

Teaching semester

Spring and autumn

Objectives and Content

This course is aimed at students who will study law without any previous knowledge of Chinese language or society.

The Chinese Law Clinical Programme provides the student with hands-on legal experience from a Norwegian, Chinese, or international work environment. Through a clinical placement the student will gain practical experience from and insight in Chinese law.

While completing the clinical placement, the student will simultaneously be enrolled in courses at a Chinese university. The theoretical knowledge the student gains from these law courses, will be supported and enhanced by the practical experience and knowledge simultaneously gained through the Clinical Programme.

The student will not receive any salary for the placement.

The clinical placements are offered at companies or organisations, within different areas of the law, in both public and private sector. For a list of available placements, please consult the information given at the following webpage: <http://www.uib.no/utvekslingsavtale/1240>

The course leader is responsible for offering a placement to all students enrolled in the Clinical Programme, agree upon the general content of the placement with the company or organisation offering the placement, and stay in touch with the student and a representative of the organisation (the mentor/contact person of the student) throughout the placement period.

The student will be able to profess interest in a particular placement. Students enrolled in the Clinical Programme must be prepared to accept any of the available placements, as placements will be distributed according to the students' wishes, in order of the individual student's overall grade performance. However, if the number of available placements is higher than the number of students admitted to the

Clinical Programme, the faculty reserves the right to decide which placements to use based on the strategic interests of the faculty.

Prior to or at the very beginning of the clinical placement period, a training agreement for the placement shall be prepared and signed by the student, the course leader, and the mentor/contact person at the workplace. The training agreement shall include a more detailed programme for the placement, the knowledge, skills, and competences to be acquired by the end of the placement and a monitoring plan. The student is responsible for being the motive power for the development of this agreement, which must be approved by the course leader before signing. A template agreement is provided by the Faculty of Law.

Learning Outcomes

The goal of the clinical placement is that the student shall acquire practical skills, competences and hands-on experience from Chinese working life, in addition to increased knowledge about Chinese law and legal culture and increased understanding of Chinese culture and society.

After having completed the Chinese Law Clinical Programme, the student shall have acquired:

- Insight into areas of Chinese law relevant to the particular placement;
- Increased understanding of how Chinese law functions in real life;
- The ability to identify relevant legal sources, and to extract and apply information from these sources for the purpose of giving legal advice on questions relevant to the employer;
- Experience from an international or Chinese work environment;
- Ability to interact, communicate and cooperate with fellow workmates from a work culture different from Norwegian work culture;
- Increased intercultural competence and social skills needed for an international or Chinese work environment;
- Legal English skills necessary to work in an international legal setting.

Required Previous Knowledge

3 years of law studies.

Recommended Previous Knowledge

Good level of English.

Access to the Course

[MAJUR](#), [MAJUR-2](#)

Admission to the Chinese Law Clinical Programme presupposes that the student has been accepted for studies abroad in the "[Chinese Law Studies with Clinical Placement in China](#)". To apply for studies abroad, the student must submit an application through [Søknadsweb](#) by 1 February the year before he or she intends to enrol in the course.

The student may also submit an application by 1 September the semester before he or she intends to enrol in the course, given that there are still vacant positions for studies abroad in the above mentioned semester unit of Chinese law with clinical placement in businesses in China.

Maximum of 15 participants.

Teaching Methods and Extent of Organized Teaching

Students will do a clinical placement with a Norwegian, Chinese, or international company or organisation while at the same time studying part time at a Chinese university.

More information about the clinical placement can be found here: [Chinese Law Studies with Clinical Placement in China](#).

Compulsory Assignments and Attendance

As a general rule, the student must work at the designated company or organisation for a minimum of 5 weeks, or with a total of 25 working days throughout the semester, during the stay in China. The duration of the clinical placement must be verified by a time sheet which is signed by the student's mentor/contact person at the designated company or organisation.

In case of termination of the clinical placement before the minimum work requirement has been fulfilled, up to 25 % deviation from the general rule can be accepted.

Should the occasion of a deviation of more than 25 % arise, and the student is not responsible for the deviation, the Faculty of Law may conditionally still award credits for the Chinese Law Clinical Programme. Award of credits in such case may be done on the condition that the student's final report proves that substantive learning has still taken place. Also, the number of credits awarded will be reduced relative to the reduction of the duration of the clinical placement.

Forms of Assessment

Written home exam.

After completion of the clinical placement, the student must submit a report, about 3000 words, that elaborates on the tasks the student has been engaged in during the legal placement period, how the legal questions, and other challenges the student has been faced with, have been solved, and which considerations the student has made in the process of solving the legal questions. The report shall not contain confidential information obtained through the clinical placement.

In the report, the student must also elaborate on the areas of Chinese law related to the relevant work tasks, and where relevant, compare this to Norwegian or international law. In the report, the student should also reflect on the experiences and lessons learned from working in a company or an organisation with operations in China, and from interacting, communicating, and cooperating with fellow workmates from different cultures.

If the student has conducted legal writing and research during the placement, for example one or more reports or memos on specific legal topics, these may be submitted as part of the student's final report. Submission of such documents may only be done if it does not breach the confidentiality agreements

made between the student and the company or organisation where the clinical placement has been performed.

The report and a signed and final time sheet for the clinical placement must be submitted to the Faculty of Law at the University of Bergen at the end of the semester. The learning outcome of the Chinese Law Clinical Programme is dependent on the combination of studies of Chinese law at a Chinese university parallel to the clinical placement. Hence, a passing grade in the Chinese Law Clinical Programme depends on the student receiving a passing grade in courses from a Chinese university equalling minimum 10 ECTS, during the semester when the clinical placement has taken place. The examination result will hence not be published until the transfer of credits from the Chinese university has been completed. The application deadline for transfer of credits is one month after a transcript of records has been received (cf. § 5-9-6 in Supplementary regulations for studies at the Faculty of Law at the University of Bergen).

The report must be written in English.

Grading Scale

Pass or fail

Subject Overlap

No overlapping with other courses at the Faculty of Law.

Assessment Semester

Spring and autumn

Course Evaluation

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law.

Course Coordinator

Course leader: Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD / bjornar.borvik@uib.no

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 28/23

Emnet JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse i studieordninga av 2021

Arbeidsgruppeleiarar ved fakultetet har høve til å ta emnet JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse og oppnå 15 studiepoeng på grunnlag av kunnskapane, ferdigheitene og kompetansen dei tileignar seg gjennom jobben som arbeidsgruppeleiar og undervisningsopplegget knytt til denne. I dag kan emnet inngå i mastergraden i rettsvitskap som eit spesialemne på 5. studieår. For å følgja opp den auka valfridomen og fleksibiliteten som følgjer av at det i studieordninga av 2021 også blir valfrie emne på vårsemesteret på 3. studieår, foreslår vi at emnet i framhaldet også kan inngå som eit valfritt emne i vårsemesteret på 3. studieår.

Arbeidsgruppeleiarar som er studentar på studieordninga av 2021 vil dermed kunna velja om dei vil bruka JUS329 i staden for eit norsk valemne i vårsemesteret på 3. studieår eller om dei vil bruka det som eit emne på 5. studieår. Femte studieår på ny studieordning er enno ikkje vedteke, men det justerte framlegget¹⁶ som no har vore på høyring legg opp til at JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse¹⁷ skal kunna inngå i femte studieår også på ny studieordning.

Til no har fleirtalet av arbeidsgruppeleiarane sjølv vore studentar på 3. studieår. Av dei 150 som søkte stilling som arbeidsgruppeleiar våren 2022, skulle 134 ta til på 3. studieår. Våren 2023 var søknadstalet redusert til 85, der eit stor fleirtal tar til på 3. studieår til hausten. Den nye moglegheita for utveksling på 3. studieår er nok forklaringa på nedgangen i talet på søkjarar til stilling som arbeidsgruppeleiar våren 2023. I framhaldet vil fakultetet måtta rekruttera fleire studentar frå 4. og 5. studieår. Dette forutset at studentane på 4. og 5. studieår faktisk oppheld seg i Bergen, og ønsket om å skapa ein levande campus også i siste del av studiet¹⁸ er viktig ikkje berre for at studentane i siste del av studiet skal ha eit aktivt og godt læringsmiljø, men også for å sikra god rekruttering til arbeidsgruppeleiarrolla som er berebjelken i dei to første studieåra i studieordninga vår.

Med forventa auka rekruttering av arbeidsgruppeleiarar som sjølv er på 4. og 5. studieår bør emnet framleis vera på masternivå, sjølv om det no også skal kunna inngå på 3. studieår. Eit valfritt emne på masternivå kan brukast også på lågare nivå, men eit emne på lågare nivå kan ikkje brukast på masternivå. For dei andre valfrie emna på 5. studieår er forkunnskapskravet per i dag enten tre års høgare utdanning eller tre års jusstudier. For JUS329 må kravet likevel vera to års jusstudier slik som i dag, slik at emnet også er tilgjengeleg for studentar på 3. studieår.

På 3. studieår skal studentar som ikkje reiser på utveksling velja minst eitt engelsk emne. Omsyna som ligg bak denne regelen gjeld også for arbeidsgruppeleiarar, og for at det ikkje skal vera tvil, nemner vi at JUS329 difor ikkje kan komma til erstatning for det engelske emnet i vårsemesteret på 3. studieår. Dette er ei

---

¹⁶ Sjå sak 23/23-2 til studieutvalet 5. Juni 2023.

¹⁷ Eventuelt tilsvarande emne med ny emnekode.

¹⁸ Sjå s. 7 i sak 16/23-1 til studieutvalet 24. april 2023: Studiekvalitetsmelding 2022. Det juridiske fakultet, og sak 9/22 til fakultetsstyret 1. februar 2022: Reform av 5. studieår – overordnede rammer og vidare prosess.

vidareføring av slik det har vore i studieordninga av 2003, der JUS329 ikkje gjev fritak frå kravet om eit engelske emne (eller utveksling) som del av graden.¹⁹

Justeringar i emneskildringa for JUS329

I dagens emneskildring for JUS329 står følgjande under overskrifta tilrådde forkunnskapar: «Studentar må ha fullført 2. studieår på femårig masterprogram i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen og være ansatt som arbeidsgrupeleder ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen i det aktuelle studieåret.» Det meir presise er at dette ikkje berre er tilrådd, men eit krav, og det blir derfor føreslått å endra emneskildringa slik at teksten om forkunnskapskrav i staden blir får overskrifta «Krav til forkunnskapar».

Sjølv om det langt nede i emneskildringa, under overskrifta om forkunnskapar, kjem fram at ein må vera tilsett som arbeidsgrupeleiar for å ta emnet, ville det gjera emneskildringa meir lesarvenleg om dette kjem tydeleg fram allereie først i emneskildringa. Det blir derfor foreslått å leggja til «under overskrifta Mål og innhald «Emnet tilbys til studenter som er ansatt som arbeidsgrupeledere ved fakultetet og kan inngå som valgfritt emne enten på 3. eller på 5. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap.»

Framlegg til vedtak

1. Emnet JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse kan inngå som valgfritt emne i mastergraden i rettsvitenskap enten på 3. studieår eller på 5. studieår.
2. Emneskildringa for JUS329 vert endra som føreslått.

INTØ 100523

[Tilbake til sakslisten](#)

---

¹⁹ I forslaget til 5. Studieår på ny studieordning (sjå sak 23/23-2 til Studieutvalet) er det framlegg om at ein framleis som hovudregel skal ta eit engelsk emne ved UiB også på 5. studieår dersom ein ikkje reiser på utveksling på 5. studieår, men til skilnad frå dagens studieordning er det framlegg om at JUS329 i ny studieordning kan gje unntak frå engelsk emne på 5. studieår. Eit slikt unntak vil vera av mindre betydning på ny studieordning enn på dagens studieordning, etter som alle studentar på 5. studieår i ny studieordning utan unntak vil ha vore på utveksling eller vil ha teke eit engelsk emne på 3. studieår. I framlegget til nytt 5. studieår er det også ønskje om snevrare unntaksmoglegheiter enn på dagens 5. studieår, men fordi nokre unntak på 5. studieår er uunngåelege (til dømes Jussformidlingen, stor masteroppgåve og forskarlinja), er det viktig at 3. studieår er utan unntak slik at studentane sin valfridom på 5. studieår ikkje er avheng av kva dei har gjort på 3. studieår.

Sak 29/23

Justeringar i emneskildringane for JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets, JUS2311/JUS3511 International Climate Law, JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses og JUS2398 Miljørett

I etterkant av at studietvalet i sak 11/23-7 handsama emneskildring for det nye norske valemnet på 3. studieår JUS2398 Miljørett, og fakultetsstyret vedtok oppretting av dette i sak 32/23, kom det opp spørsmål om det kunne vera fagleg overlap mellom JUS2398 Miljørett og dei engelskspråklege valfrie emna JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets eller JUS2311/JUS3511 International Climate Law som frå studieåret 2023/2024 begge vil bli tilbydde i både ein versjon på bachelornivå og ein versjon på masternivå.

Studentar som består emne som fagleg dekker kvarandre heilt eller delvis, skal få redusert talet på studiepoeng tilsvarande storleiken på det faginnhaldet som er overlappande (Jfr. Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen §3-3-6) Ein eventuell studiepoengreduksjon i eit emne, som følgje av delvis same innhald i eit anna emne, skal opplysast om i emneskildringa.

Spørsmålet om fagleg overlapp har vore lagt fram for dei emneansvarlege Sigrud Eskeland Schütz, Ingunn Elise Myklebust og Ignacio Herrera Anchustegui saman med oppmoding til å sjå på korleis emna kan justerast dersom det skulle vera slik at det er fagleg overlapp.

Dei emneansvarlege har vurdert spørsmålet og konkludert med at det er nesten ingen overlapp mellom faga. Temaa i faga heng saman, men perspektiva er annleis og innhaldet er annleis. Emneansvarleg for dei engelskspråklege emna understrekar dessutan at det tvert i mot vil vera ein føremon dersom studentane tek både det norskspråklege valemne og samtidig tek eit eller begge dei engelskspråklege emna enten som del av 3. studieår eller som del av 5. studieår, då det vil vera ein fordel i undervisninga av dei engelske emna at nokre av studentane har kunnskap om norsk miljørett.

Justering av emneskildringane

For å gjera det tydeleg overfor studentane at desse emna fint kan kombinerast, og også at det kan vera ein føremon å kombinera desse emna, føreslår vi at emneskildringane blir justerte slik at det går fram at desse emna er heldige i kombinasjon med kvarandre. I emneskildringane for alle dei engelskspråklege valfrie emna, og for dei fleste av dei norskspråklege valfrie emna på 5. studieår blir det trekt fram kva andre valfrie emne det aktuelle emnet er særleg godt eigna i kombinasjon med. Dette er for å gjera det lettare for studentar som ønskjer å spesialisera seg i ei bestemt retning å vita kva for emne ein skal velja. Det finst per i dag inga eiga overskrift for dette i UiB sin mal for emneskildringar, slik at fakultetet pleier per i dag å leggja dette til under overskrifta som heiter Studiepoengsreduksjon/Credit reduction due to course overlap etter tekst som seier til dømes «Det er ingen fagleg overlapp med andre emne ved Det juridiske fakultet», eller det som gjeld for kvart emne. Ignacio Herrera Anchustegui at det også vil vera synergjar med JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses og tilrår at også desse emna blir trekte fram som veilegna i kombinasjon med JUS2398 Miljørett, og dei emneansvarlege for JUS2398 tilrår at også

JUS265-2-A Planrett og JUS253-2-A Kommunalrett blir trekte fram som gode emne å kombinera med JUS2398 Miljørett.²⁰

I emneskildringa for JUS2398 Miljørett blir det difor føreslått å leggja til:

«Dette emnet er godt eigna i kombinasjon med JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets, JUS2311/JUS3511 International Climate Law, JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses, JUS265-2-A Planrett og/eller JUS253-2-A Kommunalrett.»

I emneskildringane JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets, JUS2311/JUS3511 International Climate Law og JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses blir det foreslått å leggja til JUS2398 Miljørett i lista over emne som alt er trekte fram.

Vedtaksforslag:

Emneskildringane for JUS2398 Miljørett, JUS2310/JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets, JUS2311/JUS3511 International Climate Law, og JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses vert endra som føreslått under overskrifta Studiepoengsreduksjon/Credit reduction due to course overlap

INTØ 120523

[Tilbake til saklisten](#)

---

²⁰ Tilrådingane om emnekombinasjonar vil måtta gjennomgåast og oppdaterast for alle valfrie emne når det er klart kva for emne som vil bli tilbydde som del av nytt femte studieår frå studieåret 2025/2026.

Sak 30/23

Endring av emnebeskrivelsen for JUS212 Avtalerett

Det fremgår av Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 2-4 at «[h]vis ikke annet er bestemt i emnebeskrivelsen, er minimumsvilkåret for å få godkjent et kurs at studenten har deltatt i de obligatoriske undervisningsaktivitetene, og oppfylt de kravene som er fastsatt i emnebeskrivelsen. Inntil 25 % avvik fra full deltakelse aksepteres.» Emnebeskrivelsen for JUS212 inneholder ingen avvikende bestemmelser om kursgodkjennelse i dag. Dette innebærer at en student som har gjennomført et tilstrekkelig antall gruppemøter, inkludert oppgaveskriving og kommentering, og som i tillegg oppfyller kravet om godkjent obligatorisk oppgave, vil få kurset godkjent. Dette gjelder uavhengig av om vedkommende består den avsluttende vurderingen i emnet. Studenter som har fått kurset godkjent, men som ikke består den avsluttende vurderingen, trenger ikke å gjennomføre emnet på nytt for å avlegge en ny avsluttende vurdering i emnet. Dette synes å samsvare med ordningen på de fleste av de obligatoriske emnene ved fakultetet.

Vurderingsformen på JUS212 er mappevurdering, en vurderingsform som legger opp til et tett samspill mellom lærings- og vurderingsaktivitetene på emnet. Blant annet skal studentene, som en del av vurderingsmappen, levere inn bearbejdede besvarelser av en arbeidsgruppeoppgave samt av den obligatoriske oppgaven (i emnebeskrivelsen betegnet som «Kursoppgave 1»). Disse to oppgavene inngår også som en del av de obligatoriske undervisningsaktivitetene som studentene må gjennomføre for å oppnå kursgodkjenning. Den omstendighet at vurderingsaktiviteten på emnet forutsetter at studentene også har gjennomført deler av læringsaktivitetene på emnet skaper imidlertid enkelte utfordringer når reglementet sonder skarpt mellom kursgodkjenning og avsluttende vurdering.

Grunntanken bak vurderingsformen mappevurdering er at den avsluttende vurderingen i emnet skal være en integrert del av den læringsprosessen som studentene går gjennom. Det gir derfor mindre mening å sonde skarpt mellom kursgodkjenning og avsluttende vurdering for JUS212, sammenlignet med emner hvor vurderingsformen for eksempel er saleksamen eller hjemmeeksamen. Til dette kommer at sonderingen medfører en del administrativt ekstraarbeid. De studentene som har oppnådd kursgodkjenning, men som ikke består mappevurderingen, vil ikke ha plikt til å delta i gruppeundervisningen – heller ikke der gruppeundervisningen knytter seg til oppgaver som inngår i mappevurderingen. Samtidig skal studenten, som en del av vurderingsmappen, levere et refleksjonsnotat der studenten blant annet «redegjør for hvordan du har forholdt deg til de tilbakemeldingene du mottok fra ... medstudenter på ... arbeidsgruppeoppgaven» som inngår i vurderingsmappen. Dette innebærer at studentene, selv om de har fått de obligatoriske aktivitetene godkjent, må levere og kommentere en arbeidsgruppeoppgave, uten å være tilknyttet en arbeidsgruppe. En slik ordning er forvirrende for de studentene det gjelder. I tillegg fører ordningen til at hver av disse studentene må følges opp individuelt, noe som også medfører en del administrativt ekstraarbeid.

For å styrke det som er grunntanken bak vurderingsformen mappevurdering, tydeliggjøre de kravene som stilles til studentene og forenkle det administrative arbeidet med emnet, foreslår vi et nytt punkt 6 under overskriften «Obligatorisk undervisningsaktivitet» i emnebeskrivelsen for JUS212 Avtalerett:

«6. Godkjent obligatorisk undervisningsaktivitet er gyldig for semesteret den gjennomføres og semesteret etter, til og med gjennomført kontinuasjonseksamen».

Det kan synes som om dette gjør nåværende punkt 6 overflødig: «6. Kursgodkjenning foreldes ikke.» Siden vi ikke har full oversikt over om dette punktet fortsatt har noen funksjon, og siden punktet uansett ikke har noen betydning for det temaet vi har tatt opp her, foreslår vi ikke at dette punktet blir slettet i denne omgangen. Vi lar det imidlertid være opp til SU å vurdere om nåværende punkt 6 i emnebeskrivelsen fortsatt har noen funksjon dersom vårt forslag blir vedtatt. Skulle SU kommer til at dette punktet ikke lenger har noen funksjon, har vi ingen motforestillinger mot at nåværende punkt 6 blir slettet.

Johan Giertsen og Jan-Ove Færstad

Emneansvarlige JUS212 Avtalerett

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 31/23

Godkjenning av litteratur i emnene JUS2309 Competition Law og JUS3509 Competition Law

I sak 3/23-6 behandlet studieutvalget forslag til emnebeskrivelser for emnene JUS2309 Competition Law og JUS3509 Competition Law og anbefalte at fakultetsstyret opprettet emnene, hvilket fakultetsstyret gjorde i sak 9/23. Forslag til litteratur ble ikke lagt frem i forbindelse med opprettelse av emnet.

Emneansvarlig Ronny Gjendemsjø har nå utarbeidet forslag til litteratur for henholdsvis emnet på bachelornivå og emnet på masternivå, og forslaget legges med dette frem for studieutvalget:

Litteraturliste JUS2309 Competition Law

Reading list:

- Richard Whish and David Bailey, Competition Law, 10th edition, Oxford (2021), chapters 1, 3, 4, 5, 7, 8, 13.1-13.11, 16.1-16.9, 17 and 18. (472 sider)

Additional (Optional) reading:

- Alison Jones and Brenda Sufrin, 7th edition, Oxford (2019)

Litteraturliste JUS3509 Competition Law

Reading list:

- Richard Whish and David Bailey, Competition Law, 10th edition, Oxford (2021), chapters 1, 3, 4, 5, **6.1-6.3**, 7, 8, 13.1-13.11, **14**, 16.1-16.9, 17 and 18. (572 sider)

Additional (Optional) reading:

- Alison Jones and Brenda Sufrin, EU Competition Law; text, cases, and materials, 7th edition, Oxford (2019)
- Finn Arnesen m.fl., Agreement on the European Economic Area: A Commentary, Oslo 2018, Articles 55 to 59 EEA

Studieutvalget vedtok sidetallsnormen for integrert masterprogrammet i rettsvitenskap i sak 54/16.

«Hovedlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng. I same sak uttalte også SU at «Det skal vidare tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovedlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.»

Ut fra denne sidetallsnormen regner studiedekanen at et spesialemne på 5. studieår bør ha opp mot 60 sider hovedlitteratur per studiepoeng, og at et valgemne på 3. studieår bør ha rundt 45 sider hovedlitteratur per studiepoeng. I forslaget fra emneansvarlig er det oppgitt 472 sider litteratur i bacheloremnet og 572 sider litteratur i masteremnet. Dette må sies å være i tråd med sidetallsnormen.

Forslag til vedtak:

Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2309/JUS3509 Competition law godkjennes.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 32/23

Godkjenning av litteratur i emnene JUS2316 og JUS3516 Law of the Sea and its Uses

I sak 3/23-9 behandlet studieutvalget forslag til emnebeskrivelser for emnene JUS2316 Law of the Sea and its Uses og JUS3516 Law of the Sea and its Uses og anbefalte at fakultetsstyret opprettet emnene, hvilket fakultetsstyret gjorde i sak 14/23. Forslag til litteratur ble ikke lagt frem i forbindelse med opprettelse av emnet.

Emneansvarlig Ignacio Herrera Anchustegui har nå utarbeidet forslag til litteratur for henholdsvis emnet på bachelornivå og emnet på masternivå. Forslaget følger som vedlegg og legges med dette frem for studieutvalget for godkjenning.

Studieutvalget vedtok sidetallsnormen for integrert masterprogrammet i rettsvitenskap i sak 54/16. «Hovedlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng. I same sak uttalte også SU at «Det skal vidare tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovedlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.»

Ut fra denne sidetallsnormen regner studiedekanen at et spesialemne på 5. studieår bør ha opp mot 60 sider hovedlitteratur per studiepoeng, og at et valgemne på 3. studieår bør ha rundt 45 sider hovedlitteratur per studiepoeng. I forslaget fra emneansvarlig er det oppgitt 417 sider litteratur i bacheloremnet og 582 sider litteratur i masteremnet. I tillegg, i begge emner, benyttes hvert år en «maritime spatial plan» fra et europeisk land, men der landet varierer fra år til år. Emneansvarlig opplyser at planene pleier å være på mellom 50 og 100 sider, men at studentene ikke behøver å lese alt i planen. Litteraturen, inkludert den maritime områdeplanen, må sies å være i tråd med sidetallsnormen.

Forslag til vedtak:

Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2316 Law of the Sea and its Uses og JUS3516 Law of the Sea and its Uses godkjennes.

Vedlegg:

- Litteraturliste for JUS2316 Law of the Sea and its Uses
- Litteraturliste for JUS3516 Law of the Sea and its Uses

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS2316 - Law of the Sea and its Uses

/ 2023H - Bachelor's

16 items in 3 sections

Course readings

[Aquaculture law and administration in Norway : legal development and policy framework](#)

Additional Person Name: Bankes, Nigel; Dahl, Irene Vanja; VanderZwaag, David L. **Type:** Book Chapter

Chapter Author: Myklebust, Ingunn Elise **Book Title:** Aquaculture law and policy : global, regional and national perspectives **ISBN:** 978-1-78471-810-7 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham **Publication**

Date: [2016] **Total Pages:** XI, 496 sider **Pages:** 336-359 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Aqu; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Aqu

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](#)

[Marine Spatial Planning – Prospects for the Arctic](#)

[Arctic Review on Law and Politics](#)

Author: Schütz, Sigrid Eskeland **Type:** Article **ISSN:** 23874562 **Publisher:** Cappelen Damm Akademisk

Publication Date: 2018-02-01 **Total Pages:** 44-66 **Pages:** 44-66 **Volume:** 9 **DOI:** 10.23865/arctic.v9.899 **Notes:** <https://arcticreview.no/index.php/arctic/article/view/899>

[Coastal zone management - between politics and law: new guidelines for differentiated management of the shore zone in Norway](#)

[Local environment](#)

Author: Schütz, Sigrid Eskeland ; Myklebust, Ingunn Elise **Type:** Article **ISSN:** 13549839 **Publisher:** Routledge

Publication Date: 2016-02-01 **Total Pages:** 189-201 **Pages:** 189-201 **Volume:** 21 **Issue:** 2 **DOI:** 10.1080/13549839.2014.932338

[Transboundary marine spatial planning and international law](#)

Additional Person Name: Hassan, Daud.; Kuokkanen, Tuomas.; Soininen, Niko. **Type:** Book **ISBN:**

9780415739702 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2015 **Pages:** XV, 231 s.

Tags: Litteraturkiosken **Public note:** – Chapter 1: Marine Spatial Planning as an Instrument of Sustainable Ocean Governance, Niko Soininen and Daud Hassan, pages 3 to 17. – Chapter 5: Marine Spatial Planning: Global and Regional Conventions and Organizations, Frank Maes, pages 85 to 98. – Chapter 9: Marine Spatial Planning in the European Union, Niko Soininen, pages 189 to 200. **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Tra

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[The Role of the Law of the Sea in Marine Spatial Planning](#)

Additional Person Name: Zaucha, Jacek.; Gee, Kira. **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Dorota Pyć **Book Title:** Maritime Spatial Planning : past, present, future **ISBN:** 3-319-98696-1 **Publisher:** Springer International Publishing ; Imprint Palgrave Macmillan **Place of publication:** Cham **Publication Date:** 2019. **Total Pages:** 1 online resource (XXXVII, 477 p. 64 illus., 33 illus. in color.) **Pages:** 375-395 **Edition:** 1st ed. 2019. **Public note:** Chapter 16: The Role of the Law of the Sea in Marine Spatial Planning, Dorota Pyć, pp. 375-395, 20 pages

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[The Marine Strategy Framework Directive: A New European Approach to the Regulation of the Marine Environment, Marine Natural Resources and Marine Ecological Services](#)

[Journal of energy & natural resources law](#)

Author: Long, Ronán **Type:** Article **ISSN:** 02646811 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2011-02-01 **Total Pages:** 1-44 **Pages:** 1-44 **Volume:** 29 **Issue:** 1 **DOI:** 10.1080/02646811.2011.11435256 **Notes:** J.E.R.L. 2011, 29(1), 1-44

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[Regulatory and Policy Frameworks for Offshore Wind Projects: Spatial and Temporal Considerations in Light of Fisheries Sustainability amid Climate Change](#)

[SSRN Electronic Journal](#)

Author: Al Arif, Abdullah ; Herrera Anchustegui, Ignacio **Type:** Article **ISSN:** 15565068 **DOI:** 10.2139/ssrn.4258322

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[The international law of the sea](#)

Author: Rothwell, Donald R. **Additional Person Name:** Stephens, Tim **Type:** Book **ISBN:** 9781782256847

OCLC Number: (FHS-SK)P10345 **Publisher:** Hart **Place of publication:** Oxford **Publication Date:** 2016 **Pages:** XLVIII, 553 s. **Edition:** 2nd ed. **Public note:** – Chapter 1: The History and Sources of the International Law of the Sea – Chapter 3: Territorial Sea and Contiguous Zone – Chapter 4: The Exclusive Economic Zone – Chapter 7: High Seas – Chapter 13: Marine Resource Management **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR L 1169 Rot

---

[Ecosystem-based management, ecosystem services and aquatic biodiversity : theory, tools and applications](#)

Author: O'Higgins, Timothy G. **Additional Person Name:** Timothy G. O'Higgins (editor.) **Type:** Book **ISBN:**

3-030-45843-1 **OCLC Number:** (CKB)4100000011392477; (DE-He213)978-3-030-45843-0;

(MiAaPQ)EBC6420075; (Au-PeEL)EBL6420075; (OCOLC)1191060970; (MiAaPQ)EBC6308648;

(Au-PeEL)EBL6308648; (PPN)250216604; (oapen)<https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/37761>

Publisher: Springer Nature; Springer International Publishing ; Imprint Springer **Place of publication:** Cham, Switzerland : **Publication Date:** 2020; [2020]; ©2020 **Pages:** 1 online resource (viii, 580 pages) : **Notes:** Includes bibliographical references. **Public note:** Read: Enright, Sarah Ryan, and Ben Boteler. "The ecosystem approach in international marine environmental law and governance." Ecosystem-based management, ecosystem services and aquatic biodiversity: Theory, tools and applications (2020): 333-352. O'Hagan, Anne Marie.

"Ecosystem-based management (EBM) and ecosystem services in EU law, policy and governance."

Ecosystem-based management, ecosystem services and aquatic biodiversity: Theory, tools and applications (2020): 353-372.

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL outlining the progress made in implementing Directive 2014/89/EU establishing a framework for maritime spatial planning](#)

Author: European Commission **Type:** Document

[Link \(eur-lex.europa.eu\)](#)

[The common fisheries policy : the quest for sustainability](#)

Author: Penãs Lado, Ernesto, **Type:** Book **ISBN:** 1-119-08566-7; 1-119-08565-9 **OCLC Number:** (CKB)3710000000596001; (EBL)4403296; (SSID)ssj0001623735; (PQKBManifestationID)16360957; (PQKBTitleCode)TC0001623735; (PQKBWorkID)14930227; (PQKB)10966660; (PQKBManifestationID)16362184; (PQKB)20812710; (MiAaPQ)EBC4403296; (DLC) 2016002776; (Au-PeEL)EBL4403296; (CaPaEBR)ebr11155932; (CaONFJC)MIL897683; (OCOLC)935676834 **Publisher:** Wiley Blackwell **Place of publication:** Chichester, England : **Publication Date:** 2016.; ©2016 **Pages:** 1 online resource (547 p.) **Notes:** Description based upon print version of record. **Public note:** 1 Why the common fisheries policy is important 17 What's next?

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL outlining the progress made in implementing Directive 2014/89/EU establishing a framework for maritime spatial planning](#)

Author: European Commission **Type:** Document

[Link \(eur-lex.europa.eu\)](#)

Introductory literature

[Maritime Spatial Planning : past, present, future](#)

Additional Person Name: Zaucha, Jacek.; Gee, Kira. **Type:** Book **ISBN:** 3-319-98696-1 **Publisher:** Springer International Publishing ; Imprint Palgrave Macmillan **Place of publication:** Cham : **Publication Date:** 2019 **Pages:** 1 online resource (XXXVII, 477 p. 64 illus., 33 illus. in color.) **Edition:** 1st ed. 2019. **Public note:** For the introductory section, only suggested to read: – Chapter 1: Maritime/Marine Spatial Planning at the Interface of Research and Practice, Charles Ehler, Jacek Zaucha, and Kira Gee, pp. 1-21, 21 pages. – Chapter 6: Maritime Spatial Planning and the EU's Blue Growth Policy: Past, Present and Future Perspectives, Angela Schultz-Zehden, Barbara Weig, and Ivana Lukic, pp. 121-149, 28 pages.

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

Additional literature

From strategic marine planning to project licences – Striking a balance between predictability and adaptability in the management of aquaculture and offshore wind farms
Marine policy

Author: Schütz, Sigrid Eskeland ; Slater, Anne-Michelle **Type:** Article **ISSN:** 0308597X **Publisher:** Elsevier Ltd
Publication Date: 2019-12 **Volume:** 110 **DOI:** 10.1016/j.marpol.2019.103556 **Notes:** Marine Policy

---

Ocean governance and marine environmental conservation: concepts, principles and institutions

Additional Person Name: Hassan, Daud ; Karim, Md Saiful **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Hasanat, A. and Karim, S. **Book Title:** International Marine Environmental Law and Policy **Chapter Number:** 2 **ISBN:** 9781138651111 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** Milton **Publication Date:** 2018 **Pages:** 16-43
Editor: Hassan, Daud ; Karim, Saiful **Edition:** 1 **DOI:** 10.4324/9781315624921 **Public note:** Hasanat, A. and Karim, S. (2018). "Ocean governance and marine environmental conservation: concepts, principles and institutions" in Hassan, D and Saiful Karim Md (eds), International Marine Environmental Law and Policy. Routledge, pp. 16 - 43, 27 pages.

Wind Energy on the High Seas: Regulatory Challenges for a Science Fiction Future
Energies (Basel)

Author: Herrera Anchustegui, Ignacio ; Radovich, Violeta S **Type:** Article **ISSN:** 19961073 **Publisher:** MDPI AG
Place of publication: Basel **Publication Date:** 2022-12-01 **Total Pages:** 9157- **Pages:** 9157- **Volume:** 15 **Issue:** 23 **DOI:** 10.3390/en15239157
[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

JUS3516 - Law of the Sea and its Uses

/ 2023H - Master's

18 items in 3 sections

Course readings

[Aquaculture law and administration in Norway : legal development and policy framework](#)

Additional Person Name: Bankes, Nigel; Dahl, Irene Vanja; VanderZwaag, David L. **Type:** Book Chapter

Chapter Author: Myklebust, Ingunn Elise **Book Title:** Aquaculture law and policy : global, regional and national perspectives **ISBN:** 978-1-78471-810-7 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham **Publication**

Date: [2016] **Total Pages:** XI, 496 sider **Pages:** 336-359 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Aqu; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Aqu

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[Marine Spatial Planning – Prospects for the Arctic](#)

[Arctic Review on Law and Politics](#)

Author: Schütz, Sigrid Eskeland **Type:** Article **ISSN:** 23874562 **Publisher:** Cappelen Damm Akademisk

Publication Date: 2018-02-01 **Total Pages:** 44-66 **Pages:** 44-66 **Volume:** 9 **DOI:** 10.23865/arctic.v9.899 **Notes:** <https://arcticreview.no/index.php/arctic/article/view/899>

[Coastal zone management - between politics and law: new guidelines for differentiated management of the shore zone in Norway](#)

[Local environment](#)

Author: Schütz, Sigrid Eskeland ; Myklebust, Ingunn Elise **Type:** Article **ISSN:** 13549839 **Publisher:** Routledge

Publication Date: 2016-02-01 **Total Pages:** 189-201 **Pages:** 189-201 **Volume:** 21 **Issue:** 2 **DOI:** 10.1080/13549839.2014.932338

[Transboundary marine spatial planning and international law](#)

Additional Person Name: Hassan, Daud.; Kuokkanen, Tuomas.; Soininen, Niko. **Type:** Book **ISBN:**

9780415739702 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2015 **Pages:** XV, 231 s.

Tags: Litteraturkiosken **Public note:** – Chapter 1: Marine Spatial Planning as an Instrument of Sustainable Ocean Governance, Niko Soinen and Daud Hassan, pages 3 to 17. – Chapter 5: Marine Spatial Planning: Global and Regional Conventions and Organizations, Frank Maes, pages 85 to 98. – Chapter 9: Marine Spatial Planning in the European Union, Niko Soinen, pages 189 to 200. **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Tra

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[The Role of the Law of the Sea in Marine Spatial Planning](#)

Additional Person Name: Zaucha, Jacek.; Gee, Kira. **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Dorota Pyć **Book Title:** Maritime Spatial Planning : past, present, future **ISBN:** 3-319-98696-1 **Publisher:** Springer International Publishing ; Imprint Palgrave Macmillan **Place of publication:** Cham **Publication Date:** 2019. **Total Pages:** 1 online resource (XXXVII, 477 p. 64 illus., 33 illus. in color.) **Pages:** 375-395 **Edition:** 1st ed. 2019. **Public note:** Chapter 16: The Role of the Law of the Sea in Marine Spatial Planning, Dorota Pyć, pp. 375-395, 20 pages

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[The Marine Strategy Framework Directive: A New European Approach to the Regulation of the Marine Environment, Marine Natural Resources and Marine Ecological Services](#)

[Journal of energy & natural resources law](#)

Author: Long, Ronán **Type:** Article **ISSN:** 02646811 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2011-02-01 **Total Pages:** 1-44 **Pages:** 1-44 **Volume:** 29 **Issue:** 1 **DOI:** 10.1080/02646811.2011.11435256 **Notes:** J.E.R.L. 2011, 29(1), 1-44

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[Regulatory and Policy Frameworks for Offshore Wind Projects: Spatial and Temporal Considerations in Light of Fisheries Sustainability amid Climate Change](#)

[SSRN Electronic Journal](#)

Author: Al Arif, Abdullah ; Herrera Anchustegui, Ignacio **Type:** Article **ISSN:** 15565068 **DOI:** 10.2139/ssrn.4258322

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[Seabed Mining and Approaches to Governance of the Deep Seabed](#)

[Frontiers in Marine Science](#)

Author: Thompson, Kirsten F ; Miller, Kathryn A ; Currie, Duncan ; Johnston, Paul ; Santillo, David **Type:** Article

ISSN: 22967745 **Publisher:** Frontiers Research Foundation **Place of publication:** Lausanne **Publication Date:**

2018-12-11 **Volume:** 5 **DOI:** 10.3389/fmars.2018.00480 **Public note:** Required for Master's students

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Should deep seabed mining be allowed?](#)

[Marine policy](#)

Author: Kim, Rakhyun E. **Type:** Article **ISSN:** 0308597X **Publisher:** Elsevier Ltd **Place of publication:** OXFORD

Publication Date: 2017-08-01 **Total Pages:** 134-137 **Pages:** 134-137 **Volume:** 82 **Issue:** Supplement C **DOI:**

10.1016/j.marpol.2017.05.010 **Public note:** Required for Master's students

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Crafting the perfect deep sea mining legislation: A patchwork of national laws](#)

[Marine policy](#)

Author: Willaert, Klaas **Type:** Article **ISSN:** 0308597X **Publisher:** Elsevier Ltd **Publication Date:** 2020-09 **Total**

Pages: 104055- **Pages:** 104055- **Volume:** 119 **DOI:** 10.1016/j.marpol.2020.104055 **Public note:** Lecture for

Master's students

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[The international law of the sea](#)

Author: Rothwell, Donald R. **Additional Person Name:** Stephens, Tim **Type:** Book **ISBN:** 9781782256847

OCLC Number: (FHS-SK)P10345 **Publisher:** Hart **Place of publication:** Oxford **Publication Date:** 2016 **Pages:**

XLVIII, 553 s. **Edition:** 2nd ed. **Public note:** – Chapter 1: The History and Sources of the International Law of the

Sea – Chapter 3: Territorial Sea and Contiguous Zone – Chapter 4: The Exclusive Economic Zone – Chapter 7:

High Seas – Chapter 13: Marine Resource Management **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR L 1169

Rot

[Ecosystem-based management, ecosystem services and aquatic biodiversity : theory, tools and applications](#)

Author: O'Higgins, Timothy G. **Additional Person Name:** Timothy G. O'Higgins (editor.) **Type:** Book **ISBN:** 3-030-45843-1 **OCLC Number:** (CKB)4100000011392477; (DE-He213)978-3-030-45843-0; (MiAaPQ)EBC6420075; (Au-PeEL)EBL6420075; (OCOLC)1191060970; (MiAaPQ)EBC6308648; (Au-PeEL)EBL6308648; (PPN)250216604; (oapen)<https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/37761>
Publisher: Springer Nature; Springer International Publishing ; Imprint Springer **Place of publication:** Cham, Switzerland : **Publication Date:** 2020; [2020]; ©2020 **Pages:** 1 online resource (viii, 580 pages) : **Notes:** Includes bibliographical references. **Public note:** Read: Enright, Sarah Ryan, and Ben Boteler. "The ecosystem approach in international marine environmental law and governance." Ecosystem-based management, ecosystem services and aquatic biodiversity: Theory, tools and applications (2020): 333-352. O'Hagan, Anne Marie. "Ecosystem-based management (EBM) and ecosystem services in EU law, policy and governance." Ecosystem-based management, ecosystem services and aquatic biodiversity: Theory, tools and applications (2020): 353-372.

[Link \(bibs.d.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibs.d.alma.exlibrisgroup.com)

[REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL outlining the progress made in implementing Directive 2014/89/EU establishing a framework for maritime spatial planning](#)

Author: European Commission **Type:** Document

[Link \(eur-lex.europa.eu\)](http://eur-lex.europa.eu)

[The common fisheries policy : the quest for sustainability](#)

Author: Penãs Lado, Ernesto, **Type:** Book **ISBN:** 1-119-08566-7; 1-119-08565-9 **OCLC Number:** (CKB)371000000596001; (EBL)4403296; (SSID)ssj0001623735; (PQKBManifestationID)16360957; (PQKBTitleCode)TC0001623735; (PQKBWorkID)14930227; (PQKB)10966660; (PQKBManifestationID)16362184; (PQKB)20812710; (MiAaPQ)EBC4403296; (DLC) 2016002776; (Au-PeEL)EBL4403296; (CaPaEBR)ebr11155932; (CaONFJC)MIL897683; (OCOLC)935676834 **Publisher:** Wiley Blackwell **Place of publication:** Chichester, England : **Publication Date:** 2016.; ©2016 **Pages:** 1 online resource (547 p.) **Notes:** Description based upon print version of record. **Public note:** 1 Why the common fisheries policy is important 4 The conservation policy 5 Fleet policy 6 Structural policy 17 What's next?

[Link \(bibs.d.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibs.d.alma.exlibrisgroup.com)

Introductory literature

[Maritime Spatial Planning : past, present, future](#)

Additional Person Name: Zaucha, Jacek.; Gee, Kira. **Type:** Book **ISBN:** 3-319-98696-1 **Publisher:** Springer International Publishing ; Imprint Palgrave Macmillan **Place of publication:** Cham : **Publication Date:** 2019
Pages: 1 online resource (XXXVII, 477 p. 64 illus., 33 illus. in color.) **Edition:** 1st ed. 2019. **Public note:** For the introductory section, only suggested to read: – Chapter 1: Maritime/Marine Spatial Planning at the Interface of Research and Practice, Charles Ehler, Jacek Zaucha, and Kira Gee, pp. 1-21, 21 pages. – Chapter 6: Maritime Spatial Planning and the EU's Blue Growth Policy: Past, Present and Future Perspectives, Angela Schultz-Zehden, Barbara Weig, and Ivana Lukic, pp. 121-149, 28 pages.

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

Additional literature

[From strategic marine planning to project licences – Striking a balance between predictability and adaptability in the management of aquaculture and offshore wind farms](#)
 Marine policy

Author: Schütz, Sigrid Eskeland ; Slater, Anne-Michelle **Type:** Article **ISSN:** 0308597X **Publisher:** Elsevier Ltd
Publication Date: 2019-12 **Volume:** 110 **DOI:** 10.1016/j.marpol.2019.103556 **Notes:** Marine Policy

[Ocean governance and marine environmental conservation: concepts, principles and institutions](#)

Additional Person Name: Hassan, Daud ; Karim, Md Saiful **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Hasanat, A. and Karim, S. **Book Title:** International Marine Environmental Law and Policy **Chapter Number:** 2 **ISBN:** 9781138651111 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** Milton **Publication Date:** 2018 **Pages:** 16-43
Editor: Hassan, Daud ; Karim, Saiful **Edition:** 1 **DOI:** 10.4324/9781315624921 **Public note:** Hasanat, A. and Karim, S. (2018). "Ocean governance and marine environmental conservation: concepts, principles and institutions" in Hassan, D and Saiful Karim Md (eds), International Marine Environmental Law and Policy. Routledge, pp. 16 - 43, 27 pages.

[Wind Energy on the High Seas: Regulatory Challenges for a Science Fiction Future](#)
 Energies (Basel)

Author: Herrera Anchustegui, Ignacio ; Radovich, Violeta S **Type:** Article **ISSN:** 19961073 **Publisher:** MDPI AG
Place of publication: Basel **Publication Date:** 2022-12-01 **Total Pages:** 9157- **Pages:** 9157- **Volume:** 15 **Issue:** 23 **DOI:** 10.3390/en15239157

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 33/23**Godkjenning av litteratur i emnene JUS2310 og JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets**

I sak 3/23-7 behandlet studieutvalget forslag til emnebeskrivelser for emnene JUS2310 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets og JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets og anbefalte at fakultetsstyret opprettet emnene, hvilket fakultetsstyret gjorde i sak 10/23. Forslag til litteratur ble ikke lagt frem i forbindelse med opprettelse av emnet.

Emneansvarlig Ignacio Herrera Anchustegui har nå utarbeidet forslag til litteratur for henholdsvis emnet på bachelornivå og emnet på masternivå. Forslagene følger som vedlegg og legges med dette frem for studieutvalget for godkjenning.

Studieutvalget vedtok sidetallsnormen for integrert masterprogrammet i rettsvitenskap i sak 54/16. «Hovedlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng. I same sak uttalte også SU at «Det skal vidare tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovedlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.»

Ut fra denne sidetallsnormen regner studiedekanen at et spesialemne på 5. studieår bør ha opp mot 60 sider hovedlitteratur per studiepoeng, og at et valgemne på 3. studieår bør ha rundt 45 sider hovedlitteratur per studiepoeng. I forslaget fra emneansvarlig er det oppgitt 462 sider litteratur i bacheloremnet og 623 sider litteratur i masteremnet. Dette må sies å være i tråd med sidetallsnormen.

Forslag til vedtak:

Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2310 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets og JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets godkjennes.

Vedlegg:

- Litteraturliste for JUS2310 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets
- Litteraturliste for JUS3510 Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets

[Tilbake til saklisten](#)

JUS2310 - Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets / 2023H - Bachelor's

22 items in 2 sections

Required reading

Required reading

[The Role of State Aid Law in Energy](#)

Author: Hunter, Tina; Herrera, Ignacio; Crossley, Penelope; Alvarez, Gloria **Type:** Book Chapter **Chapter**

Author: Ignacio Herrera Anchustegui, and Christian Bergqvist **Book Title:** Routledge handbook of energy law

Book Author: Hunter, Tina; Herrera, Ignacio; Crossley, Penelope; Alvarez, Gloria **ISBN:** 9781138324459

Publisher: Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2020 **Pages:** 77-89 **Editor:** Hunter, TS; Herrera Anchustegui, I, Crossley, P; Alvarez, G **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Rou; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Rou

[Link \(papers.ssrn.com\)](#)

[EU Energy Law](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Hans Vedder, Anita Rønne, Martha Roggenkamp and Ingio del Guayo

Book Title: Energy law in Europe : national, EU and international regulation **ISBN:** 9780198712893 **Publisher:**

Oxford University Press **Place of publication:** Oxford **Publication Date:** 2016 **Pages:** 187-366 **Editor:** M

Roggenkamp, C Redgewell, A Rønne, and I del Guayo **Edition:** 3rd ed. **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:**

Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Ene

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](#)

[Regulation of the Norwegian upstream Petroleum sector](#)

Author: Hunter, Tina **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Ernst Nordtveit **Book Title:** Regulation of the

upstream petroleum sector : a comparative study of licensing and concession systems **Book Author:** Hunter,

Tina **Chapter Number:** 5 **ISBN:** 9781783470105 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham
Publication Date: 2015 **Pages:** 132-158 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR
Pensum. Ikke utlån Reg; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Reg
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[Comparison of access to petroleum in developed and developing licensing and concession systems](#)

Additional Person Name: Hunter, Tina **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Tina Hunter **Book Title:**
Regulation of the upstream petroleum sector : a comparative study of licensing and concession systems **Chapter**
Number: 12 **ISBN:** 9781783470105 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham **Publication**
Date: 2015 **Total Pages:** XXXIII, 392 s. **Pages:** 359-373 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for
juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Reg; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Reg
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[Transmission Networks in Electricity Competition: Third-Party Access and Unbundling – A Transatlantic Perspective](#)

Author: Herrera Anchustegui, Ignacio **Type:** Electronic Article **Publication Date:** 2018/04/01 **Public note:**
Available: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3159458
[Link \(papers.ssrn.com\)](https://papers.ssrn.com)

[Regulation of Electricity Markets in Europe in Light of the Clean Energy Package: Prosumers and Demand Response](#)

Author: Herrera Anchustegui, Ignacio and Formosa, Andreas **Type:** Electronic Article **Publication Date:**
2019/09/05 **DOI:** 10.2139/ssrn.3448434 **Public note:** Available:
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3448434
[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[International energy law in perspective: the relationship between national and international energy law](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Ernst Nordtveit **Book Title:** Routledge Handbook of Energy Law **Chapter**

Number: 3 **ISBN:** 9781138324459 **Publisher:** Taylor and Francis **Place of publication:** Milton **Publication Date:** 2020-04-27 **Pages:** 42-57 **DOI:** 10.4324/9780429450891 **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Rou; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Rou
[Link \(bibsystext.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsystext.alma.exlibrisgroup.com)

[Ensuring Energy Security](#)

[Foreign Affairs](#)

Author: Yergin, Daniel **Type:** Article **ISSN:** 00157120 **Publisher:** Council on Foreign Relations **Place of publication:** New York **Publication Date:** 2006 **Pages:** 69-82 **Volume:** 85 **Issue:** 2 **DOI:** 10.2307/20031912
[Link \(bibsystext.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsystext.alma.exlibrisgroup.com)

[The evolution of principles of energy law \(a review of the content of the Journal of Energy & Natural Resources Law, 1982-2022\)](#)

[Journal of energy & natural resources law](#)

Author: del Guayo, Iñigo **Type:** Article **ISSN:** 02646811 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2022-01-02 **Total Pages:** 43-60 **Pages:** 43-60 **Volume:** 40 **Issue:** 1 **DOI:** 10.1080/02646811.2021.2017650
[Link \(bibsystext.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsystext.alma.exlibrisgroup.com)

[The EU Green Deal : 2022 edition](#)

Author: Leigh Hancher (Editor), Leonardo Meeus (Editor), NOUICER Athir(Editor), Valerie Reif (Editor) **Type:** Article **Public note:** This is an open access report by the Florence School of Regulation (FSR) - edited by our Prof. Il Leigh Hancher Chapter 1, The big picture - 48 pages Chapter - EU energy markets - 29 pages
[Link \(fsr.eui.eu\)](https://fsr.eui.eu)

[The evolution of electricity markets in Europe](#)

Author: Meeus, Leonardo, **Additional Person Name:** Edward Elgar Publishing, (publisher.) **Type:** Book **ISBN:** 1-78990-547-8 **OCLC Number:** (CKB)4100000011609274; (MiAaPQ)EBC6407944; (UtOrBLW)eep9781789905472; (oapen)https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/64250 **Publisher:** Edward Elgar Publishing; Edward Elgar Publishing **Place of publication:** Cheltenham, Gloucestershire, UK and

Northampton MA, USA; Northampton : **Publication Date:** 2020; 2020. **Pages:** 1 online resource (192 pages).

Notes: Includes bibliographical references and index. **Public note:** Chapter 1: Why did we start with electricity markets in Europe? - 23 pages Chapter 2: Who gets the rights to trade across borders? - 23 pages Chapter 8: How to put the citizen at the centre of the energy transition? - 11 pages

[Link \(bibsystd.alma.exlibrisgroup.com\)](https://bibsystd.alma.exlibrisgroup.com)

Additional reading

Additional reading

[From stakeholders to actors](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** David M Ong **Book Title:** Routledge handbook of energy law **ISBN:** 9781138324459 **Publisher:** Routledge **Publication Date:** 2020 **Pages:** 14-41 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Rou; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Rou

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](https://litteraturkiosken.uib.no)

[The fragmented governance of the global energy economy: a legal-institutional analysis](#)

[Journal of World Energy Law and Business](#)

Author: Leal-Arcas, Rafael ; Filis, Andrew **Type:** Article **ISSN:** 1754-9957 **Publisher:** Oxford University Press **Publication Date:** 2013 **Pages:** 348-405 **Volume:** 6 **Issue:** 4 **DOI:** 10.1093/jwelb/jwt011

[Offshore Safety: The European Commission's legislative initiatives](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Greg Gordon **Book Title:** European energy law report X **ISBN:** 9781780682549 **Publisher:** Intersentia **Place of publication:** Cambridge **Publication Date:** cop. 2014 **Pages:** 139-169 **Editor:** Martha Roggenkamp, Henrik Bjornebye **Volume:** 16 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Eur

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](https://litteraturkiosken.uib.no)

[Joint Operating Agreements](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Scott Styles **Book Title:** Oil and gas law : current practice and emerging

trends **ISBN:** 9781845861018 **Publisher:** Dundee University Press **Place of publication:** Dundee **Publication Date:** 2011 **Pages:** 265-301 **Editor:** John Paterson and Emre Üsenmez **Edition:** 2nd ed. **Tags:** Litteraturkiosken
Available At: Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Oil
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](#)

[Introduction to EU energy law](#)

Author: Talus, Kim **Type:** Book **ISBN:** 9780198791812; 9780198791829 **Publisher:** Oxford University Press
Place of publication: Oxford **Publication Date:** 2016 **Pages:** X, 180 s. **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Tal

---

[Renewable Energy Law in the EU: Legal Perspectives on Bottom-up Approaches](#)

Additional Person Name: Marjan Peeters ; Thomas Schomerus **Type:** E-book **ISBN:** 9781783473182
Publisher: Edward Elgar Publishing **Place of publication:** Cheltenham, UK **Publication Date:** 2014 **DOI:** 10.4337/9781783473199

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Licensing the exploration for and production of petroleum on the UK continental shelf](#)

Additional Person Name: Hunter, Tina **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Greg Gordon and John Paterson
Book Title: Regulation of the upstream petroleum sector : a comparative study of licensing and concession systems **Chapter Number:** 4 **ISBN:** 9781783470105 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham **Publication Date:** 2015 **Total Pages:** XXXIII, 392 s. **Pages:** 107-131 **Editor:** Hunter, Tina **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Reg; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Reg

---

[International investment law and the environment: introduction](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Miles, Kate **Book Title:** Research Handbook on Environment and Investment Law **ISBN:** 9781784714628 **OCLC Number:** 1090728410 **Publisher:** Edward Elgar Publishing **Place of publication:** United Kingdom **Publication Date:** 2019-03-29 **Total Pages:** 1-10 **Pages:** 1-10 **DOI:** 10.4337/9781784714635.00005

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Introduction: globalization and international investment law](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Schill, Stephan W **Book Title:** The Multilateralization of International Investment Law **ISBN:** 0521762367 **Publication Date:** 2009-08-20 **Total Pages:** 1-22 **Pages:** 1-22 **DOI:** 10.1017/CBO9780511605451.002

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Ernst, are you kidding me? : reflections about Norwegian energy law by non-Norwegian energy lawyers](#)

Additional Person Name: Herrera Anchustegui, Ignacio **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Hunter, Tina; Herrera Anchustegui, Ignacio; Hunter, Tina **Book Title:** Fakultetsbyggjar, vestlending og verdsborgar : **ISBN:** 9788202762773 **Publisher:** Cappelen Damm akademisk **Place of publication:** Oslo **Publication Date:** 2023 **Total Pages:** Side 405-431 **Pages:** Side 405-431 **Public note:** Available here: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4388031 **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR L 19 Nor

---

[The development of energy law in the 21st century: a paradigm shift?](#)

[Journal of World Energy Law & Business](#)

Author: Heffron, Raphael J ; Talus, Kim **Type:** Article **ISSN:** 1754-9957 **Publisher:** Oxford University Press **Publication Date:** 2016 **Pages:** 189-202 **Volume:** 9 **Issue:** 3 **DOI:** 10.1093/jwelb/jww009 **Notes:** J.W.E.L. & B. 2016, 9(3), 189-202

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

JUS3510 - Energy Law: Hydrocarbons, Renewables and Energy Markets / 2023H Master's

23 items in 2 sections

Required reading

Required reading

[The Role of State Aid Law in Energy](#)

Author: Hunter, Tina; Herrera, Ignacio; Crossley, Penelope; Alvarez, Gloria **Type:** Book Chapter **Chapter**

Author: Ignacio Herrera Anchustegui, and Christian Bergqvist **Book Title:** Routledge handbook of energy law

Book Author: Hunter, Tina; Herrera, Ignacio; Crossley, Penelope; Alvarez, Gloria **ISBN:** 9781138324459

Publisher: Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2020 **Pages:** 77-89 **Editor:** Hunter, TS; Herrera Anchustegui, I, Crossley, P; Alvarez, G **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Rou; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Rou

[Link \(papers.ssrn.com\)](#)

[EU Energy Law](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Hans Vedder, Anita Rønne, Martha Roggenkamp and Ingio del Guayo

Book Title: Energy law in Europe : national, EU and international regulation **ISBN:** 9780198712893 **Publisher:**

Oxford University Press **Place of publication:** Oxford **Publication Date:** 2016 **Pages:** 187-366 **Editor:** M

Roggenkamp, C Redgewell, A Rønne, and I del Guayo **Edition:** 3rd ed. **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:**

Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Ene

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](#)

[Regulation of the Norwegian upstream Petroleum sector](#)

Author: Hunter, Tina **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Ernst Nordtveit **Book Title:** Regulation of the

upstream petroleum sector : a comparative study of licensing and concession systems **Book Author:** Hunter,

Tina **Chapter Number:** 5 **ISBN:** 9781783470105 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham
Publication Date: 2015 **Pages:** 132-158 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR
Pensum. Ikke utlån Reg; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Reg
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[Comparison of access to petroleum in developed and developing licensing and concession systems](#)

Additional Person Name: Hunter, Tina **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Tina Hunter **Book Title:**
Regulation of the upstream petroleum sector : a comparative study of licensing and concession systems **Chapter**
Number: 12 **ISBN:** 9781783470105 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham **Publication**
Date: 2015 **Total Pages:** XXXIII, 392 s. **Pages:** 359-373 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for
juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Reg; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Reg
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[Transmission Networks in Electricity Competition: Third-Party Access and Unbundling – A Transatlantic Perspective](#)

Author: Herrera Anchustegui, Ignacio **Type:** Electronic Article **Publication Date:** 2018/04/01 **Public note:**
Available: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3159458
[Link \(papers.ssrn.com\)](https://papers.ssrn.com)

[Regulation of Electricity Markets in Europe in Light of the Clean Energy Package: Prosumers and Demand Response](#)

Author: Herrera Anchustegui, Ignacio and Formosa, Andreas **Type:** Electronic Article **Publication Date:**
2019/09/05 **DOI:** 10.2139/ssrn.3448434 **Public note:** Available:
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3448434
[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

[International energy law in perspective: the relationship between national and international energy law](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Ernst Nordtveit **Book Title:** Routledge Handbook of Energy Law **Chapter**

Number: 3 **ISBN:** 9781138324459 **Publisher:** Taylor and Francis **Place of publication:** Milton **Publication Date:** 2020-04-27 **Pages:** 42-57 **DOI:** 10.4324/9780429450891 **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Penum. Ikke utlån Rou; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Penum. Korttidslån Rou
[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Ensuring Energy Security](#)

[Foreign Affairs](#)

Author: Yergin, Daniel **Type:** Article **ISSN:** 00157120 **Publisher:** Council on Foreign Relations **Place of publication:** New York **Publication Date:** 2006 **Pages:** 69-82 **Volume:** 85 **Issue:** 2 **DOI:** 10.2307/20031912
[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[The evolution of principles of energy law \(a review of the content of the Journal of Energy & Natural Resources Law, 1982-2022\)](#)

[Journal of energy & natural resources law](#)

Author: del Guayo, Iñigo **Type:** Article **ISSN:** 02646811 **Publisher:** Routledge **Place of publication:** London **Publication Date:** 2022-01-02 **Total Pages:** 43-60 **Pages:** 43-60 **Volume:** 40 **Issue:** 1 **DOI:** 10.1080/02646811.2021.2017650
[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[International energy investment law : the pursuit of stability](#)

Author: Cameron, Peter D. **Type:** Book **ISBN:** 9780198732471 **Publisher:** Oxford University Press **Place of publication:** Oxford **Publication Date:** 2021 **Pages:** LXXI, 780 sider **Edition:** Second edition **Public note:** Reading for Master students - Chapters 1 (Energy Investment Law) and Chapter 11 (Damages and Enforcement of Awards) **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR L 808.5 Cam

---

[The EU Green Deal : 2022 edition](#)

Author: Leigh Hancher (Editor), Leonardo Meeus (Editor), NOUICER Athir(Editor), Valerie Reif (Editor) **Type:** Article **Public note:** This is an open access report by the Florence School of Regulation (FSR) - edited by our Prof. Il Leigh Hancher Chapter 1, The big picture - 48 pages Chapter - EU energy markets - 29 pages
[Link \(fsr.eui.eu\)](#)

[The evolution of electricity markets in Europe](#)

Author: Meeus, Leonardo, **Additional Person Name:** Edward Elgar Publishing, (publisher.) **Type:** Book **ISBN:** 1-78990-547-8 **OCLC Number:** (CKB)410000011609274; (MiAaPQ)EBC6407944; (UtOrBLW)eep9781789905472; (oapen)<https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/64250> **Publisher:** Edward Elgar Publishing; Edward Elgar Publishing **Place of publication:** Cheltenham, Gloucestershire, UK and Northampton MA, USA; Northampton : **Publication Date:** 2020; 2020. **Pages:** 1 online resource (192 pages). **Notes:** Includes bibliographical references and index. **Public note:** Chapter 1: Why did we start with electricity markets in Europe? - 23 pages Chapter 2: Who gets the rights to trade across borders? - 23 pages Chapter 8: How to put the citizen at the centre of the energy transition? - 11 pages
[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](http://bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com)

Additional reading

Additional reading

[From stakeholders to actors](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** David M Ong **Book Title:** Routledge handbook of energy law **ISBN:** 9781138324459 **Publisher:** Routledge **Publication Date:** 2020 **Pages:** 14-41 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Rou; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Rou
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[The fragmented governance of the global energy economy: a legal-institutional analysis](#)

[Journal of World Energy Law and Business](#)

Author: Leal-Arcas, Rafael ; Filis, Andrew **Type:** Article **ISSN:** 1754-9957 **Publisher:** Oxford University Press
Publication Date: 2013 **Pages:** 348-405 **Volume:** 6 **Issue:** 4 **DOI:** 10.1093/jwelb/jwt011

[Offshore Safety: The European Commission's legislative initiatives](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Greg Gordon **Book Title:** European energy law report X **ISBN:** 9781780682549 **Publisher:** Intersentia **Place of publication:** Cambridge **Publication Date:** cop. 2014 **Pages:** 139-169 **Editor:** Martha Roggenkamp, Henrik Bjernebye **Volume:** 16 **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Eur
[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](http://litteraturkiosken.uib.no)

[Joint Operating Agreements](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Scott Styles **Book Title:** Oil and gas law : current practice and emerging trends **ISBN:** 9781845861018 **Publisher:** Dundee University Press **Place of publication:** Dundee **Publication Date:** 2011 **Pages:** 265-301 **Editor:** John Paterson and Emre Üsenmez **Edition:** 2nd ed. **Tags:** Litteraturkiosken **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Oil

[Link \(litteraturkiosken.uib.no\)](#)

[Introduction to EU energy law](#)

Author: Talus, Kim **Type:** Book **ISBN:** 9780198791812; 9780198791829 **Publisher:** Oxford University Press **Place of publication:** Oxford **Publication Date:** 2016 **Pages:** X, 180 s. **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Tal

---

[Renewable Energy Law in the EU: Legal Perspectives on Bottom-up Approaches](#)

Additional Person Name: Marjan Peeters ; Thomas Schomerus **Type:** E-book **ISBN:** 9781783473182 **Publisher:** Edward Elgar Publishing **Place of publication:** Cheltenham, UK **Publication Date:** 2014 **DOI:** 10.4337/9781783473199

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Licensing the exploration for and production of petroleum on the UK continental shelf](#)

Additional Person Name: Hunter, Tina **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Greg Gordon and John Paterson **Book Title:** Regulation of the upstream petroleum sector : a comparative study of licensing and concession systems **Chapter Number:** 4 **ISBN:** 9781783470105 **Publisher:** Edward Elgar **Place of publication:** Cheltenham **Publication Date:** 2015 **Total Pages:** XXXIII, 392 s. **Pages:** 107-131 **Editor:** Hunter, Tina **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Ikke utlån Reg; Bibliotek for juridiske fag UBBJUR Pensum. Korttidslån Reg

---

[International investment law and the environment: introduction](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Miles, Kate **Book Title:** Research Handbook on Environment and Investment Law **ISBN:** 9781784714628 **OCLC Number:** 1090728410 **Publisher:** Edward Elgar Publishing **Place of publication:** United Kingdom **Publication Date:** 2019-03-29 **Total Pages:** 1-10 **Pages:** 1-10 **DOI:** 10.4337/9781784714635.00005

[Link \(bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Introduction: globalization and international investment law](#)

Type: Book Chapter **Chapter Author:** Schill, Stephan W **Book Title:** The Multilateralization of International Investment Law **ISBN:** 0521762367 **Publication Date:** 2009-08-20 **Total Pages:** 1-22 **Pages:** 1-22 **DOI:** 10.1017/CBO9780511605451.002

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Ernst, are you kidding me? : reflections about Norwegian energy law by non-Norwegian energy lawyers](#)

Additional Person Name: Herrera Anchustegui, Ignacio **Type:** Book Chapter **Chapter Author:** Hunter, Tina; Herrera Anchustegui, Ignacio; Hunter, Tina **Book Title:** Fakultetsbyggjar, vestlending og verdsborgar : **ISBN:** 9788202762773 **Publisher:** Cappelen Damm akademisk **Place of publication:** Oslo **Publication Date:** 2023 **Total Pages:** Side 405-431 **Pages:** Side 405-431 **Public note:** Available here: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4388031 **Available At:** Bibliotek for juridiske fag UBBJUR L 19 Nor

---

[The development of energy law in the 21st century: a paradigm shift?](#)

[Journal of World Energy Law & Business](#)

Author: Heffron, Raphael J ; Talus, Kim **Type:** Article **ISSN:** 1754-9957 **Publisher:** Oxford University Press **Publication Date:** 2016 **Pages:** 189-202 **Volume:** 9 **Issue:** 3 **DOI:** 10.1093/jwelb/jww009 **Notes:** J.W.E.L. & B. 2016, 9(3), 189-202

[Link \(bibsyst-d.alma.exlibrisgroup.com\)](#)

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 34/23

Godkjenning av litteratur i emnene JUS2317 og JUS3517 Comparative European Constitutional Law

I sak 3/23-10 behandlet studieutvalget forslag til emnebeskrivelser for emnene JUS2317 Comparative European Constitutional Law og JUS3517 Comparative European Constitutional Law og anbefalte at fakultetsstyret opprettet emnene, hvilket fakultetsstyret gjorde i sak 15/23. Forslag til litteratur ble ikke lagt frem i forbindelse med opprettelse av emnet.

Emneansvarlige Axel Jonsson og Eirik Holmøyvik har nå utarbeidet forslag til litteratur for henholdsvis emnet på bachelornivå og emnet på masternivå. Forslagene følger som vedlegg og legges med dette frem for studieutvalget for godkjenning.

Studieutvalget vedtok sidetallsnormen for integrert masterprogrammet i rettsvitenskap i sak 54/16. «Hovedlitteraturen skal ha eit omfang på mellom 30 og 60 tekstsider pr. studiepoeng. I same sak uttalte også SU at «Det skal vidare tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovedlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.»

Ut fra denne sidetallsnormen regner studiedekanen at et spesialemne på 5. studieår bør ha opp mot 60 sider hovedlitteratur per studiepoeng, og at et valgemne på 3. studieår bør ha rundt 45 sider hovedlitteratur per studiepoeng. For de to emnene som det nå legges frem forslag til litteratur for, foreslås det et unntak fra sidetallsnormen. I forslaget fra de emneansvarligere foreslås det 590 sider litteratur i bacheloremnet og 779 sider litteratur i masteremnet.

De emneansvarlige begrunner forslaget om avvik fra sidetallsnormen slik:

«Et utvidet antall sider fra sidetallsnormen kan særlig begrunnes av fire hensyn. For det første er det pedagogiske opplegget på kurset rettet mot dialog mellom studenter og undervisere under forelesningene, noe som forutsetter at studentene leser pensum selv. Videre er ikke én god bok for dette kurset skrevet. Kurset mangler et verk som systematisk dekker både horisontal komparasjon mellom medlemsstatenes konstitusjoner og vertikalt mellom supranasjonale normer og nasjonale konstitusjoner. Derfor er kurset, for det andre, avhengig av mange kompletterende artikler, noe som utvider sidetallet. Sistnevnte hensyn er allikevel ikke kun en ulempe. For det tredje er kurset et statsrettskurs, et generelt kurs som trener studentene i å håndtere problemstillinger i skjæringsfeltet mot mange rettsområder og dessuten i komparativt lys. Det potensielt relevante kildetilfanget er altså enormt, og det er derfor viktig at studentene også i møte med pensum trenes i å forholde seg kritisk og systematisk til et stort og sprikende materiale. Dette gjenspeiles videre i eksamensformen fire dagers hjemmeeksamen.

Eksamensformen medfører at vi primært trenger å forvente at studentene har god oversikt over pensum ved eksamensstart, men særlig at studentene ila. av eksamen viser evne til å finne tilbake til relevante fordypninger i pensum. Å systematisk finne og velge relevante kilder er altså et sentralt element for kurset. Studentene trenes i å håndtere et stort kildetilfang både spesielt på kursets to metodeforelesninger og generelt gjennom konkrete komparative øvelser og diskusjoner på de andre forelesningene.»

Forslag til vedtak:

Den foreslåtte litteraturen i emnene JUS2317 Comparative European Constitutional Law og JUS3517 Comparative European Constitutional Law godkjennes.

Vedlegg:

- Litteraturliste for JUS2317 Comparative European Constitutional Law
- Litteraturliste for JUS3517 Comparative European Constitutional Law

[Tilbake til sakslisten](#)

Litteraturliste for JUS2317 Comparative European Constitutional Law - bachelornivå

BOOK/TITLE	AUTHOR	YEAR	BOOK SECTION	PAGE NUMBERS	PAGES
The Constitution of Freedom: An Introduction to Legal Constitutionalism	Uitz, Renáta ; Sajó, András	2017		Only chapters 2–4 and 6–11: pp. 55-168, 216-446	343
Transnational Constitution-Making: The Contribution of the Venice Commission on Law and Democracy	Craig, Paul P	2017		57-86	29
The European Court of Human Rights and Political Rights: The Need for more Guidance	ten Napel, Hans-Martien	2009		464-480	16
Defending Checks and Balances in EU Member States: Taking Stock of Europe's Actions	Biernat, S., Filipek, P.	2021	The Assessment of Judicial Independence Following the CJEU Ruling in C-216/18 LM	403-431	28
Beyond Judicial Councils: Forms, Rationales and Impact of Judicial Self-Governance in Europe	Kosař, David	2018		1567-1612	45
European yearbook on human rights 2021	Holmøyvik, Eirik	2021	The right to an effective (and judicial) examination of election complaints	541-567	26
The Concept of Structural Human Rights in the European Convention on Human Rights	Leloup, Mathieu	2020		480-501	21
The Future of the European Court of Human Rights—Subsidiarity, Process-Based Review and the Rule of Law	Spano, Robert	2018		473-494	21
The European court of human rights' margin of appreciation and the processes of national parliaments	Matthew SAUL	2015		745-774	29
Comparing legal cultures	Sören Koch	2020	From mapping to navigation : a COMPASS formula for conducting comparative analysis	71-103	32
				SUM:	590

Litteraturliste for JUS3517 Comparative European Constitutional Law - masternivå

BOOK/TITLE	AUTHOR	YEAR	PART	PAGE NUMBERS	PAGES
The Constitution of Freedom: An Introduction to Legal Constitutionalism	Uitz, Renáta ; Sajó, András	2017		Chapters 1–4, 6–12:	412

				pp. 12-168, 216-472	
The Oxford handbook of comparative constitutional law	Jackson, V.	2012	Comparative Constitutional Law: Methodologies	55-84	29
Transnational Constitution-Making: The Contribution of the Venice Commission on Law and Democracy	Craig, Paul P	2017		57-86	29
Constitutionalism and the Mechanics of Global Law Transfers	Paulus, A. & Leiss, J.	2018		35-69	34
The European Court of Human Rights and Political Rights: The Need for more Guidance	ten Napel, Hans-Martien	2009		464-480	16
Defending Checks and Balances in EU Member States: Taking Stock of Europe's Actions	Biernat, S., Filipek, P.	2021	The Assessment of Judicial Independence Following the CJEU Ruling in C-216/18 LM	403-431	28
Beyond Judicial Councils: Forms, Rationales and Impact of Judicial Self-Governance in Europe	Kosař, David	2018		1567-1612	45
European yearbook on human rights 2021	Holmøyvik, Eirik	2021	The right to an effective (and judicial) examination of election complaints	541-567	26
The Concept of Structural Human Rights in the European Convention on Human Rights	Leloup, Mathieu	2020		480-501	21
The Future of the European Court of Human Rights—Subsidiarity, Process-Based Review and the Rule of Law	Spano, Robert	2018		473-494	21
The European court of human rights' margin of appreciation and the processes of national parliaments	Matthew SAUL	2015		745-774	29
Comparative Matters	Ran Hirschl	2014	Case Selection and Research Design in Comparative Constitutional Studies	224-281	57
Comparing legal cultures	Sören Koch	2020	From mapping to navigation : a COMPASS formula for conducting comparative analysis	71-103	32
				SUM	779

Sak 35/23

Endring av emneskildringar: Tillegg om obligatorisk undervisningsaktivitet i engelske emne på bachelornivå

I det tredje studieåret av masterprogrammet i rettsvitenskap kan studentane velja emne innanfor ein avgrensa krins av valemne der minst eitt emne må vera på engelsk, eller ein kan reisa på utveksling eitt semester. For studentar som ikkje utvekslar på 3. studieår, spelar det engelske emnet (eventuelt dei engelske emna) som studenten skal ta i vårsemesteret på 3. studieår ei viktig rolle i å sikra at studentane oppnår dei læringsmåla på programnivå som dreier seg om å kunna samarbeida med juristar frå andre land, og å kunna forstå og gjera seg nytte av deira perspektiv på felles rettslege utfordringar og bidra med norske perspektiv, i tillegg til å kunna formidla juridiske analyser skriftleg og munnleg på engelsk.

Læringa i dei engelske emna dreier seg altså ikkje berre om den materielle kunnskapen studentane skal oppnå og som dei vil bli prøvde i på eksamen. Læringa dreier seg også om ferdigheiter som skal opparbeidast i undervisningssituasjonen i samspel med internasjonale studentar. I løpet av arbeidet med innføringa av ny modell for engelske emne i samband med innføringa av valfridom på 3. studieår²¹ har vi difor erkjent at det er naudsynt å gjera undervisninga obligatorisk på dei engelskspråklege emna på bachelornivå.

Til no har det i all hovudsak ikkje vore obligatorisk undervisning i valfrie emne, sjølv om det i fleire emne likevel er obligatoriske arbeidskrav eller innslag av obligatoriske undervisningsaktivitetar. For at treninga i å samarbeida med juristar frå andre land faktisk skal kunna finna stad, er det avgjerande at studentane er til stades i undervisninga der dei vil treffa, og samhandla med, dei internasjonale studentane. Dette er ikkje ferdigheiter som er tenkt prøvde på eksamen, eller ferdigheiter som vil vera lette å prøva på ein eksamen. Det er likevel ferdigheiter som studentane våre er venta å oppnå i løpet av masterstudiet i rettsvitenskap. For å kunna sertifisera at studentane våre har oppnådd læringsmåla knytte til internasjonalisering på programnivå, må også undervisningsaktiviteten i dei engelske emna vera del av sertifiseringsgrunnlaget. Vi må difor kunna dokumentera at studentane har teke del i undervisninga.

Eit anna moment er at det er obligatoriske undervisningsaktivitetar i dei tre norskspråklege valemna på 3. studieår. Sjølv om studentane har høve til å velja to engelske emne, er det ikkje ønskjeleg at studentane skal velja bort dei norske emna, og heller velja to engelske emne, berre for å sleppa obligatoriske undervisningsaktivitetar. Dersom studentar vel to engelske emne, skal det vera ut frå faglege interesser, ikkje for å sleppa obligatoriske undervisningsaktivitetar eller obligatoriske arbeidskrav. Det er difor ønskjeleg at dei norskspråklege og dei engelskspråklege valemna vert handsama likt, og at alle valemna på 3. studieår har obligatoriske undervisningsaktivitetar.

Tilhøvet til dei engelske emna på masternivå

Det blir i denne omgang ikkje foreslått at undervisninga i masteremna blir gjort obligatorisk. Merk likevel at det også for ein del av emna på masternivå alt er lagt til nye obligatoriske element som del av omlegginga til ny modell. Til dømes er det i mange av emna, men ikkje alle, obligatorisk deltaking på «master classes». Korvidt «master classes» er obligatoriske eller ikkje, kjem an på undervisningsopplegget som er planlagt for desse og går fram av dei einskilde emneskildringane.

---

²¹ Sjå sak 76/22 til fakultetsstyret 27.9.2022

Som det går fram av utkast til saksframstilling for reform av femte studieår (sjå sak 23/23-2 til studieutvalet), blir det gjort framlegg om å på sikt leggja til monalege element av obligatorisk oppmøte også i emna på 5. studieår. Dette vil likevel først bli aktuelt når 5. studieår på studieordninga av 2021 trer i kraft og er ikkje del av nojeldande sak.

Vidare implementering og ikraftsetjing

Studieåret 2023/2024 er første gong 3. studieår i studieordninga av 2021 skal gjennomførast. Det er difor viktig at endringa kjem på plass før dei første studentane tek til på vårsemesteret av nytt 3. studieår. Fordi studentane på 3. studieår skal gjera emnevala sine for vårsemesteret allereie innan 1. september, er det avgjerande å allereie no før sommaren vedta eit generelt tillegg til emneskildringane om at undervisninga er obligatorisk slik at dette framgår av emneskildringane i god tid før 1. september.

Det vidare arbeidet, og ytterlegare endringar av emneskildringane, som må gjerast i dialog med dei emneansvarlege i løpet av haustsemesteret og vedtakast og publiserast seinast fire veker før kursstart, gjer at endringa først kan tre i kraft frå vårsemesteret 2024.

Krav om oppmøte til undervisninga i emna må gjelda for alle studentar på emnet, også innreisande utvekslingsstudentar til fakultetet. I og med at mange av utvekslingsstudentane våre er her heile året, ville det vore ønskeleg og ideelt at tillegget om obligatorisk oppmøte gjaldt i alle engelskspråklege emne på bachelornivå allereie frå haustsemesteret 2023. Dette ville sikra at studentane som kjem til fakultetet i august, møter dei same krava og forventningane til oppmøte gjennom heile studieåret. Av kapasitetsomsyn og det vidare implementeringsarbeidet, foreslår vi likevel at endringa først tek til å gjelda frå vårsemesteret 2024, og at det for studieåret 2023/2024 dermed berre vil det gjelda for emna som blir underviste i vårsemesteret.

Frå og med studieåret 2024/2025 vil det gjelda alle engelskspråklege emne på bachelornivå, også haustemna. Normalt vil ingen norske studentar ta dei engelskspråklege emna på bachelornivå som blir underviste i haustsemesteret. Emna er likevel teoretisk sett opne også for norske studentar, og ein kan sjå for seg tilfelle der studentar har fått innvilga ein avvikande utdanningsplan som gjer at dei skal ta eit valfritt emne i haustsemesteret i staden for i vårsemesteret. Viss eit haustemne skal kunna inngå i mastergraden i rettsvitenskap i staden for eit våremne, og bidra til å oppfylle læringsmåla på programnivå på same måte som våremna, må krava til oppmøte gjelda også i haustemna. Vidare hender det at emne blir flytta frå det eine semesteret til det andre, til dømes grunna forskingsfri eller fordi andre plikter gjer at det ville passa betre for den emneansvarlege at emnet byter semester. Då er det ein føremon at det ikkje er andre skilnader på haust- og våremna enn kva for semester dei blir underviste i, slik at det ikkje trengst å gjerast andre justeringar i emneskildringa enn å endra semester.

I løpet av hausten må dei emneansvarlege for engelske emne på bachelornivå informerast om tillegget om obligatorisk undervisning i emneskildringane, og dei må oppmodast om å velja undervisningsmetodar som legg til rette for studentaktiv læring og interaksjon mellom studentar. Slike undervisningsmetodar er ein føresetnad for at den ønska læringa knytt til måla om å kunna samarbeida med juristar frå andre land, og å kunna forstå og gjera seg nytte av deira perspektiv på felles rettslege utfordringar og bidra med norske perspektiv, i tillegg til å kunna formidla juridiske analyser skriftleg og munnleg på engelsk, kan finna stad. Det er også naudsynt å justera emneskildringane slik at desse læringsmåla går fram av ferdigheitene og kompetansen i læringsutbyteskildringane i kvart einskild emne. Her vil vi foreslå at det vert utarbeidd nokre standardformuleringar som kan setjast inn i alle emne, eventuelt med mindre tilpassingar til det einskilde emnet. I emnet *Introduction to Chinese Civil and Commercial Law* er interkulturell kompetanse allereie del av innhaldet og læringsmåla i emnet, og det kan truleg hentast noko inspirasjon frå dette emnet.

Nærare om kravet til deltaking i obligatoriske undervisningsaktivitetar

Det må gjerast ei nærare vurdering av kva krav til oppmøte og deltaking som skal gjelda for dei valfrie engelskspråklege emna. Studieplanen for masterprogrammet i rettsvitenskap seier følgjande om obligatoriske arbeidskrav under overskrifta undervisningsmetodar: «(...)5. Obligatorisk undervisning: i alle obligatoriske emne og i mange val- og spesialeemne er det obligatoriske arbeidskrav. Dette er nærare regulert i fakultetet sine utfyllande regler, og går fram av emneskildringa for kvart emne.»

§ 2-4-3 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet seier følgjande om obligatoriske undervisningsaktivitetar:

Hvis ikke annet er bestemt i emnebeskrivelsen, er minimumsvilkåret for å få godkjent et kurs at studenten har deltatt i de obligatoriske undervisningsaktivitetene, og oppfylt de kravene som er fastsatt i emnebeskrivelsen. Inntil 25 % avvik fra full deltakelse aksepteres. Deltakelsen regnes ut som fastsatt i "Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltaking".

Obligatoriske undervisningsaktiviteter kan underkjennes også i ettertid, jf. forvaltningsloven § 35.

Dersom emnet har obligatorisk kursoppgave, skal denne være levert og godkjent før eksamen. Eventuelle unntak framgår av emnebeskrivelsen.

Obligatoriske undervisningsaktiviteter skal gjennomføres til de tider og frister som fremgår i emnebeskrivelsen.

Dersom hovudregelen om inntil 25% avvik frå full deltaking skal gjelda, vil det seia at studentane må vera til stades på 8 av normalt 10 forelesingar/seminar (dobbelttimar). I nokre emne vil det totale talet på forelesingar vera høgare, idet fakultetet kvart semester tilbyr ekstra undervisning i nokre av dei valfrie emna som følgje av at fakultetet får gjera bruk av ekstra undervisningskrefter gjennom Erasmus+lærarmobilitetsprogrammet. Desse timane er normalt eit *tilllegg* til dei ordinære 10 dobbelttimane undervisning, og dekkjer ikkje nødvendigvis emne studentane vil verta prøvde i på eksamen. Det vil likevel vera uheldig å eksplisitt skilja slike ekstra forelesingar ut som «ikkje obligatoriske» blant elles obligatorisk undervisning. Dette kan føra til at studentane vel bort denne undervisninga frå ein fagperson frå ein annan jurisdiksjon enn den ordinære førelesaren, og dermed går glipp av ytterlegare internasjonale perspektiv i emnet, noko som ville vera i strid med nettopp bakgrunnen for at obligatorisk undervisning vert innført.

Om vi ser til dei tre norske valfrie emna, så har to av dei arbeidskrav fastsette i emneskildringane under overskrifta «Obligatorisk undervisningsaktivitet» som eksplisitt avviker frå «75%-regelen». Avviket er utheva i teksten som er sitert frå emneskildringane.

JUS2397 Barnerett:

«Obligatorisk innlevering av video.

Obligatorisk nærvær på storgruppeundervisning, **2 av 3 samlinger**.

Studentene skal i tillegg gi tilbakemelding på videoer som studentene i samme virtuelle arbeidsgruppe har laget, minimum 3 av 4 videoer må kommenteres.»

JUS2398 Miljørett:

«Storgrupper og ekskursjonar.

Obligatorisk framføring, åleine eller i gruppe, av tema for fordjupning i plenumsførelesing.»

JUS2399 Skatterett:

«Obligatoriske kursoppgave over 20 dager, med total arbeidsmengde 30 timer. Ordgrense på 2500 ord.

Seminargruppene er obligatoriske, og studentene må **delta på minst fire av seks seminarer** for å kunne avlegge eksamen.»

Dei avvikande oppmøtekrava i JUS2397 og JUS2399 svarar til ein oppmøteprosent på minst 66,66%. Dette heng saman med at det samla er færre obligatoriske aktivitetar i eit valfritt emne samanlikna med i dei obligatoriske emna. Kravet er også bevisst formulert på ein måte som er lett forståeleg og utvitydig.

For å likestillast dei norske og engelske valemna kan det vera grunn til å ha eit avvikande krav også for dei engelskspråklege emna, til dømes slik at ein går ned til til dømes 7 av normalt 10 forelesingar, noko som vil svara til at ein godtek eit avvik på inntil 30%. I tillegg kjem at det for studentar som samstundes er tilsette som arbeidsgruppeleiarar og som må prioritera arbeidsgruppene dei er tilsette for å leia, potensielt kan bli krevjande å oppfylle krav om minst 75% oppmøte, og dermed normalt 8 av 10 forelesingar. Sjølv om ein, så langt det er mogleg, prøver å unngå kollisjonar mellom arbeidsgruppeundervisninga på 1. og 2. studieår, og undervisninga på dei studieåra som arbeidsgruppeleiarane sjølve er på, vil det ikkje vera mogleg å heilt unngå kollisjonar når det skal leggast ein timeplan for så mange valfrie emne. Nøyaktig kor stort avvik frå full deltaking som skal tillatast i engelskspråklege valfrie emne på vårsemesteret av 3. studieår, vil SU bli beden om å ta stilling til i løpet av haustsemesteret.

Administrative konsekvensar av framlegget

Innføring av obligatorisk undervisning medfører nye oppgåver knytt til administrasjon av dei valfrie emna. Emneansvarleg må syta for at ein sjølv, og eventuelle andre som underviser som del av emnet, tek fram møte på kvar undervisningsøkt, og at fram møtelistene sidan blir leverte til administrasjonen. Administrasjonen vil måtta syta for fram møtelister til dei emneansvarlege, og seinare stå for fram møteutrekning når undervisninga i emnet er fullført. Det vil vera uunngåeleg at det kvart semester er nokre studentar som ikkje oppfyller oppmøtekravet. Dette krev sakshandsaming knytt til varsel og vedtak om manglande eksamensrett i emnet, og eventuelt handsaming av klager på vedtak om tap av eksamensrett. Fakultetet vil også måtta handsama søknader om individuelt tilpassa obligatoriske undervisningsaktivitetar for å oppfylle kravet til obligatorisk oppmøte, og dersom søknaden blir innvilga, utforma alternative undervisningsaktivitetar som gjer det mogleg for studentane å oppfylle kravet.²²

Det er tale om ei ny administrativ oppgåve knytt til nær 25 engelskspråklege bacheloremne. Omlegginga av dei engelskspråklege emna inneber allereie ei nær dobling av talet på emne idet dei fleste emna vil finnast i to versjonar på to ulike nivå. Sjølv om det vil vera nokre samdriftsfordelar mellom søskenemne, inneber den nye modellen meir arbeid. Innføringa av obligatorisk undervisning på dei engelskspråklege emna er påkravd av faglege omsyn for å sikra at læringsmåla på programnivå blir nådde. Administrative omsyn kan ikkje hindra denne endringa. Det må likevel gjerast merksam på at administrasjonen av dei engelskspråklege

²² §2-4-5 i utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet seier «Etter søknad kan fakultetet utforme individuelt tilpassede obligatoriske undervisningsaktiviteter når studenten har dokumentert at han eller hun ikke uten urimelig belastning har mulighet til å oppfylle krav til deltakelse på grunn av egen eller nærstående persons sykdom, repetisjonsøvelser i forsvaret, omsorg for egne barn i forbindelse med fødsel eller adopsjon, eller av andre vektige faglige eller velferdsmessige grunner. Søknad om slik tilpassing må være fakultetet i hende senest tre uker før eksamen og i tide til at tilpasningen faktisk kan gjennomføres før eksamen. Tilpassede undervisningsaktiviteter skal sikre at læringsmål, læringsutbytte og samlet arbeidsbelastning opprettholdes. Det gis ikke fritak for obligatoriske undervisningsaktiviteter.»

emne blir meir ressurskrevjande under den nye modellen, og at innføring av obligatorisk undervisning ytterlegare forsterkar dette. Den nye modellen for engelske emne, med tillegg av innføringa av obligatorisk undervisning, betyr at det er behov for nye administrative ressursar for administrera dei nær 50 engelskspråklege emna, eventuelt at eksisterande ressursar blir omdisponerte ved at administrasjonen sluttar å gjera andre oppgåver.

Framlegg til vedtak

- 5) Emneskildringane for engelske emne på bachelornivå blir endra ved at blir lagt til «Compulsory attendance at lectures/seminars» under overskrifta *Obligatorisk undervisningsaktivitet/Compulsory Assignments and Attendance*.
- 6) Endringa trer i kraft frå og med vårsemesteret 2024.
- 7) Framlegg til endringar i emneskildringane som synleggjer korleis dei engelskspråklege emna bidreg til å oppnå læringsmåla på programnivå knytt til internasjonalisering, skal leggest fram for studieutvalet i løpet av hausten 2023.
- 8) SU vil få ei ny sak i løpet av hausten om kor stort avvik frå full deltaking som skal godtakast for valfrie engelskspråklege emne på 3. studieår.

INTØ 010623

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 36/23

Felles praksis og regler for kontinuasjonseksamen og frivillig gjentak av allerede bestått eksamen i engelskspråklige valg- og spesialemer

Fakultetet har et høyt antall valgfrie emner på 5. studieår, og fra studieåret 2023/2024 vil det som kjent innføres et høyt antall valgfrie emner også på vårsemesteret av 3. studieår. I forbindelse med dette foreslår studieseksjonen, sammen med studiedekanen, en strømlinjeforming av ordningene for kontinuasjonseksamen og frivillig gjentak av allerede bestått eksamen for engelskspråklige valgfrie emner.²³

Forslaget går ut på at dagens ordinære eksamener i semester uten undervisning erstattes av reelle kontinuasjonseksamener. Kontinuasjonseksamen avholdes der minst én student har gyldig fravær til ordinær eksamen i undervisningssemesteret, eller der minst én student har ikke bestått resultat (F) til ordinær eksamen i undervisningssemesteret. Forslaget innebærer at vi går lenger enn UiB-forskriften pålegger oss, ved at det avholdes kontinuasjonseksamen også i tilfeller hvor en student har fått ikke bestått resultat.

Nå-situasjonen for eksamen på engelskspråklige spesialemer

Spesialemer har ikke hatt kontinuasjonseksamener i august slik de obligatoriske emnene på 1.-4. studieår har, og som det er bestemt at også de tre norske valgemenene på 3. studieår vil få. Det har isteden vært flere ulike løsninger for hvordan studenter har kunnet enten kontinuere eller frivillig gjenta eksamener på disse emnene. Flere av emnene har til nå hatt en ekstra ordinær eksamen i mellomliggende semester (semester uten undervisning), og denne har fungert både som kontinuasjonseksamen og frivillig gjentaksmulighet. I noen emner har det vært ulike krav for å ha eksamensrett i semester med, og semester uten undervisning. For eksempel hvorvidt obligatorisk kursoppgave må være bestått for å kunne avlegge eksamen, eller at emner som i semester med undervisning har eksamen i to deler (både hjemmeeksamen og skoleeksamen) isteden kun har skoleeksamen i semester uten undervisning. I semester uten undervisning har det dermed også vært mulig for studenter som *ikke* har fulgt undervisning i emnet å melde seg opp til disse eksamenene, og ved ulike vurderingsordninger i semester med og uten undervisning har det dermed for noen emner vært en «enklere løsning» å avlegge eksamen i semester uten undervisning. For at læringsutbyttet skal bli størst mulig er det selvsagt både ønsket og forventet at studentene deltar i undervisning. Vi ønsker derfor av faglige grunner å ta bort muligheten for å avlegge eksamen i semester uten undervisning.

---

²³ Fra någjeldende utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet: **§ 3-1 Definisjoner**

1. Med "eksamen" forstås i reglene her eksamensformer, så som avsluttende skoleeksamen, hjemmeeksamen etc., slik de er angitt i Grads- og studieforskriften. Obligatoriske undervisningsaktiviteter og annet som ikke inngår i grunnlaget for karaktersetning, er ikke «eksamen».
2. Med "ordinær eksamen" forstås i reglene her eksamen som avholdes ved endt kurs eller ved semesterslutt i ordinært semester, slik det er angitt i emnebeskrivelsen.
3. Med "kontinuasjonseksamen" forstås eksamen som holdes hvert år i august, som tilbud til studenter som ikke fullførte eller bestod ordinær eksamen, jf. forrige avsnitt. Rett til å delta ved kontinuasjonseksamen gjelder for studenter som hadde gyldig eksamensrett i det umiddelbart foregående studieåret, og som omfattes av reglene i § 3-4, 1.b)ii nedenfor. De nærmere reglene om kontinuasjonseksamen går fram av § 3-4 nedenfor.
4. Med "frivillig gjentak" forstås nytt tellende forsøk til en eksamen som er bestått fra før.

Det er imidlertid forskriftsfestet at studenter skal gis mulighet for kontinuasjonseksamen dersom de har gyldig fravær på eksamensdagen. Som gyldig fravær regnes egen sykdom og barns sykdom, dødsfall i nær familie eller hos andre studenten har et nært forhold til, begravelse eller bisettelse, pålegg fra offentlig myndighet om at studenten plikter å møte fram et annet sted når vurderingen finner sted, eller forhold utenfor studentens kontroll som gjør det sterkt urimelig å kreve at studenten gjennomfører en vurdering, jf. UiB-forskriften § 6-10-1.

Behov for strømlinjeforming og reduksjon av antall eksamener i engelskspråklige valgfrie emner

I forbindelse med de endringer som nå gjøres i emnebeskrivelsene ved oppretting av nye og justerte engelskspråklige valg- og spesialemer på 3. og 5. studieår, er det behov for å få på plass felles regler for adgang til kontinuasjonseksamen og frivillig gjentak som gjelder for samtlige av de engelskspråklige valgfrie emnene. De norske valgemnene på 3. studieår er altså ikke omfattet av forslaget, ei heller de norskspråklige spesialemnene på 5. studieår. Ordninger for kontinuasjon av norske emner på 5. studieår er det naturlig å komme tilbake til som del av det pågående arbeidet med nytt 5. studieår.

Strømlinjeforming av kontinuasjonmulighetene vil forenkle administrasjonen av de engelskspråklige valgfrie emnene og dermed være ressursbesparende. Samtidig vil det sikre likebehandling av, og forutsigbarhet for, studentene.

Kontinuasjon av vurdering i to deler

Ved kontinuasjon av vurdering i to deler (vanligvis hjemmeeksamen + skoleeksamen) har det for de engelskspråklige valgfrie emnene vært vanlig at det gis en mulighet for ny innlevering av hjemmeeksamen før skoleeksamen dersom en student har gyldig fravær til hjemmeeksamen, eller hjemmeeksamen blir vurdert til ikke bestått. Det har også vært vanlig at kun eksamensdel nummer to (skoleeksamen) må gjentas dersom man har gyldig fravær til denne eller den blir vurdert til ikke bestått.

Dette avviker fra hovedregelen slik denne er angitt i UiB-forskriften:

§ 6-3. Flere vurderingsdeler

Et emne som består av flere vurderingsdeler er ikke bestått før alle delene er bestått. Alle vurderingsdeler må som hovedregel avlegges samme semester. Ved stryk i en eller flere vurderingsdeler må normalt alle deler tas på nytt ved et eventuelt nytt vurderingsforsøk.

Fakultetet kan gi utfyllende regler

Spørsmålet om hvorvidt begge vurderingsdeler må tas på nytt ved et eventuelt nytt vurderingsforsøk ble drøftet som del av studieutvalgets sak 36/22 som gjaldt JUS221 Rettsstaten. Her ble det slått fast at hver eksamen utgjør et samlet sett, og at eventuell kontinuasjon eller gjentak derfor innebærer avleggelse av begge deleksamener.²⁴

Dersom man skal gå over til å følge denne hovedregelen også i alle de engelskspråklige valgfrie emnene, vil det komme til å gjøre kontinuasjonseksamen i valgfrie emner mer ressurskrevende enn slik den har vært til nå. Det er det motsatte som er formålet med denne saken. I flere av de valgfrie emnene avholdes

²⁴ Nærmere begrunnelse om hvorfor det normalt bør være slik, kan leses av sak 36/22 Endring av emnebeskrivelse og litteratur JUS221 Rettsstaten her: <https://www.uib.no/jur/150803/su-innkallinger-og-protokoller-2022#studieutvalgsm-te-1-juni-2022-sak-33-49>

første vurderingsdel (hjemmeeksamen) tidlig i kurset, og dens funksjon er mer som en obligatorisk kursoppgave. Fordi erfaring tilsier at studentene legger ned større innsats i en oppgave som gir tellende karakter, enn i en oppgave som kun blir vurdert som bestått/ikke bestått, har oppgaven i mange av de valgfrie emnene blitt gjennomført som en hjemmeeksamen istedenfor som en obligatorisk kursoppgave. Med gjennomføring tidlig i kurset er det ikke gitt at studentene prøves i ulike deler av emnet, på samme måte som slik det beskrives at blir gjort i JUS221 Rettsstaten. Det bør derfor være opp til den enkelte emneansvarlige å avgjøre hvorvidt begge vurderingsdeler må avlegges på nytt ved en eventuell kontinuasjonseksamen, eller om det er tilstrekkelig å kun avlegge skoleeksamen. De emneansvarlige bør likevel gjøres oppmerksomme på hovedregelen og bes om å ta stilling til hvorvidt de ønsker å fortsette den løsningen de har hatt til nå, eller om de ønsker å gå over til at begge vurderingsdeler må avlegges på nytt.

Når det gjelder muligheten for ny innlevering av ikke bestått hjemmeeksamen allerede før skoleeksamen avholdes, er denne fleksible løsningen av særlig verdi for innreisende utvekslingsstudenter som dermed fortsatt får mulighet til å bestå emnet i samme semester. Særlig for studenter som bare er på fakultetet i ett semester, eller som er i det siste semesteret av oppholdet sitt, er dette en god løsning.

Frivillig gjentak av allerede bestått eksamen

Ved frivillig gjentak av allerede bestått eksamen må eksamen avlegges til neste ordinære eksamen, og i tilfeller der en eksamen består av to eksamensdeler (vanligvis en hjemmeeksamen og en skoleeksamen) må begge eksamensdeler avlegges på nytt.

Sentralt og lokalt regelverk

Dagens UiB-forskrift sier følgende:

§ 6-11. Ny vurdering

Studenter som har gyldig fravær etter [§ 6-10-1](#) ved avsluttende skriftlig skoleeksamen i undervisningssemesteret, har rett til ett nytt forsøk tidligst mulig i påfølgende semester, og senest i mars for vårsemesteret og i oktober for høstsemesteret. Fraværsgrunnen skal dokumenteres som beskrevet i [§ 6-10-2](#). Se [§ 6-10-3](#) for frister. Fakultetet kan gi utfyllende regler om søknadsprosedyren ved ny vurdering.

Det juridiske fakultet kan gi regler som avviker fra dette.

Henvisningen til at Det juridiske fakultet kan gi avvikende regler skyldes at vi i vårt lokale reglement Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet har hatt behov for å avholde kontinuasjonseksamener på obligatoriske emner i august istedenfor tidligst mulig i semesteret etter, og for spesialemer i løpet av den ordinære eksamensperioden semesteret etter. I tillegg har vi gått lenger enn UiB-forskriften ved at også ikke møtt, avbrutt eksamen og ikke bestått gir mulighet for gjentak.

Forslaget til ny studieforskrift ved UiB legger opp til at kontinuasjonseksamen skal være åpen for alle uten tellende resultat når den først blir avholdt, men det er kun gyldig fravær som utløser en rett til kontinuasjonseksamen for studentene, og dermed en plikt for fakultetet til å avholde kontinuasjonseksamen.

Forslaget til felles praksis og regler for kontinuasjonseksamen i engelskspråklige valg- og spesialemer

Vi foreslår at de ordinære eksamenene i semester uten undervisning erstattes av kontinuasjonseksamener. Kontinuasjonseksamen avholdes der minst én student har gyldig fravær eller der minst én student har ikke bestått resultat til ordinær eksamen det umiddelbart foregående semesteret. Forslaget innebærer at vi går lenger enn UiB-forskriften pålegger oss, ved å avholde kontinuasjonseksamen også i tilfeller hvor en student ikke har bestått.

At det avholdes kontinuasjonseksamen ved ikke bestått karakter vil være av særlig betydning for utvekslingsstudenter som er her begge semester, og som dermed får ny mulighet til å avlegge eksamen i vårsemesteret dersom de har avbrutt eller ikke bestått eksamen i høstsemesteret. Det vil også være av særlig betydning for studenter på 5. studieår. Disse studentene er nesten ferdig med studiene sine, og dersom vi legger til grunn at studentene først tar spesialemer og så skriver masteroppgave, vil det å kunne avlegge kontinuasjonseksamen i påfølgende semester, parallelt med innlevering av masteroppgave, istedenfor å måtte vente til neste ordinære eksamen, gjøre at de unngår å bruke et ekstra semester på å fullføre graden sin og kunne ta fatt på yrkeslivet.

Når kontinuasjonseksamen uansett skal avholdes, foreslår vi at fakultetet legger seg på samme linje som den foreslåtte UiB-forskriften når det gjelder hvem som har mulighet til å melde seg til kontinuasjonseksamen. Det vil si at alle studenter som hadde eksamensrett det umiddelbart foregående semesteret, som står uten tellende resultat til tross for minst ett tellende eksamensforsøk, kan melde seg til kontinuasjonseksamen. Studenter med "ikke møtt" og "avbrutt eksamen" kan altså også melde seg til kontinuasjonseksamen dersom den avholdes.

Forslaget innebærer at reglene for kontinuasjonseksamen i de engelskspråklige valgfrie emnene vil være annerledes enn for de obligatoriske emnene på 1.-4. studieår og de tre norske valgemnene på 3. studieår. På de obligatoriske emnene er det så mange som tar eksamen at det alltid vil være en student som har rett på at det avholdes kontinuasjonseksamen. Fakultetet må derfor avholde kontinuasjonseksamen hvert år i de obligatoriske emnene. Vi går ut ifra at det samme vil gjelde de norske valgemnene på 3. studieår.

For de øvrige valgfrie emnene vil det imidlertid etter all sannsynlighet ikke være behov for kontinuasjonseksamen i alle emner, alle semester. At det ikke avholdes eksamen i semester uten undervisning med mindre det er et reelt behov for kontinuasjonseksamen, innebærer at vi sparer både administrative og vitenskapelige ressurser til prøving. De vitenskapelige ressursene kan isteden benyttes til undervisning.

Av ressurs- og kapasitetshensyn må kontinuasjonseksamenene i engelskspråklige valgfrie emner fortsatt legges til ordinær eksamensperiode for valgfrie emner i påfølgende semester. Det høye antallet eksamener i valgfrie emner, med potensielt like mange kontinuasjonseksamener, gjør det umulig å avholde kontinuasjonseksamener på et annet tidspunkt i semesteret enn innenfor den allerede eksisterende eksamensperioden. I denne perioden vil vi for kontinuasjonseksamenene ha samdrifts- og stordriftsfordeler med de ordinære eksamenene. Å introdusere en ny eksamensperiode på et annet tidspunkt i semesteret for å avholde kontinuasjonseksamener er ikke, innenfor dagens ressurser, kompatibelt med de andre oppgavene som resten av året knytter seg til administrasjonen av de valgfrie emnene.

Vedtaket i denne saken vil bli fulgt opp med forslag til nødvendige justeringer i kapittel 3 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet i første møte over sommeren.

Informasjon i emnebeskrivelser

De valgfrie emnene tas ikke bare av studenter på det femårige eller toårige masterstudiet i rettsvitenskap, men også av innreisende utvekslingsstudenter og studenter med særskilt studierett til spesialemer. De to siste er studentgrupper som ikke er like vant til å forholde seg til fakultetets Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet. Det er derfor hensiktsmessig å inkludere informasjon om kontinuasjonsmuligheter i den enkelte emnebeskrivelse, slik at denne informasjonen er lettere tilgjengelig enn kun via Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet.

Det foreslås derfor at følgende informasjon legges til under overskriften Vurderingssemester i emnebeskrivelsene for engelskspråklige valgfrie emner (:

- **for emner med vurderingsform skriftlig skoleeksamen:**

Students who do not pass the examination may re-sit in the following semester when the result is due to

- legitimate reason for non-attendance (see Section 3-4, paragraph 3 b ii in the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen)
- failed result

For rules regarding voluntary re-sit, see Section 3-4, paragraph 1 c.)

- **for emner med flere vurderingsdeler, der emneansvarlig avgjør at det er tilstrekkelig å kontinuere bare den andre vurderingsdelen dersom den første vurderingsdelen er vurdert til bestått:**

Students who do not pass both parts of the examination may re-sit the second part of the examination in the following semester when the result is due to

- legitimate reason for non-attendance (see Section 3-4, paragraph 3 b ii in the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen)
- failed result

It is only necessary to re-sit the second part of the examination.

For rules regarding voluntary re-sit, see Section 3-4, paragraph 1 c.)

- **for emner med flere vurderingsdeler, der emneansvarlig avgjør at begge vurderingsdeler må avlegges på nytt når det er gyldig fravær eller stryk på den ene eksamensdelen,**

Students who do not pass both parts of the examination may re-sit in the following semester when the result is due to

- legitimate reason for non-attendance (see Section 3-4, paragraph 3 b ii in the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen)
- failed result

Both parts of the examination must be repeated.

For rules regarding voluntary re-sit, see Section 3-4, paragraph 1 c.)

- **For emner som har et obligatorisk arbeidskrav:**

Students who do not pass the examination may re-sit in the following semester if the mandatory assignment or activity has been approved and when the examination result is due to

- legitimate reason for non-attendance (see Section 3-4, paragraph 3 b ii in the Supplementary Regulations)
- failed result

For rules regarding voluntary re-sit, see Section 3-4, paragraph 1 c.

Forslag til vedtak:

1. Kontinuasjoneksamen i engelskspråklige valgfrie emner i masterstudiet i rettsvitenskap avholdes mot slutten av påfølgende semester.
2. Kontinuasjoneksamen avholdes der minst én student som hadde eksamensrett i det umiddelbart foregående semesteret, har "ikke bestått" som resultat, eller har gyldig fravær til eksamen.
3. Dersom det avholdes kontinuasjoneksamen på grunn at situasjonen beskrevet i nr. 2, kan alle studenter som hadde eksamensrett det umiddelbart foregående semesteret, som står uten tellende resultat, og med minst ett tellende forsøk, melde seg til kontinuasjoneksamen.
4. Ved eksamen i to deler fremgår det av emnebeskrivelsen for det enkelte emne hvorvidt begge eksamensdeler må avlegges på nytt ved kontinuasjoneksamen.
5. Frivillig gjentak av allerede bestått eksamen i engelskspråklige valgfrie emner gjøres til ordinær eksamen året etter.
6. Ved frivillig gjentak av bestått eksamen i to deler må begge eksamensdeler avlegges på nytt.
7. Prinsippene over innarbeides i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet og de foreslåtte justeringene legges frem for Studieutvalget i første møte høsten 2023.

Iverksetting og ikrafttredelse:

8. Som oppfølging av vedtakets punkt 4 vil emneansvarlige for emner med eksamen i to deler bli bedt om å ta stilling til begge eksamensdeler må avlegges på nytt, eller om bestått karakter fra hjemmeeksamen kan videreføres og kombineres med kontinuasjoneksamen for skoleeksamen.
9. Emneansvarlige for engelskspråklige valgfrie emner informeres, og emnebeskrivelsene på alle engelskspråklige valgfrie emner endres i tråd med vedtakets punkt nr. 1 fra og med studieåret 2023/2024.
10. Som oppfølging av dette vedtaket, legges det til informasjon i emnebeskrivelsene for engelskspråklige valgfrie emner under overskriften Vurderingssemester, som foreslått i dette saksforelegget.

MAFR/INTØ/INGVSTR 01062023

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 37/23

Endring av emnebeskrivelse for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje

Emneansvarlig for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje professor Synne Sæther Mæhle ønsker å gjøre endringer i emnebeskrivelsen:

Endringene er stort sett sletting av for detaljert, feilaktig og foreldet informasjon om gjennomføringen av flere av undervisningsaktivitetene. Emnebeskrivelsen trenger heller ikke informasjon om at undervisningsaktivitetene som hovedregel fastsettes av emneansvarlig – det er bedre at kun unntakene står angitt.

I første punkt endres «lunsjseminarer» til «seminarer» - bare en terminologisk endring.

Eneste endring ellers, er at «annan vitenskapleg ansatt» legges inn i punkt 4, for å ta høyde for at også andre enn stipendiater kan undervise.

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje endres som foreslått.

Vedlegg: Emnebeskrivelse for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje med "spor endringer" som viser dei føreslåtte endringane.

[Tilbake til sakslisten](#)

Vedlegg: Emnebeskrivelse for JUS397 Masteroppgave (70 sp) forskerlinje

Obligatorisk undervisningsaktivitet

For å sikra at studentane har tilstrekkeleg kunnskap til å skriva stor masteroppgåve i tråd med læringsutbyttet er følgjande undervisningsaktivitetar gjort obligatorisk:

1. Seminar

Det vert gjennom heile året arrangert inntil 10 seminar totalt, men slik at berre fem av desse er obligatoriske for kvar student.

2. David Doublet-seminar (tidspunkt fastsett av Fakultetet):

Før seminaret leverer studentane eit utdrag av masteroppgåva i tråd med informasjon frå fakultetet om deltaking på David Doublet-seminaret. Studentane deltar på programmet for David Doublet-seminaret slik det vert fastsett av Fakultetet.

3. Tekstkvalitetskurs

Kurset startar med 2 timar førelesing om tekstkvalitet. Studentane skal deretter levere tekst på maksimalt 15 sider frå masteroppgåva. Tekstane blir diskutert i smågrupper under leiing av ein fagperson på doktorgradsnivå.

4. Rettsvitskaplig metode og akademisk skriving

Studentane får metodisk opplæring i eit samarbeid med doktorgradsprogrammet, gjennom ein kombinasjon av tre førelesingar om metodiske tema à to timar, etterfølgd av tre diskusjonsmøte à to timar om dei same tema, der studentane blir delt opp i mindre diskusjonsgrupper under leiing av ein ph.d.-kandidat og/eller ein annan vitskapeleg ansatt. Kvar av studentane må førebu eit innlegg på 10 minutt til eit av diskusjonsmøta.

5. Forskargruppepresentasjon (tidspunktet fastsett av emneansvarleg i samråd med vegledar og forskargruppeleiar)

Studentane skal presentera prosjektet sitt for forskargruppa dei er knytt til. Dei skal før presentasjonen levera eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider, som vert lest av ein eller fleire utvalde forskargruppemedlemmar. Studentane skal også sende utdraget til heile forskargruppa.

6. Internasjonalt workshop

The topic of the seminar is the presentation of a project to an international audience and the challenges we as academics meet when we want to communicate our projects to colleagues from other legal cultures.

Før workshopen skal kvar student levera eit utdrag på 3-5 sider frå masteroppgåva på engelsk, som blir distribuert til andre studentar og lese som førebuing til seminaret. På workshopen skal oppgåva presenterast i 10 minutt for dei andre studentane, samt ein fagperson med omfattande internasjonal erfaring, før den vert diskutert basert på utdraget og presentasjonen.

7. Sluttseminar

Før sluttseminaret skal studenten levere masteroppgåva, med særleg vekt på eit utdrag på opp til 20 sider, til ein fagperson med kompetanse på doktorgradsnivå. På seminaret presenterer studenten

masteroppgåva og utdraget, og fagpersonen kommenterer utdraget og heilskapen i masteroppgåva. Seminaret skal fungera som ei kvalitetssikring før ferdigstilling av avhandling for innlevering

[Tilbake til sakslisten](#)